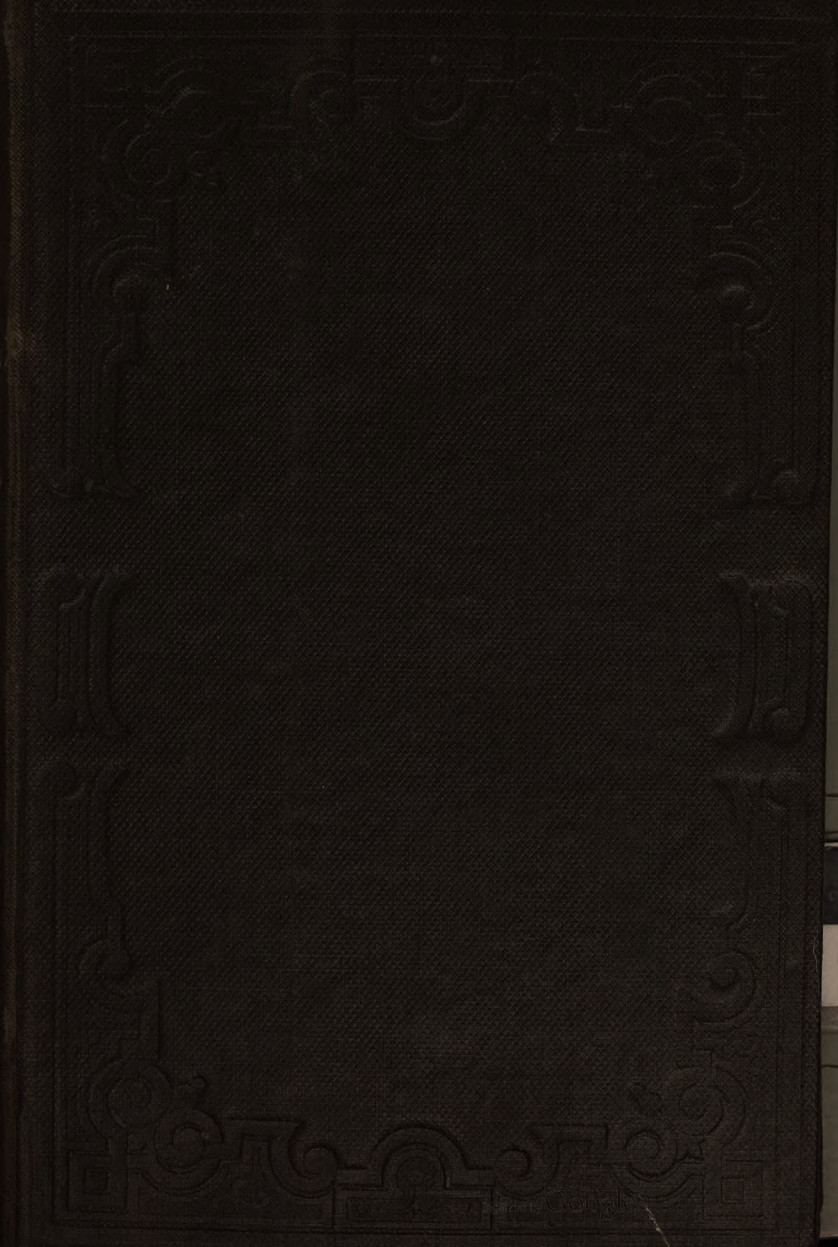

This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

<https://books.google.com>

L. As.
Pisanesse

33 an

Cutter

V O C A B U L A R Y

AND

P H R A S E S ,

IN

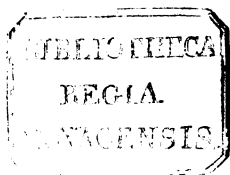
ENGLISH AND A'SA'MESE.

BY MRS. H. B. L. CUTTER.

JAIPUR:

PRINTED AT THE AMERICAN BAPTIST MISSION PRESS.

.....
1840.

ROMANIZED ALPHABET.

A	a	as in <i>America, summer</i>
A'	a	“ <i>far, father</i>
B	b	“ <i>but</i>
D	d	“ <i>spendthrift, (soft dental d)</i>
Ḍ	ḍ	“ <i>deed, (hard d)</i>
E	e	“ <i>men, also e in there</i>
E'	é	“ <i>they, say</i>
F	f	“ <i>fame</i>
G	g	“ <i>go, give</i>
H	h	“ <i>have</i>
Ḥ	ḥ	“ <i>house, (hard guttural h)</i>
I	i	“ <i>pin, pity</i>
I'	í	“ <i>police, feel</i>
J	j	“ <i>jewel, (softer than English j).</i>
K	k	“ <i>king</i>
L	l	“ <i>land</i>
M	m	“ <i>man</i>
N	n	“ <i>none</i>
Ṇ	ṅ	“ <i>l'enfant, (French)</i>
Ṇ̣	ṇ̇	“ <i>singing, sink</i>
O	o	“ <i>lord, law, also o in not</i>
O'	ó	“ <i>note, robe</i>
P	p	“ <i>paper</i>
R	r	“ <i>roll</i>
S	s	“ <i>sentence</i>
T	t	“ <i>Mat-thew, eight-th (dental t)</i>
Ṭ	ṭ	“ <i>tent, (hard t)</i>
U	u	“ <i>bull, book</i>
U'	ú	“ <i>rule, school</i>
W	w	“ <i>wish, want</i>
Y	y	“ <i>youth, yeoman</i>
Z	z	“ <i>zeal, is</i>

A'SA'MESE ALPHABET.

অ		o, ó	ড	d
আ	।	a, á	ঢ	dh
ই	ি	i, í	ন	n
ঈ	ী	í	ত	t
উ	ু	ú	থ	th
ঊ	ূ	ú	দ	d
এ	ে	e	ধ	dh
ঐ	ৈ	ui, ói	ন	n
ও	ে	u, ó	প	p
ঔ	ৌ	óu	ফ	ph, f
ক		k	ব	b
খ		kh	ভ	bh
গ		g	ম	m
ঘ		gh	য়	y
ঙ্গ	ং, ঙ	ŋ	র	r
চ		s, ch	ল	l
ছ		sh, chh	ব	w
জ		j	শ	sh
ঝ		jh	ষ	sh
ঞ		n	স	h, s
ট		t	হ	h
ঠ		th	ক্ষ	khy

VOCABULARY.

NOUNS.

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Ability	সক্তি	hokti
Abode	থকা ঠাই	thoká thai
Accompt	লেখা	lekhá
Ache	বেদেনা	bedená
Acquaintance	চিনাকি	sináki
Acre	পুৰা	púrá
Act	কৰম	korom
Advantage	লাভ	lábh
Adversary	সত্র	hótrú
Affection	ইষ্টি	isṭo
Affliction	দুখ	dúkh
Afternoon	আবেলি বেলা	ábeli belá
Age	বয়হ	boyoh
Agent	বদলি	bodóli

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Agriculture	খেতি কৰা	kheti korá
Ague	কঁপ জৰ	konp jor
Aid	উপকাৰ	úpokár
Air	বায়ু। বতাহ	báyú, botáh
Alligator	কুম্ভিৰ	kúmbhir
Alms	দান	dán
Altar	পুজাৰ ভেঁটি	pújár bhenti
Alum	সুৱগা	húógá
Amazement	বিস্ময়	bismoï
Anchor	লংগৰ	lonḡor
Angel	দূত	dút
Anger	খঙ্গ	khoṅ
Angle	চুক	súk
Animal	জন্তু	jontú
Ankle	ভৰিৰ গাঁঠি	bhórir gánṭhi
Answer	মমিধান	homidhán
Ant	পৰুয়া	póruá
Anxiety	চিন্তা	sintá
Ape	বান্দৰ	bándor
Appetite	ভোক	bhuk
Archer	কাঁৰ মৰাটো	kánr moráṭu
Arm	হাত	hát
Arrow	কাঁৰ	kánr

<i>English.</i>	<i>A'sa'mese.</i>	<i>Romanized.</i>
Article	বস্তু	bóstú
Ashes	চাই	sai
Ass	গাধ	gádho
Assembly	সভা	hobhá
Associate	লগ	log
Astonishment	বিস্মই	bismoí
Atmosphere	আকাস	ákáh
Auction	নিলাম	nilám
Aunt	মাহি	máhi
Authority	সক্তি	hokti
Awe	ভই	bhoi
Awl	বিন্ধনা	bindhoná
Axe	কুঠাৰ	kúthár
Back	পিঠি	piṭhi
Bag	মোনা	muná
Baggage	বস্তু	bóstú
Bait	টোপ	ṭop
Ball	ধূপ	dhúp
Bamboo	বাঁহ	báñh
Bank	গৰা	gorá
Banquet	ভোজ	bhuj
Barber	নাপিত	nápit
Bark	চাল	sál

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Barn	ভঁবালি ঘৰ	bhonráli ghor
Barrel	পিপা	pipá
Base	গুৰি	gúri
Basket	পাচি	pási
Bason	কাঁহি	kánhi
Bat	বাদুলি	bádúli
Battle	ৰন	rou
Bazar	হাট	háṭ
Bead	মনি	moni
Beak	চোঁট	ṭhunṭ
Beam	চতি	sóti
Bean	লেচেৰা মাহ	leserá máh
Bear	ভালুক	bhálúk
Beard	ডাৰি	ḍári
Beast	পহু	póhú
Bed	তুলি	túli
Bedstead	সোআ খাট	ḥuá kháṭ
Bee	মৌ	móu
Beggar	মগনিয়া	mogóniá
Being	জিয়া পুনি	jíá práni
Belief	বিশ্বাস	biswáh
Bell	ঘণ্টা	ghonṭá
Belly	পেট	peṭ

<i>English.</i>	<i>A'sámesc.</i>	<i>Romanized.</i>
Belt	কৰ্দ্ধনি	kordhoni
Benefit	লাভ	lábh
Betelnut	তামোল	támul
Bile	বিহ ফোহোঁৰা	bih phuhunrá
Bill	চোঁট	ṭhunṭ
Bird	চৰাই	sorai
Birth	জন্ম	jonom
Birthday	ওপজা দিন	upojá din
Bishop	ধৰমৰ অধিকাৰ	dhoromor ódhikár
Blame	দাই	dai
Blanket	বৰ কাপোৰ	bor kápur
Blessing	আসিৰ্বাদ	áhirbád
Bliss	সুখ	húkh
Blood	তেজ	tej
Blossom	ফুল	phúl
Blunder	ভুল	bhúl
Board	পাট চলা	pát solá
Boat	নাও	nau
Boatman	নাৱৰিয়া	nauóriá
Body	গা	gá
Bone	হাৰ	hár
Book	পুথি	púthi
Border	দাঁতি	dánti

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Bosom	বুকু	búkú
Bottle	টিচা	sinsá
Bottom	তল। গুৰি	tol, gúri
Bough	ডাল	dál
Boundary	সিমা	hímá
Bow	ধেনু	dhenú
Bowels	নাৰি ভুঁক	nári bhúnú
Box	পেৰা	perá
Boy	লৰা	lórá
Bracelet	খাৰু	kháru
Brain	মুৰৰ ঘিঁউ	múror ghiún
Branch	ডাল	dál
Brass	পিতল	pitól
Bread	ৰুটি। পিঠা	ruṭi, piṭhá
Breast	বুকু	búkú
Breath	উশ্বাস	úháh
Brethren	ভায়েকহঁত	bhaiekhont
Bribe	ভেঁটি	bhenti
Brick	ইটা	iṭá
Bridegroom	দৰা	dorá
Bridge	সাঁকো	hánkú
Bridle	লাগাম	lágám
Brimstone	গন্ধক	gondhok

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Bristle	জ	jo
Broach	দুক দুকি	dúk dúki
Brook	জুৰি	júri
Broom	বাইনি	bárhóni
Brother	ভাই। ককাই	bhai, kokai
Brow	কঁপাল	konpál
Bubble	বিম্বু	bimbú
Buck	হৰিনা পহু	hóriná póhú
Bud	কলি	kóli
Buffalo	মহ	móh
Bug	পোক	puk
Buggy	গাঁৰি	gánri
Builder	মজাটো	hójátu
Bull	মাৰ ভতৰা	hár bhotorá
Bullet	গুলি	gúli
Bunch	থোপা	thupá
Burden	ভাৰ। বোকোচা	bhár, bukusá
Business	কাম	kám
Butter	মাখন	mákhon
Butterfly	পখিলা	pókhilá
Buttermilk	ঘুল	ghúl
Button	গুদাম	gúdám
Cabbage	কবিৰ মাক	kóbir hák

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Cage	সজা	hojá
Calf	দামুৰি	dámúri
Calomel	বহন গুৰি	rohon gúri
Camel	উঁট	únt
Camp	চাউনি	saúni
Camphor	কৰ্পূৰ	corpúr
Cancer	খহনিয়া ৰোগ	khohóniá róg
Candle	বাটি	báti
Candlelight	চাকিৰ পহৰ	sákir pohor
Candlestick	গঢ়া	gosá
Cane	লাখুটি	lákhúti
Cannibal	মানুহ খোআটো	mánúh khuátu
Cannon	টোপ	tup
Cap	টুপি	túpi
Cape	টেকৰ মূৰ	tenkor múr
Capital	ৰাজ নগৰ	ráj nogor
Captive	বন্দি	bondi
Car	ৰথ	roth
Care	চিন্তা	sintá
Carpenter	বাইই	bárhoi
Cash	ধন	dhon
Caste	জাত	ját
Cat	মেকুৰি	mekúri

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Caterpillar	বিচা	bisá
Cause	কাৰন	káron
Centipede	চেলা	selá
Chaff	ঘুলা	ghúlá
Chain	সিকলি	híkóli
Chair	চকি	sóki
Chalk	বগা মাটি	bogá máti
Chapel	নাম ঘৰ	nám ghor
Chapter	পৰ্ব	porb
Character	জম	joh
Charcoal	এঙ্গাৰ	eṅár
Chastisement	সাস্তি	hásti
Cheek	গাল	gál
Chest	চুন্দুক	súndúk
Chicken	কুকুৰা পোআলি	kúkúrá puáli
Child	লৰা	lórá
Chin	খোঁতোৰা	thunturá
Chisel	বটালি	botáli
Cinnamon	ডালচেনি	ḍálseni
Cipher	মুইন	húin
City	নগৰ	nogor
Citron	জৰা	jórá
Clamor	হাই	hai

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Claw	নখ	nokh
Clay	ইটা মাটি	itá máṭi
Cloth	কাপোৰ	kápur
Clothes	কপোৰ কানি	kápur káni
Cloud	ডাৱৰ	ḍauor
Clove	লঙ্গ	loṅ
Cluster	থোপা	thupá
Coal	আঙ্গঠা	āṅṭhā
Cob	ডিলা	ḍilá
Cobweb	মকৰাৰ জাল	mokorár jál
Cockle	সামুক	hámúk
Cockroach	পঁইতা চোৰা	pointá surá
Cock's comb	জ	jo
Cocoanut	নাৰিকল	nárikol
Coffin	মৰাৰ পেৰা	morár perá
Cold season	জাৰ কাল	jár kál
Color	বৰন	boron
Comb	ফনি	phóni
Combat	জোজ	juj
Comet	ধুমকেতু	dhúmketú
Comfort	সান্তনা	hántoná
Command	আজ্ঞা	ágyá
Commander	অধিকাৰ	ódhikár

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Companion	লগ	log
Compassion	মৰম	morom
Complacency	সন্তোষ	hontuh
Compliments	চেলাম	selám
Concern	চিন্তা	sintá
Concord	মিল	mil
Confidence	বিশ্বাস	biswáh
Conjurer	ভেলেকিবান	bhelekibán
Contention	দন্দ	dond
Continent	বৰ দেশ	bor deh
Contract	কথা বন্ধা	kothá bondhá
Copper	তাম	tám
Cord	জৰি	jóri
Cork	ঠিলা	thilá
Corner	চুক	súk
Cost	দৰ	dor
Cotton	কপাহ	kopáh
Cough	কাহ	káh
Country	দেশ	deh
Couple	জোৰ	jur
Courage	মাহ	háh
Cover	ঢাকনি	dhákoni
Cow	গৰু	góru

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Coward	ডৰ পদুৰা	ḍor pódúrá
Crab	কঁকৰা	konkorá
Cramp	বাত ৰোগ	hát róg
Cream	সৰ	hor
Creek	জান	ján
Crest	খোপা	khupá
Crime	দোস	duḥ
Crimson	ৰঙ্গা বৰন	roná boron
Crocodile	ঘঁৰিয়াল	ghónriál
Crow	কাউৰি	kaúri
Crumb	ডোখৰ	ḍukhor
Cubit	হাত	hát
Cucumber	তিয়ঁহ	tionḥ
Cup	বাটি	báti
Curry	দিহ	dih
Curtain	আঁঠুআ	ánṭhúá
Custom	স্বভাও	sobhau
Dance	নচা	nosá
Darkness	এন্ধাৰ	endhár
Daughter	জিএক	jiek
Dawn	ৰাতিপোআ	rátipúa
Day	দিন	din
Death	মৃত্যু	mrityú

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Declivity	গৰা	gorá
Decree	আজ্ঞা	ágyá
Deed	কৰম	korom
Deer	হৰিনা পহু	hóriná póhú
Debt	ধাৰ	dhár
Deceit	কিৰ্তিম	kirtim
Deity	দেৱতা	dewotá
Delight	মন্তোম	hontuh
Demon	ভূত	bhút
Deluge	জল আশ্লাবিত	jol áplábit
Den	গাঁত	gánt
Destiny	দৈৰ	duibo
Desire	ইচা	isá
Devil	ভূত ৰজা	bhút rojá
Destruction	নষ্ট	nosto
Dew	নিয়ৰ	níor
Dialect	দুআন	dúan
Diamond	হিৰা	hirá
Dictionary	অমৰ	omor
Dirt	ধূলি	dhúli
Disciple	শিস্য	hisy
Disgrace	বদ নাম	bod nám
Dish	বাচন	báson

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Dismay	ভই	bhoi
Displeasure	অনন্তোম	oḥontuḥ
Disposition	স্বভাও	sobhau
Distress	দুখ	dúkh
Ditch	খাটৈ	khauói
Doctor	বেজ	bej
Doctrine	লিখা	ḥikhyá
Dog	কুকুৰ	kúkúr
Dot	ফুট	phúṭ
Dove	কপৌ	kopóu
Door	দুআৰ	dúár
Dream	মপোন	ḥopun
Drop	টোপা	ṭupá
Drove	জাক	ják
Drum	টম্বুৰ	ṭombóru
Drunkard	মদপি	modópi
Duck	পাতি হাঁহ	páti hánh
Dunce	অকৰা	okorá
Dung	গোবৰ	gubor
Dust	ধূলি	dhúli
Dwarf	বাউনা	baúná
Dwelling	বসতি	bohóti
Dysentery	খৰ	khor

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Eagle	বিত মগুন	bít hógún
Ear	কান	kán
Ear-knob	কেঁক	kenrú
Earth	প্ৰিথিবি	prithibi
Earthquake	ভুঁই কঁপ	bhúni konp
Ease	মাস্তি	hánti
East	পুব	púb
Eaves	পানি পাচ	páni pás
Echo	ধনি	dhoni
Eclipse	গ্রহন লগা	grohon logá
Edge	ধাৰ	dhár
Eel	কুচিয়া	kúsiá
Effort	কাম	kám
Egg	কনি	kóni
Elbow	কিলাকঁটি	kilákúnti
Elephant	হাতি	háti
Emblem	উপমা	úpomá
End	আগ। অন্ত	ág, onto
Enemy	মক্ৰ	hótrú
Envy	কুৰ্বুধিয়া	kúrbúdhia
Epoch	মক	hok
Error	ভুল	bhúl
Esteem	আদৰ	ádor

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Eternity	অনন্ত কাল	ononto kál
Evening	গধূলি	godhúli
Evil	দোস	duh
Excuse	আমোআহ	áhuáh
Expanse	মুইন	húin
Expense	খৰচ	khoros
Eye	চকু	sókú
Eyebrow	চেলাউৰি	selaúri
Eyelash	ক্রব	bhrúb
Eyelid	পিকটি	pirkóti
Face	মুখ	múkh
Faith	বিশ্বাস	biswáh
Fame	জম	joh
Famine	এঁকাল	enkál
Fan	বিচনি	bisóni
Farm	খেতি	kheti
Fashion	দস্তৰ	dostúr
Fast	লঘন	loghon
Fate	দৈব	duibo
Father	বোপাই	bupai
Fatigue	ভাগৰ	bhágor
Fathom	বাঁও	haun
Fault	দাই	dai

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Favor	অনুগ্রহ	onúgroh
Fear	ভই	bhoi
Feast	ভোজ	bhuj
Feather	নোম	num
Fellow	লগ	log
Female	মাইকি	maiki
Fence	জেওৰা	jeurá
Festival	বিহু	bihú
Fever	জৰ	jor
Fiddle	বিন	bin
Field	পথাৰ	pothár
Fife	বাঁহি	bánhi
Fig	ডিমৰু গুটি	ḍimóru gúṭi
Finger	আঙুলি	áṅúli
Fire	জুই	júi
Firewood	খৰি	khóri
Firmament	সুইন	húin
Fish	মাচ	más
Fisherman	ভোম	ḍum
Fish-hook	বৰখি	bórókhi
Fishing-rod	বৰখি তাঁৰি	bórókhi dánri
Fist	মুঠি	múṭhi
Flame	জুইৰ সিখা	júir hikhá

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Flannel	বানাত কাপোৰ	bánát kápur
Flesh	মঙ্গহ	moṅoh
Flint	পাথৰ	páthor
Flock	জাক	ják
Flood	জল আশ্লাবিত	jol áplábit
Floor	চাঙ্গ	sáṅ
Flour	পিঠা গুৰি	piṭhá gúri
Flower	ফুল	fúl
Flute	মূৰুলি	múrúli
Fly	মাখি	mákhi
Foam	ফেন	phen
Foe	সক্ৰ	hótrú
Fog	কঁৱলি	kúnóli
Food	খাবৰ বেহানি	khábor beháni
Fool	মুঢ়	múḍh
Foot	ভৰি	bhóri
Footstep	খোঁজ	khunj
Forefather	উপৰি পুৰুষ	úpóri púrúḥ
Forehead	কঁপাল	konpál
Force	বল	bol
Forest	কঠনি	káṭhóni
Fork	মেজৰ কাঁইট	mejor kaint
Form	ৰূপ	rúp

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Fort	কোঠ	kuth
Friend	মিতা	mitá
Frog	বেঙ্গ	beᅅ
Front	আগ	ág
Frost	হিম	him
Fuel	খৰি	khóri
Fruit	গুটি	gúᅇi
Gain	লাভ	lábh
Gale	বতাহ বলোআ	botáh boluá
Gall	পিত	pit
Garlic	নহৰু	nohóru
Garden	বাৰি	bári
Gate	দুআৰ	dúár
Gardener	বাৰিচোআ	bárisuá
General	সেনাপতি	ᅇenápóti
Ghee	ঘিঁও	ghiun
Giant	বাইখস	raikhoᅅ
Ghost	প্ৰেত	pret
Gift	ভেঁটি	bheᅇᅇi
Ginger	এদা	edá
Girdle	তঙ্গালি	toᅅáli
Girl	চোআলি	suáli
Giver	দিয়াটো	díáᅇu

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Gizzard	চৰাইৰ ঘিলা	sorair ghilá
Gladness	ৰঙ্গ	ron
Glass	ফটিক	phóṭik
Glory	ঐশ্বৰ্য	uisworj
Gnat	মহ	moh
Goad	অঙ্কুস	onkúḥ
Goat	চাগলি	ságóli
God	ইশ্বৰ	Iswor
Gold	মোন	hun
Goldsmith	মোনাৰি	hunári
Goods	বস্তু বেহানি	bóstú beháni
Gong	কাঁহ	kánh
Goose	ৰাজ হাঁহ	ráj hánh
Governor	অধিকাৰ	odhikár
Gown	মেখেলা	mekhelá
Grace	অনুগ্রহ	onúgroh
Granary	ভঁৰাল	bhonrál
Grand-father	ককাক	kokák
Grand-mother	বুৰিমাক	búrimák
Grand-son	নাতিএক	nátiek
Grand-daughter	নাতিনিএক	nátiniek
Grape	পনিয়াল	póniál
Grass	ঘাঁহ	ghánh

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Grasshopper	ফৰিঙ্গ	phóriṅ
Grave	মইদাম	moidám
Greens	হাক	hák
Grief	সোক	huk
Ground	মাটি	máṭi
Gruel	কাঁজি	kánji
Guava	মধুৰিয়াম	modhúriám
Guide	বাট দেখোআটে	bát dekhuáṭu
Guilt	দোস	duḥ
Gulf	দ চাই	do ṭhai
Gum	এঁচা	enṭhá
Gun	হিলৈ	hilui
Gunpowder	খাৰ	khár
Habit	সহজ	hohoj
Hail	সিল	ḥil
Hair	চুলি	súli
Half	এডোখৰ	eḍukhor
Halfway	এডোখৰ বাট	eḍukhor bát
Halo	মৰল	morol
Hammer	হাঁতুৰি	hántúri
Haud	হাত	hát
Handkerchief	গামোচা	gámusá
Handle	নাল	nál

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Happiness	সুখ	ḥúkh
Hare	সহা	ḥohá
Harvest	সহ	ḥoh
Hat	টুপি	ṭupi
Hawk	সেন	ḥen
Hay	সুকান বন	ḥúkán bon
Head	মুৰ	múr
Heart	কলাডিল	koláḍil
Heat	তাপ	táp
Heathen	দেও পূজক	deu pújok
Heaven	চৰগ	sorog
Heed	সারধান	ḥáwodhán
Heel	গেৰোআ	geruá
Hell	নৰক	norok
Help	উপকাৰ	úpokár
Hen	কুকুৰা	kúkúrá
Herd	জাক	ják
Heron	বগলি	bógóli
Hiccough	হেঁকটি	henkóṭi
Highway	আলি বাট	áli bát
Hill	হাঁফলু	hánfólú
Hip	তপিলা	tópilá
Hoe	কোৰ	kur

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Hog	গাহৰি	gáhóri
Hole	বাট। গাঁত	bát, gánt
Holiday	বিহু	bihú
Hone	মান	hán
Honey	মৌজুল	móujúl
Honeycomb	মৌৰ বিচনি	móur bisóni
Honor	জস	joh
Hoof	খুৰা	khúra
Hook	হাঁকোটা	hánkutá
Hope	এসা	ehá
Horn	সিঙ্গ	hiṅ
Hornet	কোদো	kudu
Horse	ঘোঁৰা	ghunrá
Hour	ডাঁৰ	ḍánr
House	ঘৰ	ghor
Hunger	ভোক	bhuk
Husband	পৈএক	póiek
Husk	বাকলি	bákóli
Hymn	ধৰম গিত	dhorom git
Hypocrite	কপটি	kópóṭi
Idol	মূৰ্তি	múr ^t i
Image	মূৰ্তি	múr ^t i
Impiety	অধৰম	odhorom

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Iuch	এক আঙ্গুলি	ek áṅúli
Indigo	নিল	nil
Iniquity	পাপ	páp
Injustice	অন্যাই	onyai
Ink	মহি	móhi
Inkstand	মইলাম	moilám
Instruction	সিখ্যা	ḥikhyá
Instructor	সিকোআটো	ḥikhuátu
Iron	লো	lu
Irreligion	অধৰম	odhorom
Island	মাজুলি	májúli
Isthmus	মাজত চিয়ঁ মাটি	májot siná máti
Itch	খহ	khóhú
Ivory	হাতি দাঁত	háti dánt
Jackal	সিয়াল	ḥiál
Jacket	চোলা	sulá
Jack	কঁচাল	konṭhál
Jail	বন্দিমাল	bondihál
Jewel	অলঙ্কাৰ	olonkár
Jeweler	সোনাৰি	ḥunári
Joint	গাঁটি	gánṭhi
Joy	বঙ্গ	ron
Judge	সোধ কৰাটো	ḥudh korátu

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Juice	ৰস	roh
Keeper	ৰখিয়া	rókhíá
Key	চাবি	sábi
Kind	জাত	ját
Kindness	অনুগ্রহ	ónúgroh
King	ৰজা	rojá
Kingdom	ৰাইজ	raj
Kiss	চুমা	súmá
Kite	চিলনি	silóni
Knee	আঁঠু	ánthú
Knee-pan	আঁঠুৰ ঘিলা	ánthúr ghilá
Knife	কটাৰি	koṭári
Knowledge	গিয়ান	gián
Knot	গাঁঠি	gánthi
Knuckle	আঙ্গুলিৰ মাৰি	ánúilir hári
Labor	চৰম	sorom
Ladder	জখলা	jokholá
Lady	আইদেও	aideu
Lake	বিল	bil
Lamp	চাকি	sáki
Language	দুআন	dúan
Last	সেহ	heh
Law	বিধান	bidhán

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Lead	সিহ	hìh
Leaf	পাত	pát
Leather	চাল	sál
Leech	জোক	juk
Leg	চেঙ্গ	thēᅇ
Leisure	আহৰি	áhóri
Length	দিঘল	dighol
Leopard	হোঁকোৰা বাঘ	hunkurá bāgh
Leper	কুঠিয়া	kúthiá
Lesson	পাঠ	páth
Letter	আখৰ	ákhór
Liar	মিচলিয়া	misóliá
Lie	মিচা	misá
Life	প্ৰান	prán
Lifetime	আয়ুহ	áyúh
Light	পহৰ	pohor
Lightning	বিজুলি	bijúli
Limb	অঙ্গ	oᅇ
Limit	সিমা	himá
Lime	চুন	sún
Line	চিন	sin
Lion	সিঙ্গ	hiᅇ
Lip	ওঁঠ	unth

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Liver	আগ মঞ্জহ	ág monoh
Lizard	জেটি	jethi
Load	ভাৰ	bhár
Lock	তলা	tolá
Locust	ফৰিজ	phóriṅ
Lodge	বসা	bohá
Log	কাঠ ডোখৰ	káth dukhor
Loom	তাঁত সাল	tánt hál
Lord	ফুকন	phúkon
Louse	উকনি	úkóni
Maggot	পোক	puk
Maid	গাভৰু	gábhóru
Majesty	ঐশ্বৰ্জ	uisworj
Male	মতা	motá
Malice	খিয়াল	khiál
Man	মানুহ	mánúh
Mango	আম	ám
Mankind	মানুহৰ জাত	mánúhor jāt
Map	দেসৰ আৰ্জা	dehor árjá
Mark	চিন	sin
Market	হাট	hát
Marriage	বিয়া	biá
Marrow	মগজু	mógójú

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Mason	কুমাৰ	kúmár
Mast	মস্তুল	mostúl
Master	গিৰি	giri
Mat	টাৰি	ḍhári
Mate	লগ	log
Meadow	পথাৰ	pothár
Meal	পিঠা গুৰি	piṭhá gúri
Meaning	অৰ্থ	orth
Means	উপাই	úpai
Meat	মজ্জহ	moṅoh
Medicine	দৰব	dorob
Men	মানুহঁত	mánúhont
Merchant	মুদৈ	múdui
Mercy	দায়ী	daiá
Message	বতৰা	botorá
Metropolis	ৰাজ নগৰ	ráj nogor
Mid-day	দুপৰ	dúpor
Middle	মাজ	máj
Midnight	দুপৰ ৰাতি	dúpor ráti
Might	বল	bol
Mildew	ভেঁকুৰা	bhenkúrá
Milk	গাখিৰ	gákhir
Mind	মন	mon

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Minute	খন্তেক	khontek
Miracle	আচৰ্জ কাম	ásorj kám
Mirror	আৰ্চি	ársi
Mirth	ৰঙ্গ	roṅ
Miser	কিৰ্পিন	kirpin
Misery	দুখ	dúkh
Mist	কঁৱলি	kúnóli
Mistake	পাহৰা	páhorá
Molasses	লালি	láli
Mole	উতনুআ	útonúa
Money	ধন	dhon
Monkey	বান্দৰ	bándor
Month	মাহ	máh
Moon	জোন	jun
Moonlight	জোনাক	junák
Morning	ৰাতিপোয়া	rátipuá
Morsel	এগৰাহ	egoráh
Mortar	উৰল	úrol
Mother	আই	ai
Mother-in-law	মাহ্‌এক	háhúek
Mountain	পৰ্বত	porbot
Mountaineer	পৰ্বতিয়া	porbótiá
Mouse	নিগনি	nigóni

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Mouth	মুখ	múkh
Mud	বোকা	buká
Mushroom	কাঠ ফুলা	káth fúlá
Musk	গান্ধ কলাই	gándh kolai
Musket	হিটল	hilui
Musquito	মহ	moh
Mustard	সৰিয়হ	hórioh
Mystery	অসম্ভাব	ohombhá
Nail	গজাল	gojál
Nail (finger)	নখ	nokh
Name	নাম	nám
Nation	ৰাইজ	raij
Neck	ডিজি	điñi
Needle	বেজি	beji
Neighbor	চুবুৰিয়া	súbúriá
Nerve	সিৰ	hir
Nest	বাহ	báh
Net	জাল	jál
News	বতৰা	botorá
Night	ৰাতি	ráti
Noise	সবদ	hobod
Nonsense	অনৰ্থক বচন	onorthok boson
Noon	দুপৰ	dúpor

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Noose	চোচনি	susóni
North	উত্তৰ	úttor
Nose	নাক	nák
Nostril	নাকৰ বিন্ধা	nákor bindhá
Number	সংক	hónk
Nutmeg	জাইফল	jaifol
Oar	বঠা	bothá
Oath	সপত	hopot
Ocean	মাগৰ	hágor
Odor	ঘ্ৰান	ghrán
Offence	অপৰাধ	oporádh
Offering	ভেঁটি	bhenti
Office	বিসই	bihoi
Officer	বিসয়া	bihoiá
Offspring	সন্ততি	hontóti
Oil	তেল	tel
Olive	জলকাই	jolphai
Omen	আপদ	ápod
Onion	পনক	pónórú
Opium	কানি	káni
Orange	সুমথিৰা	húmthirá
Order	আজ্ঞা	ágyá
Origin	মূল	múl

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Outside	বাহিৰ ফাল	báhir fál
Owl	ফেঁচা	phensá
Owner	গিৰিএক	giriek
Ox	বলদ গৰু	bolod góru
Paddy	ধান	dhán
Pain	বেদেনা	bedená
Paint	বৰন	boron
Pair	জোৰ	jur
Palm-tree	তালপাত গচ	tálpát gos
Palsy	জঁচৰ ৰোগ	joṭhor róg
Pantaloons	চৈঙ্গা	ṭhená
Parable	পটন্তৰ	potontor
Papa	বোপাই	bupai
Paper	তুলাপাত	túlápát
Pardon	খেমা	khemá
Parent	বাপ মাও	báp mau
Parrot	ভাঁটৌ	bhántóu
Part	ভাগ	bhág
Partition	বেৰ	ber
Passion	ৰাগ	rág
Path	বাট	bát
Patriarch	গুৱ	gútro
Paw	হাঁতুৰা	hántúra

<i>English.</i>	<i>A'sámese</i>	<i>Romanized.</i>
Pea	মটৰ মাহ	moṭor máh
Peace	কুসল	kúḥol
Peace-maker	দন্দ ভঙ্গাটো	dond bhoṅáṭu
Peach	নৰা বগবি	norá bogóri
Peacock	মৰা চৰাই	mórá sorai
Peak	টিঙ্গ	ṭiṅ
Pearl	মুকুতা	múkúta
Peel	গুটিৰ চাল	gúṭir sál
Peg	গোঁজ	gunj
Pen	কাপ	káp
Pencil	সিহৰ কাপ	ḥihor káp
People	লোক	luk
Pepper	জালুক	jálúk
Person	জন	jon
Perspiration	ঘাম	ghám
Phlegm	কঁফ	konf
Phrase	কথা	kothá
Physic	দৰব	dorob
Picture	নক্সা	noksá
Piece	ডোখৰ	ḍukhor
Piety	ধৰম	dhorom
Pig	গাহৰি পোআলি	gáhóri puáli
Pigeon	পাৰ	páro

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Pillow	গাঁক	gánrú
Pine-apple	মাটি কঁচাল	máti konṭhál
Pit	গাঁত	gánt
Pitcher	লোটা	lutá
Pity	মরম	morom
Place	ঠাই	ṭhai
Plain	মুকলি	múkóli
Plank	পাট চলা	pát solá
Plant	পুলি	púli
Plantain	কলা	kolá
Plate	বাচন	báson
Pleasure	সন্তোস	ḥontuḥ
Plenty	ভালেমান	bhálemán
Plough	নাঙ্গল	nánḡol
Plum	বগৰি	bogóri
Plunder	লুটি নিয়া	lúti níá
Point	আগ	ág
Poison	বিহ	bib
Pond	পুখুৰি	púkhúri
Poppy	আফু	áphú
Porcupine	কেঁটেলা পহু	kentelá póhú
Portent	আপদ	ápod
Portion	ভাগ	bhág

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Post	খুঁটা	khúntá
Pot	চক	sóru
Potato	বিলাতি আলু	biláti álú
Potter	কুমাৰ	kúmár
Pound	আদ সেৰ	ád her
Powder	গুৰি	gúri
Power	শক্তি	hokti
Prayer	প্রার্থনা	prárhoná
Precipice	গৰা	gorá
Price	দৰ	dor
Pride	গঁফ	gonf
Priest	পুৰুহিত	púruhit
Prison	বন্দিমাল	bondi hál
Prize	বঁটা	bontá
Profit	লাভ	lábh
Progeny	বজ্জহ	bojoh
Prohibition	হাক	hák
Pumpkin	কোমোৰা	kumurá
Punishment	শাস্তি	hásti
Quail	বটা	botá
Queen	কঁৱলি	kúnóli
Question	সোধা	hudhá
Quicksilver	বহন	rohon

<i>English.</i>	<i>Asamese.</i>	<i>Romanized.</i>
Quiet	মান্ত	hánto
Quill	পাখি	pákhi
Rabbit	মহা পহ	hohá póhú
Radish	মুলা	múlá
Raft	ভুঁৰ	bhunr
Rafter	কআ	rúa
Rag	ফটা কাপোৰ	phoṭá kápur
Rain	বৰখুন	bórókhún
Rainbow	ধেনু	dhenú
Rake	জবকা	joboká
Rat	এন্দুৰ	endúr
Ratan	বেঁত	bent
Raven	কাউৰি	kaúri
Razor	খুৰ	khúr
Reason	গিয়ান	gián
Redeemer	উধাৰ কৰাটো	údhár koráṭu
Reed	নল	nol
Religion	ধৰম	dhorom
Remedy	উপাই	úpai
Resource	উপাই	úpai
Reward	প্ৰতিফল	protifol
Rhinoceros	গঁৰ	gonr
Rice	চাউল	saul

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Ring	আঙ্গুটি	áṅóṭhi
Ringworm	খৰ	khor
River	নৈ	noi
Road	বাট	bát
Robber	ডকাইত	ḍokait
Rock	বৰ সিল	bor ḥil
Rod	আচাৰি	ásári
Roof	চাল	sál
Room	খুঁটালি	khúntáli
Root	সিপা	ḥipá
Rope	লেজু	lejú
Rosin	ধুনা এঁঠা	dhúná enṭhá
Row	মাৰি	ḥári
Rudder	হালি	háli
Rum	ফটিকা	phótiká
Rupee	টকা	ṭoká
Rust	মামৰ	mámor
Sack	থৈলা	thuilá
Sacrifice	বলিএৰে পূজা	boliere pújá
Saddle	দলিচা	dólisá
Sail	পাল	pál
Saint	ধৰম মানুহ	dhorom mánúh
Saliva	লাল	lál

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Salt	লোন	lun
Saltpetre	জহা	johá
Sample	আর্হি	árhi
Sand	বালি	báli
Sandal	খবম	khorom
Satan	ভূত বজা	bhút rojá
Saw	কবত	korot
Scab	চোকোবা	sukurá
Scaffold	চাক	sán
Scales	তজু	torjú
Scar	ঘাৰ চিন	ghár sin
Scent	গন্ধ	gondh
Scholar	ফলিলোআ	phólilué
School	পর্হা মালি	pórhá háli
Scissors	কাতি	káti
Screen	আৰ	ár
Screw	পেঁচ	pens
Scripture	মাস্ত্র	hástro
Sea	মাগৰ	hágor
Sealingwax	লা	lá
Seed	গুটি	gúti
Self	আপোন	ápun
Semicircle	আদ স্কুৰনিয়া	ád ghúróniá

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Serpent	সাপ	háp
Servant	বন্দি	bondi
Shadow	চাঁ	sán
Shame	লাজ	láj
Shape	ৰূপ	rúp
Share	ভাগ	bhág
Shears	বৰ কাতি	bor káti
Sheath	ফাঁক	phánk
Sheep	মেৰ চাগ	mer ság
Shell	সামুক	hámúk
Shepherd	গৰখিয়া	górókhíá
Shield	ঢাল	dhál
Ship	জাহাজ	jáháj
Shoe	জোতা	juntá
Shore	মাগৰৰ তিৰ	hágoror tir
Shot	চিটা গুলি	siṭá gúli
Shoulder	কান	kán
Shrimp	সিঙ্কৰা মাচ	hiṅorá más
Sickness	বেমাৰ	bemár
Side	কাখৰ	kákhor
Sieve	চালনি	sáloni
Sign	চিন	sin
Silkworm	পল	pólú

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Silver	ৰূপ	rúp
Sin	পাপ	páp
Sinner	পাতকি	pátóki
Sir	চাহেব	sáheb
Sister	বাই। ভনি	bai, bhóni
Sister-in-law	ননন্দেক	nonondek
Skin	চাল	sál
Sky	আকাশ	ákáh
Slate	সিলৰ ফলি	hilor phóli
Slave	বন্দি	bondi
Sleep	টোপনি	ṭopóni
Smallpox	আই সকল	ai hokol
Smith	কমাৰ	komár
Smoke	ধোঁআ	dhuná
Snail	সামুক	hámúk
Snake	সাপ	háp
Snare	চিপ	sip
Snow	হিম	him
Snuff	ধঁপাতৰ গুৰি	dhonpátor gúri
Snuffers	কাতি	káti
Soap	চাবন	sábon
Soldier	সেনা	hená
Son	পুতেক	pútek

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Son-in-law	জোঁৱায়েক	junaiek
Song	গিত	git
Soot	আলান্ধ	álándhú
Sorcerer	ডাইনি	ḍaini
Sore	ঘা	ghá
Sort	বিধ	bidh
Soul	জিউ	jiú
Sound	সবদ	ḥobod
South	দখিন	dokhin
Space	ঠাই	ṭhai
Spade	বিলাতি কোৰ	biláti kur
Span	এবেগত	ebegot
Spark	ফিৰিঙ্গিটি	phiriṅóṭhi
Sparrow	ঘৰ চিৰিকা	ghor siriká
Spear	জাতি	játi
Spectacles	বিত চকু	bit sókú
Speed	বেগ	beg
Spider	মকৰা	mokorá
Spirit	আত্মা	átmá
Spite	সিয়াল	hiál
Spoon	চামুচ	sámús
Sport	ৰঙ্গ	ronṅ
Sprig	ঠাৰি	ṭhári

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Spring	ভুমুক	bhúmúk
Sprout	গজালি	gojálí
Spur	আল	ál
Spy-glass	দুৰ্বিন	dúrbin
Squirrel	কেকেটুয়া	kerketúá
Staff	লাখুটি	lákhúṭi
Stag	সৰ পহু	ḥor póhú
Stairs	জকলা	jokolá
Stake	গোঁজ	gúnj
Star	তৰা	torá
Stead	সলনি	ḥoloni
Steel	তিখা	tikhá
Stem	ঠাৰি	ṭhári
Stocking	মোজা	mujá
Stone	সিল	ḥil
Stranger	অচিনাটো	osináṭu
Stream	লোৰা জান	lur, ján
Street	পদূলি	podúli
Strength	বল	bol
Strife	দন্দ	dond
String	জৰি	jóri
Stump	গচৰ মুহী	gosor múrhá
Sugar	চেনি	seni

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Sugar-cane	কহিঁয়াৰ	kóhinár
Sulphur	গন্ধক	gondhok
Summit	টিঙ্গ	tiŋ
Sun	বেলি	beli
Sunbeam	বেলিৰ বস্মি	belir rosmi
Sundial	বেলিৰ ঘৰি	belir ghóri
Sunrise	বেলি ওলোআ	beli uluá
Sunset	বেলি মাজোআ	beli márjuá
Swarm	জাক	ják
Sweat	স্বাম	ghám
Sweetmeat	পায়হ	paioh
Swine	গাহৰি	gáhóri
Sword	তৰোআল	tóruál
Syringe	ফিঙ্কাৰি	phiskári
Table	মেজ	mej
Table-cloth	মেজৰ কাপোৰ	mejor kápur
Tail	নেগুৰ	negúr
• Tamarind	তঁতেলি	tenteli
Tank	পুখুৰি	púkhúri
Tax	তাচিল	tásil
Tea	ফালাপ	pháláp
Teacher	ওজা	ujá
Tear	চকুৰ লো	sókúr lu

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Teeth	দাঁতবোৰ	dántbur
Temptation	পৰিখা	pórikhá
Tempter	পৰিখা কৰাটো	pórikhá korátu
Tent	কাপোৰৰ ঘৰ	kápuror ghor
Thatch	খেৰ	kher
Thief	চোৰ	sur
Thigh	কৰঙ্গন	koroṅon
Thing	বেহানি	beháni
Thorn	কাঁইট	kaint
Thought	ভাবানা	bháboná
Thread	বটিয়া	bótiá
Throat	নেলি	neli
Throne	সিংহাসন	ḥiṅháḥon
Throng	জোম	jum
Thumb	বুৰ্হা আঙ্গুলি	búrhá áṅúli
Thunder	গাজনি	gájoni
Tidings	বতৰা	botorá
Tiger	বাঘ	bágh
Time	বেলি। কাল	beli, kál
Tin	বগি তাম	bógi tám
Tip	আগ	ág
Toad	ভেঁকুলি	bhenkúli
Tobacco	ধঁপাত	dhonpát

<i>English.</i>	<i>A'sámesa.</i>	<i>Romanized.</i>
Today	আজি	áji
Toe	ভরি আঙ্গুলি	bhóri áṅúli
Toil	চৰম	sorom
Tomb	মৈদাম	muidám
Tomorrow	কাইলৈ	kailui
Tongue	জিবা	jibá
To-night	আজি ৰাতি	áji ráti
Tooth	দাঁত	dánt
Top	আগ	ág
Top (a toy)	লাটুম	láṭúm
Tortoise	কাচ	káso
Torture	জাতনা	játoná
Track	গোঁজ	khun̄j
Trade	বেপাৰ	bepár
Treacle	গুঁৰ	gún̄r
Tree	গচ	gos
Trial	পৰিখা	pórikhá
Triangle	তিনি চুকিয়া	tini súkiá
Trouble	দুখ	dúkh
Trowsers	চৈঙ্গা	ṭhená
Tub	চৰিয়া	sóriá
Tune	বাগ	rág
Turban	পাগুৰি	págúri

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Turn	পাক	pák
Tusk	বৰা দাঁত	borá dánt
Twig	ঠাল	ṭhál
Twin	জঁজা	jonjá
Umbrella	চত্ৰ	sotro
Uncle	দদাই	dodai
Upside	ওপৰ	upor
Usage	দস্তুৰ	dostúr
Valley	খাল	khál
Value	দৰ	dor
Vapour	ভাপ	bháp
Veil	আৰ	ár
Vein	তেজৰ সিৰ	tejor ḥir
Velvet	মসমল	moḥmol
Venom	বিস	biḥ
Verge	সিমা	ḥimá
Verse	চলাহ	soláh
Victim	বলি	bóli
Victory	জই	joi
Village	গাঁও	gaun
Villager	গাঁৱলিয়া	gaunólíá
Vine	লতা	lotá
Vinegar	টেঙ্গা পানি	ṭeṅá páni

<i>English.</i>	<i>A'sámese'</i>	<i>Romanized.</i>
Violence	অমূরি	omúri
Virgin	কন্যা	konyá
Voice	মূৰ	húr
Void	মুইন	húin
Vulture	মগুন	hógún
Wages	তলপ	tolop
Waist	কঁকাল	konkál
Waistcloth	চুৰিয়া	súriá
Wall	গৰ	gor
War	বন	ron
Washerman	ধোবা	dhubá
Wasp	ববল	borol
Watch	ঘৰি	ghóri
Water	পানি	páni
Watermelon	তমুঁজা	tormújá
Wave	ঢৌ	dhóu
Wax	মম	mom
Wax-candle	মম বাতি	mom báti
Way	বাট	bát
Wedding	বিয়া	biá
Weed	বন	bon
Well	নাঁদ	nád
West	পশ্চিম	pósim

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Wheat	যেহু	ghen <u>h</u> ú
Wheel	ঘিলা	ghilá
Whetstone	মান সিল	hán hìl
Whey	চেনা পানি	sená páni
Whip	চাবুক	sábúk
Whiskers	গোফ	gunf
White-ant	উঁই পোক	úni puk
Wick	সলাকানি	hólákáni.
Widow	বাঁৰি	bánri
Widower	বাঁৰলা	bonrolá
Wife	তিবোতা	tirutá
Wilderness	হাবি	hábi
Will	ইচা	isá
Wind	বতাহ	botáh
Wine	পনিয়ালৰ বস	poniálor roh
Wing	ডেউকা	deúká
Wisdom	গিয়ান	gián
Witch	বাজিকৰ	bájikor
Witness	সাথি	hákhi
Wolf	ৰাজ কুকুৰ	rán kúkúr
Woman	তিৰি	tiri
Wood	কাঠ	káth
Wool	মেৰৰ নোম	meror num

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Word	কথা	kothá
World	জগত	jogot
Worm	পোক	puk
Wound	ঘা	ghá
Wrath	খজ	khon
Wrinkle	কোঁচ	kun <u>s</u>
Wrist	গাঁটি	gán <u>t</u> hi
Writer	লিখাটো	likhá <u>t</u> u
Wrong	অন্যাই	onyai
Yam	আলু	álú
Yard	চোতাল	sutál
Year	বচৰ	bosor
Yesterday	কালি	káli
Yoke	জুৱলি	júóli
Yolk	কনিৰ কুহুম	kónir kúhúm
Youth	ডেখা	ḍekhá
Young	পোআলি	puáli

PRONOUNS.

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
He	সি	hí
Her	তাইক	taik
Hers	তাইৰ	tair
Him	তাক	ták
His	তাৰ	tár
I	মই	moi
It	সি	hí
Its	তাৰ	tár
Me	মোক	muk
Mine, my	মোৰ	mur
Other	আন	án
Others	আনবোৰ	ánbur
Our, ours	আমাৰ	ámár
Own	আপোনাৰ	ápunár
Self	আপুনি	ápúni
She	তাই	tai
Some	কেতবোৰ	ketbúr

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Somebody	কোনোবা	kunubá
Such	ভেনেকুআ	tenekúá
That	সেইটো	hétu
Thee	তোমাক	tumák
Their, theirs	সিহঁতৰ	híhontor
Them	সিহঁতক	híhontok
These	এইবোৰ	ébur
They	সিহঁত	híhont
Thine	তোমাৰ	tumár
This	এইটো	étu
Those	সেইবোৰ	hébur
Thou	তুমি	túmi
Thy	তোমাৰ	tumár
Us	আমাক	ámák
We'	আমি	ámi
What	জি	jí
What?	কি	kí
Whatever	জি জি	jí jí
Which	জি	jí
Which?	কোনটো	kunţu
Who	জি কোনো	jí kunu
Who?	কোন	kun
Whoever	জি কোনোএ	jí kunue

ADJECTIVES.

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Whom	জাক	ják
Whom?	কাক	kák
Whose	জাব	jár
Whose?	কাব	kár
Ye	তোমোলাক	tumulák
You	তহঁত	tohont
You (sing.)	তই	toi
Your	তহঁতৰ	tohontor
Your (sing.)	তোৰ	tur

ADJECTIVES.

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Acid	টেঙ্গা	teṅá
Accurate	ঠিক	ṭhik
Affectionate	মৰমিয়াল	moromiál
Afraid	ভই কৰা	bhoi korá
Aged	বুৰ্হা	búrhá
Agreeable	নন্তোম কৰা	ḥontuḥ korá
Alike	একে	eke
Alive	জিয়া	jíá
All	আটাই	atai

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Almighty	সকলবে সক্তি	hokolore hokti
Alone	অকল	okol
Ancient	সবহ দিনিয়া	horoh diniá
Anxious	চিন্তা	sintá
Apart	বেলেগ	beleg
Aslant	কাতি	káti
Bad	বেয়া	beyá
Bald	তপা	topá
Bare	উদঙ্গ	údon
Bashful	লাজ লগা	láj logá
Beautiful	সুৱনি	húóni
Beloved	ইষ্ট। প্ৰিয়	isto, prio
Big	ডাঙ্গৰ	đáᅇor
Bitter	তিতা	titá
Black	কলা	kólá
Blameless	দাই নাই কিয়া	dai nai kiá
Blind	কনা	koná
Blue	কাম বৰনিয়া	kám boróniá
Blunt	ভোঁতা	bhunťá
Bold	সহাল	hohál
Both	দুয়ো	dúiu
Bottomless	তলি নাই কিয়া	toli nai kiá
Bright	জিলিকা	jiliká

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Brittle	চনকা	sonoká
Broad	বহল	bohol
Calm	থির	thir
Candid	চরুপ	sórúp
Careless	অচিন্তা	osintá
Causeless	অকাৰন	okáron
Celestial	চৰগি	sorógi
Certain	সঁচা	honsá
Cheap	সস্তা	hostá
Circular	ঘূৰনিয়া	ghúróniá
Clean	নিকা	niká
Clear	মুকলি	múkóli
Cloudy	ভাৱৰিয়া	ḍauóriá
Coarse	ডাঙৰি	ḍañóri
Cold	চৈঁচা	sensá
Conceited	গঁফাল	gonfál
Confidential	বিস্বাসি	biswáhi
Contrary	অসতি	ohóti
Cool	চৈঁচা	sensá
Correct	ঠিক	thik
Corrupt	গেলা	gelá
Courageous	সহাল	hohál
Crazy	বলিয়া	bóliá

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Cross	খঙ্কাল	khonál
Cruel	টান	tán
Cunning	টেঞ্জৰ	teñor
Damp	তিতা	títá
Dead	মৰা	morá
Deaf	কলা	kolá
Dear	মৰগ	morog
Deep	দ। গহিন	do, gobin
Delicate	কোমল	kumol
Delightful	বৰ ভাল	bor bhál
Dense	ঘন	ghon
Desolate	সুদা	húdá
Destitute	দুখিয়া	dúkhía
Different	বেলেগ	beleg
Difficult	টান	tán
Direct	পোন	pun
Dirty	মৈলা	móilá
Distant	দূৰ	dúr
Distinct	ভিন	bhin
Downward	তলৰ ফাল	tolor fál
Divine	দেৱজোগ্য	dewojugyo
Dozen	বাৰে	báre
Drunk	মত্তোআল	motuál

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Dry	সুকান	húkán
Dull	গৰা	horá
Dumb	অঁকৰা	ánkorá
Each	সদৌ	hodóu
Easy	ঢিল	dhil
Elegant	চিকন	sikon
Endless	অনন্ত	ononto
Enormous	বৰ ডাঙ্গৰ	bor dáᅅor
Enough	জোৰা	jurá
Entire	গোটাই	gútai
Equal	সমান	homán
Erect	থিয় হৈ	thio hói
Eternal	অনন্ত	ononto
Even	সমান	homán
Every	সদৌ	hodóu
Evil	বেয়া	beyá
Exact	ঠিক	thik
Excellent	ভাল	bhál
Excessive	আতি মৰহ	áti horoh
Fair	মুকলি	múkóli
False	মিচা	misá
Fat	পুৰ	púr
Far	দুৰৈ	dúrói

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Fast	সকত	hokot
Feeble	নির্বলি	nirbóli
Few	তাকৰ	tákor,
Fierce	চোকা	suká
Filthy	মৈলা	móilá
Fine	মিহি	mihi
Firm	সকত	hokot
First	পোনৰ	punor
Flat	সমান	homán
Foolish	অকৰা	okorá
Foreign	বিদেশি	bidehi
Foul	মলি	móli
Full	ভৰা	bhorá
Fresh	কেঁচা	kensá
Frightful	ভই লগা	bhoi logá
Fruitful	গুটি ধৰা	gúti dhorá
Future	আগলৈ	ágolui
Gay	বঙ্গুআল	ronúál
Good	বাৰু	bárú
Gentle	মন সক	mon hórú
Glad	বঙ্গুআল	ronúál
Great	ডাঙ্গৰ	đáṅor
Grateful	উপকাৰ জনা	úpokár joná

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Green	কেঁচা	kensá
Guilty	জগৰিয়া	jogóriá
Handsome	সুৱনি	húóni
Hard	টান	tán
Happy	সুখিয়া	húkhia
Haughty	গঁফাল	gonfál
Heavy	গধুৰ	gódhúr
High	ওখ	ukho
Hidden	লুকুয়া	lúkúá
Holy	সুঁচি	húsi
Hot	তপত	topot
Humble	সৰু	hóru
Idle	এলেহুআ	elehúá
Ignorant	ন জনা	no joná
Ill	বেয়া	beyá
Illnatured	খজাল	khojál
Immodest	লাজ নাই কিয়া	láj nai kiá
Immortal	অজৰ অমৰ	ojor omor
Impatient	মান্ত নো পোআ	hánt nu puá
Improper	না পাই	na pai
Impure	অসুঁচি	óhúsi
Iusane	বলিয়া	bóliá
Irreligious	অধৰম	odhorom

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Insufficient	নো জোৰা	nu jurá
Intense	আতিসই	átihoi
Irritable	ঠেহাল	ṭhehál
Invisible	নিৰাকাৰ	nirákár
Junior	সৰু	ḥórú
Just	পোন। ঠিক	pun, ṭhik
Keen	চোকা	suká
Kind	মৰমিয়াল	morómiál
Large	বৰ	bor
Latter	পাচৰ	pásor
Lean	খিনোআ	khinúá
Lazy	সৰপা	ḥoropá
Lawful	পাই	pai
Left	বাঁও	baun
Like	নিচিনা	nisiná
Level	সমন	ḥomán
Little	সৰু	ḥórú
Light	পাতল	pátol
Lofty	ওখ	ukho
Lonely	অকল	okol
Long	দিঘল	dighol
Loud	বৰ	bor
Low	চাপৰ	sápor

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Loose	ঢিলা	dhilá
Mad	বলিয়া	bóliá
Many	সবহ	ḥoroh
Meek	নমু	nomro
Merciful	মৰমিয়াল	moromiál
Mere	কেৱল	kewol
Merry	বঙ্গুআল	roṅúál
Minute	সৰু	ḥorú
Miserable	দুখিয়া	dúkhia
Modest	লাজ লগা	láj logá
Monthly	মাহে মাহে	máhe máhe
More	আৰু	árú
Mouldy	ভেঁকুৰা	bhenkúrá
Much	সবহ	ḥoroh
Naked	নাঙ্গটা	náṅotá
Narrow	ঠেক	ṭhek
Near	ওচৰ	usor
Neat	চিকন	sikon
Necessary	উচিত	úsit
New	ন	no
Nigh	ওচৰ	usor
Numb	চেৰেঙ্গা	ṭherenǎ
Obstinate	অসতি	oḥoti

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized .</i>
Odd	বিজোৰ	bijur
Old	বুৰ্হা	búrbhá
Omnipotent	সকলৰে সক্তি	hokolore hokti
Only	কেৱল	kewol
Open	মুকলি	múkóli
Perfect	পুৰ	púr
Perpendicular	থিয়	thio
Pious	ধৰ্ম্মিয়া	dhoróniá
Plain	সমান	homán
Plenty	সৰহ	horoh
Pliant	কোমল	kumol
Pointed	জোঙ্গা	juná
Poor	দুখিয়া	dúkhiá
Pretty	সুন্দৰ	húndor
Private	গুপ্ত	gúpút
Pure	সুচি	húsi
Purple	বেঙ্গেনা বৰনিয়া	benená boróniá
Quick	খৰ	khor
Quite	নিচেই	nisé
Raw	কেঁচা	kensá
Ready	জুগুত	júgút
Red	ৰঙ্গা	roná
Rich	চহকি	sóhóki

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Right	সোঁ	hun
Righteous	ধৰম	dhorom
Ripe	পকা	poká
Rotten	গেলা। পুঁচা	gelá, ponsá
Round	ঘূৰনিয়া	ghúróniá
Rough	খৰ খৰিয়া	khor khóriá
Sacred	পবিত্ৰ	póbitro
Salt	চোকা	suká
Same	একে	eke
Saucy	বৰ কথিয়া	bor kóthiá
Scarce	মৰগ	morog
Secret	গুপ্ত	gúpút
Serene	থিৰ	thír
Several	কেইবাটাও	kébátau
Severe	টান	tan
Shallow	তৰাঙ্গ	torán
Sharp	চোকা	suká
Short	চুঁটি	sún̄ti
Shy	টেঙ্গৰ	teṅor
Sick	নৰিয়া	nóriá
Silent	মনে মনে	mone mone
Similar	নিচিনা	nisiná
Skilful	টেঙ্গৰ	teṅor

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Slack	ঢ়িলা	ḍhilá
Sleepy	টোপনিওআ	ṭopóniuá
Slow	লাহে লাহে	láhe láhe
Small	সক	ḥórú
Smooth	সিভল	ḥitol
Soft	কোমল	kumol
Some	কিসু	kisyú
Sorry	মন বেয়া	mon beyá
Sour	টেঙ্গা	ṭeṅá
Steady	থির	thir
Steep	থিয়	thio
Straight	পোন	pun
Strict	ঠিক	ṭhik
Strong	বলি	bóli
Sufficient	হল	hól
Sweet	সোআদ	ḥuád
Tall	ওখক	ukhok
Tame	ঘরচিয়া	ghorósiá
Tart	টেঙ্গা	ṭeṅá
Tender	কোমল	kumol
Thick	ডাঠ	ḍáṭh
Thin	পাতল	pátol
Tight	সকত	ḥokot

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Total	গোটাই	guṭai
True	মঁচা	ḥonsá
Ugly	আলাগি	álági
Unable	নোআৰা	nuárá
Unbent	ভিৰ নো খোআ	bhir nu khuá
Unblown	নু ফুলা	nú fúlá
Unburnt	নো পোৰা	nu purá
Uncaught	ন ধৰা	no dhorá
Uncertain	ঠিকনা নাই কিয়া	ṭhikoná nai kiá
Unclean	অসুচি	óḥúsi
Uncut	ন কটা	no kotá
Uneven	সমান নো হোআ	ḥomán nu huá
Unfeeling	নিৰ্দয়া	nirdoiá
Unfruitful	গুটি ন লগা	gúṭi no logá
Ungodly	অধৰম	odhorom
Unhappy	দুখিয়া	dúkbiá
Unholy	অসুচি	óḥúsi
Unjust	অন্যাই	onyai
Unkind	নিৰ্মৰমিয়াল	nirmorómíal
Unknown	অচিনা	osiná
Unlovely	সুৰনি নোহোআ	ḥúóni nu huá
Unmerciful	নিৰ্দয়া	nirdoiá
Unquenchable	নু নুমোআ	nú númuá

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Unrighteous	অধৰম	odborom
Unripe	কঁচা	kensá
Unsatisfied	ত্ৰিপ্তি নো হোআ	tripti nu huá
Upper	ওপৰৰ	uporor
Useless	অকাজ	okárj
Vacant	সুইন	húin
Vast	বৰ	bor
Vile	দুষ্ট	dústø
Virtuous	ধৰমিয়া	dhorómiá
Warm	কুহ্মিয়া	kúhúmiá
Weak	নিৰ্বল	nirbol
Wealthy	চহকি	sóhóki
Well	ভাল	bhál
Wet	তিতা	titá
White	বগা	bogá
Whole	গোটাই	gutai
Wide	বহল	bohol
Wild	বনৰিয়া	bonóriá
Worthy	জোগ্য	jugyo
Wretched	দুখিয়া	dúkhia

NUMERAL ADJECTIVES.

<i>English.</i>		<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
1 One	১	এক	ek
2 Two	২	দুই	dúi
3 Three	৩	তিনি	tini
4 Four	৪	চারি	sári
5 Five	৫	পাঁচ	páns
6 Six	৬	ছই	soi
7 Seven	৭	সাত	hát
8 Eight	৮	আঠ	áth
9 Nine	৯	ন	no
10 Ten	১০	দহ	doh
11 Eleven	১১	এঘাৰ	egháro
12 Twelve	১২	বাৰ	báro
13 Thirteen	১৩	তেৰ	tero
14 Fourteen	১৪	চৈধ	suidho
15 Fifteen	১৫	পোন্ধৰ	pundhero
16 Sixteen	১৬	সোল	hulo
17 Seventeen	১৭	সত্বেৰ	hótero

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
18 Eighteen	অঠেৰ	o ^h thero
19 Nineteen	উনৈচ	únuis
20 Twenty	কুৰি	kúri
21 Twenty one	একুৰি এক	ekúri ek
22 Twenty two	একুৰি দুই	ekúri dúi
23 Twenty three	একুৰি তিনি	ekúri tini
24 Twenty four	একুৰি চাৰি	ekúri sári
25 Twenty five	একুৰি পাঁচ	ekúri páns
26 Twenty six	একুৰি চই	ekúri soi
27 Twenty seven	একুৰি সাত	ekúri hát
28 Twenty eight	একুৰি আঠ	ekúri áth
29 Twenty nine	একুৰি ন	ekúri no
30 Thirty	ডেৰ কুৰি	der kúri
40 Forty	দু কুৰি	dú kúri
50 Fifty	দু কুৰি দহ	dú kúri doh
60 Sixty	তিনি কুৰি	tini kúri
70 Seventy	তিনি কুৰি দহ	tini kúri doh
80 Eighty	চাৰি কুৰি	sári kúri
90 Ninety	চাৰি কুৰি দহ	sári kúri doh
100 One hundred	এস	e ^h o
200 Two hundred	দুই স	dúí ho
300 Three hundred	তিনি স	tini ho
400 Four hundred	চাৰি স	sári ho

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Rom.</i>
500 Five hundred	পাঁচ ম	páns ho
600 Six hundred	চ ম	so ho
700 Seven hundred	সাত ম	hát ho
800 Eight hundred	আঠ ম	áth ho
900 Nine hundred	ন ম	no ho
1,000 One thousand	এহেজার	ehejár
10,000 Ten thousand	অজুত	ojút
100,000 Hundred thousand	লাখ	lákli
1,000,000 One million	নিজুত	nijút
10,000,000 Ten millions	কোটি	kuṭi

 VERBS.

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Abandon	এবঁ	erun
Abhor	ঘিন করোঁ	ghin korun
Abide	থাকোঁ	thákuṅ
Abolish	গুচাঁও	gúsaun
Abuse	গালি পাৰোঁ	gáli párun
Accept	লঁও	louṅ
Accompany	লগত জাঁও	logot jaun
Accost	মাত লগাঁও	mát logaun

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Accuse	অপজস দিও	opojoh̄ diun̄
Ache	বিখাঁও	bikhaun̄
Acknowledge	নৈ কাহেঁ	h̄ui kárhun̄
Acquire	পাঁও	paun̄
Act	কৰেঁ	korun̄
Add	ভেৰেজ কৰেঁ	terej korun̄
Administer	আলপোচান ধৰেঁ	álpusán dhorun̄
Admire	বিস্মই কৰেঁ	bismoi korun̄
Admonish	বুধি দিও	búdh̄i diun̄
Adore	সেৱা কৰেঁ	h̄ewá korun̄
Advise	বুধি দিও	búdh̄i diun̄
Afflict	দুখ দিও	dúkh̄ diun̄
Aid	উপকাৰ কৰেঁ	úpokár korun̄
Anoint	তেল ঘঁহেঁ	tel ghon̄hun̄
Appear	ওলাও	ulaun̄
Applaud	সলাগেঁ	h̄olágun̄
Approach	ওচৰলৈ জাঁও	usorolui jáun̄
Approve	ভাল পাঁও	bhál paun̄
Argue	উত্তৰ কৰেঁ	útor korun̄
Arise	উঠেঁ	úthun̄
Arouse	জগাঁও	jogaun̄
Arrive	পাঁও	paun̄
Ascend	উপৰলৈ জাঁও	úporolui jaun̄

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Assist	উপকাৰ কৰোঁ	úpokár korun
Ask	সোধোঁ	húdhun
Awake	সাব পাও	hár paun
Bark	ভোকোঁ	bhukun
Barter	সলাও	holaun
Bathe	গা ধোঁ	gá dhun
Bawl	এচা পাৰোঁ	ethá párun
Be	আচোঁ। হঁও	ásun, houn
Bear	তোলোঁ	tulun
Beat	কোবাও	kubaun
Become	হঁও	houn
Beg	মাগোঁ	mágun
Begin	কৰিব ধৰোঁ	kóribo dhorun
Behold	দেখোঁ	dekhun
Believe	পতিয়াও	pótiaun
Bend	ভিৰাঁও	bhiraun
Beware	সাবধান হঁও	háwodhán houn
Bind	বান্ধোঁ	bándhun
Bite	কামোৰোঁ	kámurun
Bless	আসিৰ্বাদ দিওঁ	áhirbád diun
Blow	ফুঁআও	phúnaun
Blush	চুন্দুৰিয়া পৰে	súndúriá pore
Boil	উতলোঁ	útolun

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Bore	বিন্ধোঁ	bindhun
Borrow	ধাৰ কৰোঁ	dhár korun
Box	চৰ মাৰোঁ	sor márun
Break	ভাঙোঁ	bháñun
Breathe	উসাহ ল'ও	úháh loun
Bring	আনোঁ	ánun
Bruise	চেপেটা কৰোঁ	sepetá korun
Build	সাজোঁ	hájun
Burn	পোৰোঁ	purun
Burst	ফাটোঁ	phátun
Bury	পোৰ্তোঁ	putun
Buy	কিনোঁ	kinun
Call	মাৰ্তোঁ	mátun
Can	পাৰোঁ	párun
Carry	লৈ জাঁও	lui jaun
Cast	দলিয়াও	dóliaun
Catch	ধৰোঁ	dhorun
Cease	এৰোঁ	erun
Change	সলাও	holaun
Chase	খেদি জাঁও	khedi jaun
Cheat	অন্যাই কৰোঁ	onyai korun
Check	হাক দিও	hák diun
Chew	চোবাও	subaun

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Chide	ডাবি দিও	dábi diun
Choke	উমাহ বন্ধকরোঁ	úháh bond korun
Choose	বাচি লও	bási loun
Chop	কাটো	kátun
Cipher	সঁক লেখোঁ	honk lekhun
Clap	চাপরি বাঁও	sápóri baun
Cleanse	নির্মল করোঁ	nirmol korun
Cleave	ফালোঁ	phálun
Close	জঁপাও	jonpaun
Cloth	পিঙ্কাও	pindhau
Cloy	আমনি করাও	ámoni koraun
Come	আহোঁ	áhun
Command	আজ্ঞা দিও	ágyá diun
Comprehend	ভু পাও	bhú paun
Compress	চেপেনা করোঁ	sepená korun
Conceal	লুকোঁও	lúkaun
Concede	দিও	diun
Concert	আলচ করোঁ	álos korun
Conclude	এঁটাও	enṭaun
Condemn	দণ্ড করোঁ	dond korun
Confess	সৈ কহোঁ	hui kárhun
Confide	বিশ্বাস করোঁ	biswáh korun
Conquer	জই করোঁ	joi korun

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Consider	বিচাৰ কৰোঁ	bisár korun
Constrain.	বলেৰে কৰোঁও	bolere koraun
Consult	আলচ কৰোঁ	álos korun
Contain	ধৰোঁ	dhorun
Contend	দন্দ কৰোঁ	dond korun
Continue	থাকোঁ	thákun
Contradict	কথা কাটোঁ	kothá kátun
Cook	সিজাও	hijaun
Cough	কাহোঁ	káhun
Cover	ঢাকোঁ	dhákun
Covet	লোভ কৰোঁ	lubh korun
Crack	কাটোঁ	phátun
Create	সৃজোঁ	sorjun
Creep	বগাই জাঁও	bogai jaun
Cross	পাৰ হৈ জাঁও	pár hui jaun
Crucify	নালত মাৰোঁ	hálot márun
Cry	কান্দোঁ	kándun
Cure	ভাল কৰোঁ	bhál korun
Cut	কাটোঁ	kátun
Dance	নাচোঁ	násun
Dare	নাহ কৰোঁ	háh korun
Dash	দলিয়াও	dóliaun
Decay	ঢুকাও	dhúkaun

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Decrease	ঢুকাও	ḍhúkaun
Delay	পলম কৰোঁ	polom korun
Deliver	সোধাই দিও	ḥudhai diun
Delude	ভুলাও	bhúlaun
Deny	উত্তৰ কৰোঁ	útor korun
Depart	গুচি জাঁও	gúsi jauun
Deposit	সামৰি থাঁও	ḥámóri thoun
Depress	চপৰাঁও	soporaun
Descend	নামোঁ	námun
Despatch	পঠিয়াও	póṭhiaun
Destroy	বিনাস কৰোঁ	bináh korun
Detain	বাধা কৰোঁ	bádhá korun
Die	মৰোঁ	morun
Differ	বেলেগ হ'ও	beleg houn
Dig	খানোঁ	khánun
Diminish	ঢুকাও	ḍhúkaun
Dip	জুবুৰিয়াও	júbúriaun
Disbelieve	ন পতিয়াও	no pótiaun
Discern	দেখোঁ	dekhun
Discharge	নাম কাটোঁ	nám kátun
Disclose	উলিয়াও	úliaun
Dislike	বেয়া পাঁও	beyá paun
Dismiss	পাঁচোঁ	pánsun

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Disoblige	অসন্তোষ কৰেঁ।	ohontuh korun
Dispense	বাঁটি দিঁও	bánti diun
Displace	গুচাঁও	gúsaun
Displease	অসন্তোষ কৰেঁ।	ohontuh korun
Dissolve	পমি জাঁও	pomi jaun
Distribute	বাঁটেঁ।	bántun
Dive	তল জাঁও	tol jaun
Divide	বেলেগ কৰেঁ।	beleg korun
Do	কৰেঁ।	korun
Doubt	সন্দেহ কৰেঁ।	hondéh korun
Drag	চোঁচোৰাঁও	sunsuraun
Draw	টানোঁ	tanun
Dream	সপোন দেখোঁ	hopun dekhun
Dress	কাপোৰ পিন্ধোঁ	kápur pindhun
Drink	খাঁও	khaun
Drive	খেদোঁ	khedun
Drop	পৰেঁ।	porun
Drown	পানিত মৰেঁ।	pánit morun
Dry	সুকুৰাঁও	húkúau
Dwell	থাকোঁ	tháku
Earn	আৰ্জেঁ।	árjun
Eat	খাঁও	khaun
Elevate	তুলি থাঁও	túli thoun

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Elope	পলাও	polaun
Encircle	মেৰাও	meraun
End	এঁটাও	enṭaun
Endure	সহি থাকেঁ	hóhi thákun
Enter	সোমোও	humaun
Entreat	মাফ কৰোঁ	máf korun
Erase	গুচাঁও	gúsaun
Err	পাহৰোঁ	páhorun
Escape	পলাও	polaun
Esteem	আদৰ কৰোঁ	ádor korun
Evaporate	টোটেঁ	ṭuṭun
Exalt	তোলোঁ	tulun
Exert	চৰম কৰোঁ	sorom korun
Exhibit	দেখুআও	dekhúaun
Exist	জিয়াই থাকেঁ	jiai thákun
Expect	এসা কৰোঁ	ehá korun
Expel	খেদাঁও	khedaun
Extinguish	নুমাও	númaun
Extort	কাৰ্হি ল'ও	kárbi loun
Fail	হাৰোঁ	hárun
Fall	পৰোঁ	porun
Fan	বিচোঁ	bisun
Fasten	বাধেঁ	bándhun

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Fear	ভবাঁও	doraun
Feed	খুজাঁও	khúau <u>n</u>
Feel	খপিয়াঁও	khópiaun
Fell	কাটি পেলাঁও	káti pelaun
Fence	বেবাঁও	beraun
Ferment	ফুলোঁ	phúlun
Fetch	আনোঁ	ánun
Fight	বন কৰোঁ	ron korun
Fill	পূৰ কৰোঁ	púr korun
Find	পাঁও	paun
Finish	এটাঁও	en <u>taun</u>
Fish	মাচ ধৰোঁ	más dhorun
Flatter	মিচাকৈ সলগোঁ	misákui holágun
Flee	পলাই জাঁও	polai jaun
Fling	দলিয়াঁও	dóliaun
Float	উপজোঁ	úpo <u>nun</u>
Fly	উৰোঁ	úrun
Fold	জাঁপি খঁও	jánpi thoun
Follow	খেদি জাঁও	khedi jaun
Forbear	নহোঁ	hohun
Forbid	হাক দিঁও	hák diun
Forget	পাহৰোঁ	páhorun
Forgive	খেমা কৰোঁ	khemá korun

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Forsake	এৰোঁ	erun
Frighten	ভই কৰাঁও	bhoi koraun
Fry	ভাজোঁ	bhájun
Gain	লাভ কৰোঁ	lábh korun
Gather	চপাঁও	sopaun
Gaze	চাই থাকোঁ	sai thákun
Get	পাঁও	paun
Gird	বান্ধোঁ	bándhun
Give	দিওঁ	diun
Glorify	স্তুতি কৰোঁ	stúti korun
Go	জাঁও	jaun
Govern	অধিকাৰ হ'ওঁ	ódhikár houn
Graze	চৰোঁ	sorun
Grieve	সোক কৰোঁ	huk korun
Grind	পিহোঁ	pihun
Groan	কেঁকাই কঁও	kenkai koun
Grow	বাৰ্হোঁ	bárhun
Guard	বাৰ্থোঁ	rákhun
Guide	বাট দেখুআও	bát dekhúau
Hang	আৰি থ'ওঁ	ári thoun
Hasten	খৰ কৰোঁ	khor korun
Hate	ঘিন কৰোঁ	ghin korun
Have (<i>impers.</i>)	আচে	áse

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Heal	ভাল করোঁ	bhál korun
Hear	সুনোঁ	húnun
Heat	তপতাও	topotaun
Help	উপকার করোঁ	úpokár korun
Hew	চাঁচোঁ	sánsun
Hide	লুকোঁও	lúkaun
Hinder	বাধা করোঁ	bádhá korun
Hit	লাগোঁ	lágun
Hold	ধরোঁ	dhorun
Hop	জাঁপ মারোঁ	jánp márun
Hope	এসা করোঁ	ehá korun
Howl	চিয়রোঁ	sinorun
Hug	কোলা করোঁ	kulá korun
Hurt	দুখ দিও	dúkh díun
Increase	বার্হোঁ	bárhun
Inquire	সোধোঁ	hudhun
Instigate	কুবুধি দিও	kúbúdhí diun
Interpret	অর্থ দিও	orth diun
Join	জুরোঁও	júraun
Judge	সোধ করোঁ	hudh korun
Jump	জাঁপ মারোঁ	jánp márun
Keep	বাখোঁ	rákhun
Kick	লাঠি মারোঁ	láthi márun

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Kill	মারোঁ	márun
Kindle	জুই লগাঁও	júi logaun
Kiss	চুমা দিও	súmá diun
Kneel	আঁচু কাৰোঁ	ánthú kárun
Knock	টুকুৰিয়াঁও	ṭúkúriaun
Know	জানোঁ	jánun
Lack	নাটোঁ	nátun
Laugh	হাঁহোঁ	hánhun
Lay	ধঁও	thoun
Lead	লৈ জাঁও	lai jaun
Leak	উৰকোঁ	úrúkun
Lean	আওজোঁ	aujun
Leap	ভেও মাৰোঁ	ḍeu márun
Learn	সিখোঁ	ḥikhun
Leave	এৰি জাঁও	eri jaun
Lend	ধাৰে দিও	dháre diun
Lick	চেলেকোঁ	selekun
Lie	মিচা কঁও	misá koun
Lift	দাজোঁ	dáun
Light	পহৰ দিও	pohor diun
Like	ভাল পাঁও	bhál paun
Linger	পলম কৰোঁ	polom korun
Listen	সুনোঁ	ḥúnun

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Live	জিও	jiun
Look	চাঁও	saun
Loose	মেলো	melun
Lose	হেরুআও	herúauñ
Love	চেনেহ কৰেঁ।	seneh korun
Make	সাজেঁ।	hájun
Manage	চলাও	solaun
Manifest	দেখুআও	dekhúauñ
Mark	চিন দিও	sin diun
Marry	বিয়া কৰেঁ।	biá korun
Marvel	বিস্মই মানোঁ	bismoi mánuñ
Measure	জোখোঁ	jukhun.
Meet	লগ পাও	log paun
Melt	পগাও	pogaun
Mend	বাটেঁ।	bátun
Mind	মানোঁ	mánuñ
Misadvise	কুবুধি দিও	kúbúdbhi diun
Mix	মিহলি কৰেঁ।	mihóli korun
Mock	বিগতি কৰেঁ।	bigoti korun
Moisten	তিয়াও	tiaun
Mourn	সোক কৰেঁ।	huk korun
Move	লৰেঁ।	lorun
Murder	বধ কৰেঁ।	bodh korun

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Must (<i>impers.</i>)	লাগে	láge
Need (<i>impers.</i>)	লাগে	láge
Nourish	পোঁহোঁ	punhun
Obey	মানোঁ	mánun
Oblige	উপকার কৰোঁ	úpokár korun
Observe	চাঁও	saun
Obtain	পাঁত	paun
Offend	অপৰাধ কৰোঁ	oporádh korun
Offer	দিব খোজোঁ	dibo khujun
Open	মেলোঁ	melun
Ought	পাঁই	pai
Overcome	জিকোঁ	jikun
Overwhelm	বুৰিয়াঁও	búriaun
Owe	ধাৰ কৰোঁ	dhár korun
Paint	বৰন দিও	boron diun
Pardon	খেমা কৰোঁ	khemá korun
Part	ভাগ কৰোঁ	bhág korun
Pass	জাঁও	jaun
Pay	সুজোঁ	hújun
Peel	বকলিয়াঁও	bókóliaun
Perceive	দেখোঁ	dekhun
Perforate	বিষ্টোঁ	bindhun
Perform	কৰোঁ	korun

<i>English.</i>	<i>A'sámesé.</i>	<i>Romanized.</i>
Perish	নষ্ট হইও	noštó hou <u>n</u>
Persecute	নিন্দা করোঁ	nindá koru <u>n</u>
Perspire	ঘামোঁ	ghámu <u>n</u>
Pick	বাচোঁ	básu <u>n</u>
Pierce	বিস্ফোঁ	bindhu <u>n</u>
Pinch	চিকোটোঁ	siku <u>tun</u>
Pity	মরম করোঁ	morom koru <u>n</u>
Place	থুও	thou <u>n</u>
Plant	বোঁ	ru <u>n</u>
Play	ওমলোঁ	umolu <u>n</u>
Please	মন্তোম করোঁ	hontuh koru <u>n</u>
Pluck	পারোঁ	páru <u>n</u>
Plunder	ডকা দিও	ḍoká diu <u>n</u>
Point	আঙ্গুলিৰে দেখাও	áṅúlire dekha <u>n</u>
Pound	থুন্দোঁ	khúndu <u>n</u>
Pour	বাকোঁ	báku <u>n</u>
Praise	মলাগোঁ	holágu <u>n</u>
Pray	প্রার্থনা করোঁ	prárhoná koru <u>n</u>
Preach	গাঁও	ga <u>n</u>
Prepare	জুগুত করোঁ	júgút koru <u>n</u>
Present	ভেঁটি দিও	bhentí diu <u>n</u>
Preserve	বখিয়া করোঁ	rókhíá koru <u>n</u>
Press	চেপোঁ	sep <u>n</u>

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Prevent	হাক দিও	hák diun
Prick	বিন্ধেঁ	bindhun
Print	কিতাপ চাপোঁ	kitáp sápun
Prohibit	হাক দিও	hák diun
Pronounce	গাঁও	gaun
Protect	ৰখিয়া কৰোঁ	rókhíá korun
Pull	টানোঁ	tanun
Punish	মান্তি দিও	hásti diun
Pursue	খেদি জাঁও	khedi jaun
Push	হেঁচোকোঁ	hensukun
Put	থঁও	thoun
Quake	কঁপোঁ	konpun
Quarrel	দন্দ কৰোঁ	dond korun
Quench	নুমাঁও	númaun
Quit	এৰোঁ	erun
Rail	গালি পাৰোঁ	gáli párun
Raise	তোলোঁ	tulun
Read	পহেঁ	porhun
Reap	দাঁও	daun
Rebuke	ডাৰি দিও	dábi diun
Receive	পাঁও	paun
Reckon	লেখোঁ	lekhun
Recollect	সোঁৱৰোঁ	hunorun

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Recover	আকও পাও	ákou paun
Redeem	উদ্ধার কৰোঁ	údhár korun
Reel	ঢলঙ্গপলঙ্গ জাঁও	ḍholoᅇ poloᅇ jaun
Regard	মন কৰোঁ	mon korun
Rejoice	বঙ্গ কৰোঁ	roᅇ korun
Relate	কঁও	koun
Remain	থাকোঁ	thákuᅇ
Remind	গুনাও	gúnaun
Remove	গুটাও	gúsaun
Renounce	এৰোঁ	erun
Repair	বাটোঁ	bátun
Repel	খেদাঁও	khedaun
Repent	মম পালটাও	mon páloᅇaun
Replace	আকও থাঁও	ákou thoun
Reply	উত্তৰ কৰোঁ	útor korun
Repose	জুৰাঁও	júraun
Reprove	ডাবি দিও	ḍábi diun
Resist	বন্ধ কৰোঁ	bondh korun
Respect	আদৰ কৰোঁ	ador korun
Rest	জুৰাঁও	júraun
Retire	জাঁও	jaun
Retreat	পলাই জাঁও	polai jaun
Return	উভতি আহোঁ	úbhóti áhun

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Reville	নিন্দা কৰোঁ	nindá korun
Ring	বজাও	bojaun
Rise	উঠোঁ	úṭhun
Roast	খৰিকা দিও	khóriká diun
Rob	ডকা দিও	ḍoká diun
Rock	লৰাও	loraun
Roll	বগৰাও	bogoraun
Row	বাঁও	baun
Rub	ঘঁহোঁ	ghonhun
Run	লৰ মৰোঁ	lor márun
Sacrifice	বলি দিও	bóli diun
Sail	পাল তৰি জাঁও	pál tóri jaun
Salute	নমস্কাৰ কৰোঁ	nomoskár korun
Save	সাঁচি থাঁও	ḥánsi thoun
Say	কঁও	koun
Scatter	গোট গোট কৰোঁ	guṭ guṭ korun
Scold	ডাবি দিও	ḍábi diun
Scorch	ভেঁও	ḍeun
Scour	ঘঁহোঁ	ghonhun
Scratch	আঁচোৰোঁ	ánsurun
Scream	এঁটাহ পাৰোঁ	enṭáh párun
Seal	চাপ দিও	sáp diun
Search	বিচাৰোঁ	bisárun

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
See	দেখোঁ	dekhun
Seize	কাহি ল'ও	kárhí louñ
Sell	বেচোঁ	besun
Send	পাঠিয়াও	póthiaun
Serve	খাটনি খাটোঁ	khátoni khátun
Set	থ'ও	thoun
Sew	সিঙ্কোঁ	hiqun
Shake	লবাঁও	loraun
Share	বাঁটোঁ	bántun
Shave	খুবাঁও	khúraun
Shine	জিলিকোঁ	jilikun
Shiver	খঁপোঁ	khonpun
Shoot	গুলি মাৰোঁ	gúli márun
Shove	হেঁচোকোঁ	hensukun
Show	দেখুজোঁও	dekhúañ
Shun	এৰোঁ	erun
Shut	মাৰোঁ	márun
Sift	চালোঁ	sárun
Sigh	হুমুনিয়াস কাৰোঁ	húmúniáh korun
Sign	চিন কৰোঁ	sin korun
Sin	পাপ কৰোঁ	páp korun
Sing	গিত গাঁও	git gaun
Sink	তল জাঁও	tol jaun

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Sit	বহোঁ	bohun
Skip	ডেও মাৰোঁ	deu márun
Slap	চৰ মাৰোঁ	sor márun
Slay	মাৰোঁ	márun
Sleep	নোঁ	hun
Slide	পিচলি জাঁও	pisoli jaun
Smart	চেক চেকোঁও	sek sekaun
Smell	সুন্ধোঁ	húnun
Smile	মুছকি হাঁহোঁ	músúki hánhun
Smoke	হোঁপোঁ	hunpun
Snatch	কাহি ল'ও	kárhoi loun
Sneeze	হাঁচোঁ	hánsun
Snore	নাক বজাঁও	nák bojaun
Soak	তিয়াঁও	tiaun
Sob	ফেঁকুৰি কান্দোঁ	phenkúri kándun
Sound	বাজোঁ	bájun
Sow	সিঁচোঁ	hínsun
Speak	কোঁও	koun
Spell	আখৰ জোঁটাও	ákhor junṭaun
Spend	ভাজোঁ	bhájun
Spill	কাতিকৈ পেলাও	kátikui pelaun
Spin	পৰোঁও	pokaun
Spit	থুআও	thúaun

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Splice	জোৰা দিও	jurá diun
Split	ফালো	phálun
Spoil	বেয়া কৰো	beyá korun
Spread	মেলি দিও	meli diun
Spring	উচাব খাঁও	úsáb khaun
Sprinkle	চটিয়াও	soṭiaun
Squeeze	চেপো	sepun
Stab	খোঁচ মাৰো	khuns márun
Stammer	খানা হঁও	kháná houn
Stamp	চাপ মাৰো	sáp márun
Stand	থিয়ই থাকো	thioi tháku
Stay	বঁও	roun
Steal	চুৰ কৰো	súr korun
Sting	বিছোঁ	bindhun
Stir	লৰো	lorun
Stoop	হলি জাঁও	hóli jaun
Stop	বঁও	roun
Stretch	টানো	ṭanun
Strike	মাৰো	márun
Stroke	হাত পোৰাঁও	hát puraun
Stumble	জুঁটি খাঁও	júnṭi khaun
Subdue	জই কৰো	joi korun
Subtract	কটাও	koṭaun

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Suck	চোবাই খাঁও	subai khaun
Suffer	সহেঁ	hohun
Supplicate	কাকুতি কৰেঁ	kákúti korun
Surprise	বিচুৰ্তি কৰেঁ	bisúr ^t i korun
Surround	বেৰেঁ	berun
Survey	চাঁও	saun
Swallow	গিলেঁ	gilun
Swear	সপত খাঁও	hopot khaun
Sweep	হারেঁ	hárun
Swim	মাথৰেঁ	hánthorun
Swing	দোলন কৰেঁ	dulon korun
Take	লও	loun
Talk	কথা কঁও	kothá kou
Teach	সিখাঁও	hikhaun
Tear	ফালেঁ	phárun
Tease	অসন্তোম কৰেঁ	ohontuh korun
Tell	কঁও	koun
Tempt	পৰিখা কৰেঁ	porikhá korun
Terrify	ভই কৰাঁও	bhoi koraun
Think	গুনোঁ	gúnun
Thirst (<i>impers.</i>)	পিয়াহ লাগে	piáh láge
Throw	দলিয়াও	dóliaun
Thump	ঢকা মাৰেঁ	dhoká már ^u n

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Thrust	খোঁচোঁ	khun <u>sun</u>
Tickle	কুত কুতাঁও	kút kútaun
Tie	গাঁচি দিঁও	gá <u>ñ</u> ti diun
Till	খেতি কৰোঁ	kheti korun
Tire (<i>impers.</i>)	ভাগৰ লাগে	bhágor láge
Toil	চৰম কৰোঁ	sorom korun
Torture	সাস্তি দিঁও	hásti diun
Touch	চোঁ	sun
Trade	বেহা কৰোঁ	behá korun
Trample	গচকোঁ	gosokun
Translate	প্রৌচিক কৰোঁ	próudhik korun
Travel	বাট বোলোঁ	bát bulun
Tread	গচকোঁ	gosokun
Tremble	কঁপোঁ	konpun
Triumph	জই কৰোঁ	joi korun
Trust	বিশ্বাস কৰোঁ	biswáh korun
Turn	ঘূৰাঁও	ghúraun
Twist	পকাঁও	pokaun
Understand	বুজোঁ	bújun
Undertake	ধৰোঁ	dhorun
Undress	কাপোৰ গুচাঁও	kápur gusaun
Unfold	মেলোঁ	melun
Unite	মিলোঁ	milun

* *

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Untie	বান্ধ মেলোঁ	bándh melun
Vanquish	জিকোঁ	jikun
Vex	জোকোঁও	júkaun
View	দেখোঁ	dekhun
Vomit	বঁতিয়াও	bontiaun
Wail	হাই হাই কৰোঁ	hai hai korun
Wait	বাট চাঁও	bát saun
Wake	টোপনি ভাজোঁ	ṭoponi bháṅun
Walk	ফুৰোঁ	phúrun
Wane	চুকাই জাঁও	ḍhúkai jaun
Wander	বাট এৰি জাঁও	bát eri jaun
Want (<i>impers.</i>)	লাগে	láge
Warn	বুধি দিও	búdhi diun
Wash	ধোঁ	dhun
Waste	চুকোঁও	ḍhúkaun
Watch	পৰ দিও	por diun
Weave	বাঁও	baun
Wed	বিয়া কৰোঁ	biá korun
Weed	বন চিকৰোঁও	bon sikonaun
Wear	পিন্ধোঁ	pindhun
Weep	কান্দোঁ	kándun
Weigh	জোখোঁ	jukhun
Whet	ধৰোঁও	dhoraun

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Whip	চাবুকেৰে মাৰোঁ	sábúkere márun
Whisper	ফুচ ফুচাঁও	phús phúsaun
Whistle	হুহুৰিয়াঁও	húhúriaun
Wipe	মচোঁ	mosun
Wind	মেৰিয়াঁও	meriaun
Wish	খোজোঁ	khujun
Wink	চকু পচাৰোঁ	sókú posárun
Wonder	বিস্ময় মানোঁ	bismoï mánun
Work	কৰোঁ	korun
Worship	সেৱা কৰোঁ	hewá korun
Wring	চেপোঁ	sepun
Write	লিখোঁ	likhun
Yearn	মৰম কৰোঁ	morom korun
Yell	বিজ্ঞ মাৰোঁ	riñ márun
Yield	এৰি দিওঁ	eri diun

ADVERBS.

A far	দূৰৈ	dúruí
Affectionately	চেনেহেৰে	senehere
Again	আকও	ákou

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Ago	আগৈ	ágóí
Alike	একে	eke
Almost	অলপমান কম	olopman kom
Aloud	ববকৈ	borkui
Already	এতিয়া	etiá
Also	ও। আৰু	u, áru
Although	জদিহে	jodihe
Altogether	নিচেই	nisé
Always	ওবেও	ureu
And so forth	আদিকৰি,	ádikóri
Apart	বেলেগ	beleg
Aside	একোসে	ekuḥe
Backwards	পিচলৈ	pisolui
Badly	বেয়াকৈ	beyákui
Before	আগেই	ágé
Below	তলত	tolot
Besides	তাৰ পৰা	tár porá
Betimes	সোন কালে	ḥun kále
Calmly	থিৰকৈ	thirkui
Candidly	চোকপকৈ	sórúpkuí
Certainly	মঁচাকৈ	ḥonsákui
Cheerfully	বহুকৈ	ronkui
Constantly	সদাই	ḥodai

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Daily	নিতৌ নিতৌ	nitó nitó
Directly	এতিয়াই	etiai
Distantly	দূৰৈ	dúruí
Down	তললৈ	tololui
Downwards	তললৈ	tololui
Early	সোন কালে	hun kále
Elsewhere	আন ঠাইত	án thait
Ever	সদাই	hodai
Falsely	মিচাকৈ	misákoi
First	পোনে পোনে	pune pune
Formerly	তাহানি	táháni
Forward	আগলৈ	ágolui
Frequently	মাজে মাজে	máje máje
Gently	লাহে লাহে	láhe láhe
Gratis	বিনামোলে	binámule
Half	আদখিনি	ádhkhini
Halfway	এভোখৰ বাট	edukhor bát
Headlong	দিঘল হৈ	dighol hui
Hence	ইয়াৰ পৰা	iár porá
Henceforth	এতিয়াৰে পৰা	etiáre porá
Here	ইয়াত। এখেত	iát, ekhet
Hereafter	ইয়াৰ পাচত	iár pásot
Hereby	ইয়াতে	iáte

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Herewith	ইয়াৰে নৈতে	iáre huíte
Hither	ইয়ালৈ	iáluí
Hitherto	এতিয়ালৈকে	etiáluíke
Hourly	ডাঁৰে ডাঁৰে	dánre dánre
How	কেনেকৈ	kenekuí
However	তেও	teu
Immediately	বেগতে	begote
Instantly	এতিয়াই	etiai
Instead	সলনি	holoni
Largely	সৰুকৈ	horohkui
Like	এনেকৈ	enekuí
Likewise	তেনেকুআ ৰূপ	tenekúá rúp
Little	অলপমান	olopmán
Merely	মাথন	máthon
Monthly	মাহে মাহে	máhe máhe
Much	আতি	áti
Namely	অৰ্থাত	orthát
Nay	ন হই	no hoi
Nearly	প্ৰাই	prai
Never	কেতিয়াও	ketiau (with neg.)
No	ন হই	no hoi
Not	ন। নাই	no, nai
Now.	এতিয়া	etia

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
No where	কতো	kótu
Occasionally	কেতিয়াবা ২	ketiábáketiábá
Often	বেলিএ বেলিএ	belie belie
Once	এবেলি	ebeli
Only	মাখন	máthon
Onward	আগলৈ	ágolui
Out	বাহিৰলৈ	báhirolui
Perhaps	কিজানি	kijáni
Presently	এফেৰিমান পাচে	epherimán páse
Probably	হবলা	hobolá
Quickly	বেগতে	begote
Rather	তাতকৈ	tátkui
Recently	অলপ দিনতহে	olop dinothe
Repeatedly	আকও	ákou
Silently	মনে মনে	mone mone
Since	জেতিয়াৰে পৰা	jetiáre porá
Shortly	বেগতে	begote
Slowly	লাহে লাহে	láhe láhe
So	এনে	ene
Somehow	কোনো ৰূপি	kunu rúpi
Sometimes	কেতিয়াবা বেলি	ketiábá beli
Somewhere	কতোবা	kótubá
Soon	বেগতে	begote

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Still	তেও	teu
Surely	সঁচাকৈ	honsákui
Then	তেতিয়া	tetiá
Thence	ভাৰ পৰা	tár porá
Thenceforward	তেতিয়াৰে পৰা	tetiáre porá
There	তাত	táto
Thereby	তাৰেই	táré
Therefore	এহেতুক	éhetúk
Therewith	তাৰে সৈতে	táre huite
Thither	তালৈ	tálui
Thus	তেনেকুআ	tenekúá
Together	একেলগে	ekeloge
Too	ও	u
Totally	নিচেইকৈ	nisékui
Truly	সঁচাকৈ	honsákui
Unless	ন হলে	no hole
Until	মানলৈকে	mánoluike
Up	ওপৰলৈ	uporolui
Upwards	ওপৰলৈ	uporolui
Verily	চৰুপকৈ	sórúpkuí
Very	আতি	áti
When	জেতিয়া	jetiá
When?	কেতিয়া	ketiá

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Well	ভালকৈ	bhálkui
Whence	জাৰ পৰা	jár porá
Whence?	কৰ	kór
Whenever	জেতিয়া	jetiá
Where	জতে	jóte
Where?	কতা	kótá
Whereabouts	কোন ফালে	kun fale
Wherever	কোন ঠাইতে	kun thaite
Wherefore	নেই কাৰনে	hé károne
Wherefore?	কি কাৰনে	kí károne
Wherein	জিহতে	jihote
Whether	নাইবা	naibá
While	জেতিয়া	jetiá
Why?	কিয়। কেলেই	kío, kelé
Wholly	জাতকৈ	játkui
Yea	হই	hoi
Yearly	বচৰে বচৰে	bosore bosore
Yes	হই	hoi
Yet	তেও	teu

PREPOSITIONS.

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Above	ওপৰত	úporot
After	পাচত	pásot
Against	অহিতে	óhite
Amidst	মাজত	májot
Among	মাজত	májot
Around	চাৰিও ফালে	sáriu fále
At .	ত	t, or ot, (<i>affix</i>)
Before	আগত	ágot
Behind	পিচত	pisot
Below	তলত	tolot
Beneath	তলত	tolot
Beside	কোথৰত	kukhorot
Between	মাজত	májot
Beyond	মৌফালে	hófále
By	কোথৰত	kukhorot
For	লৈ	lui
From	পৰা	porá

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
In	ভিতৰত	bhitorot
Into	ভিতৰলৈ	bhitorolui
Of	ব	r, or or, (<i>affix</i>)
On	ওপৰত	uporot
Out	বাহিৰত	báhirot
Over	ওপৰত	uporot
Till	লৈকে	luike
To	লৈ	lui
Towards	তলৈ	tólui
Under	তলত	tolot
Underneath	তলত	tolot
With	লগত। সৈতে	logot, huite
Without	বিনে	bine
Unto	লৈকে	luike
Upon	ওপৰত	uporot

 CONJUNCTIONS.

Although	লেও	leu, (<i>affix</i>)
And	ও। আৰু	u, áru
As, so	জেনে তেনে	jene, tene

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Because	কিয়নো । দেখি	kionu, dekhí
But	কিন্তু	kintu
Else	ন হলে	no hóle
Except	বিনে	bine
For	কিয়নো	kionu
However	তেও	teu
If	জদি	jodi
Lest	জানো	jánu
Likewise	ও	u
Moreover	আর	áru
Nevertheless	তেও	teu
Nor	নাইবা	naibá
Or	বা	bá
Since	দেখি	dekhi
Thau	তাতকৈ	tátkui
That	বলে	bolui, (<i>affix</i>)
Though	লেও	leu, (<i>affix</i>)
Wherefore	সেই নিমিত্তে	hé nimite
Without	ন হলেও	no hóleu
Yet	তেও	teu

INTERJECTIONS.

<i>English.</i>	<i>A'sámese.</i>	<i>Romanized.</i>
Ah!	ইহ	ih
Alas!	অআই	óai
Behold!	দেখা	dekhá
Farewell!	চেলাম	selám
Hark!	সুনচোন	húnsun
Ho!	ঐ	ói
Hollo!	হেঁবৈ	herói
Hush!	মনে মনে	mone mone
Indeed!	এবা	erá
Lo!	সৌআ	hóá
O!	হে	he
Oh!	ইহ	ih
Sirrah!	চেলা	selá
Well done!	বারু	bárú
Whist!	মনে মনে	mone mone

January	মাঘ	Mágh
February	ফাগুন	Fágún
March	চোত	Sut
April	বোসাগ	Buḥág
May	জেঠ	Jeth
June	আসাব	A'hár
July	সাইন	Ḥaún
August	ভাদ	Bhádó
September	আসিন	A'ḥin
October	কাতি	Káti
November	আখোন	A'ghun
December	পোস	Puḥ

DAYS OF THE WEEK.

Sunday	দেও বার	Deu bár
Monday	সোম বার	Ḥum bár
Tuesday	মঙ্গল বার	Moṇol bár
Wednesday	বুধ বার	Búdh bár
Thursday	বিষচতি বার	Birosóti bár
Friday	সুকুৰ বার	Ḥúkúr bár
Saturday	শনি বার	Ḥóni bár

PHRASES,

EXHIBITING THE PRINCIPAL GRAMMATICAL PECULIARITIES
OF THE ENGLISH LANGUAGE, WITH THE CORRESPONDING
IDIOMS IN A'SA'MESE.

A man.

মানুহ।

Mánúh.

A man, (one man).

এটা মানুহ। মানুহ এজন।

Èta' mánúh. Mánúh ejon.

A rhinoceros: An ox.

গঁৰ এটা। গৰু এটা।

Gonr èta'. Góru èta'.

A deer, male and female.

মতা মাইকি পহু এহাল।

Motá maiki póhú ehál.

A sweetish mango.

সুঅদি সুঅদি আম এটা।

Húódi húódi ám *eta'*.

A page is one side of a leaf.

এপাতৰ একাল হলে এপিটি।

Epátor efál hóle, *epithi*.

An ana a day.

দিনটত চৰতিয়া।

Din̄tot sórótiá.

Stay about an hour.

এডাঁৰ মান বেলি থাকিবি।

Edánr *man* beli thákibi.

I shall reside here about a year.

মই ইয়াত এবচৰ মান থাকিম।

Moi iát ebosor *man* thákim.

There are about a hundred.

এস মান আছে।

Eho *man* áse.

They stood about him.

তেওঁক সিহঁতে বেৰি ধৰিলে।

Teun̄k híhonte *beri* dhórule.

They ran *about* the town.

নিহঁতে নগৰ গোটাই খনত লৰি ফুৰিচে।

Híhonte nogor *gutai khonot lóri phúrise.*

We will talk *about* this affair.

এই বিসয়েৰে আমি কঁও।

E' bihoiere ámi koun.

The birds fly *above* our heads.

চৰাইবোৰ আমাৰ মূৰৰ ওপৰত উৰি ফুৰিচে।

Soraibur ámar múror *uporot úri phúrise.*

You have been *absent* ten days.

তই দহ দিন খতিয়া কৰিচ।

Toi doh din *kho'tia' kóriso.*

He *abuses* me.

সি মোক গালি পাৰিচে।

Hí muk *ga'li pa'rise.*

According to this he said.

এই দৰে সি কলে।

E' dore hí kóle.

He wished to go, *accordingly* I dismissed him.

সি জাব খুইছিলে দেখি মই এৰি দিলোঁ।

Hí jábo khúsile *deghi, moi eri dílun.*

It was on his *account* that I went.

তাৰ কাৰনে মই গলোঁ।

Tár ka'rone moi gólun.

He related the *account*.

এই বতৰা নি কলে।

E' batora' hí kóle.

I have made up the accounts *accurately*.

মই ঠিককৈ লেখ কৰিলোঁ।

Moi thikkui lekh kórilun.

My head *aches* very hard.

মোৰ মুৰা বৰ বিখাইচে।

Mur múrá bor bikhaise.

He went *across* the brook on a log.

নি কাঠৰ ওপৰে বগাই জান পাৰ হল।

Hí káthor upore bogai ján pa'r hól.

The log lay *across* the stream.

জানৰ ওপৰত কাঠ ডাল পৰি আছে।

Jánor uporot káth dál póri áse.

The tree fell *across* the road.

গছ জোপা বাটত পথালি হৈ পৰিল।

Gos jupá bátot potha'li hui póril.

It will be for your *advantage*.

তোমাৰ লাভ হ'ব।

Tumár *la'bh* hóbo.

He saw a fig tree *afar* off.

ডিমৰু গচ জোপা নিলগতে দেখিলে।

Dimóru gos jupá *nilogote* dekhile.

Are you *afraid*?

তোৰ ভই লাগে নে।

Tur *bhoi* láge ne?

Do not be *afraid*.

ভই ন কৰিবি।

Bhoi no kóribi.

I am *afraid* of the wind's blowing.

বতাহ আনিলত মোৰ ভই লাগিছে।

Botáh ánilot, mur *bhoi* lágise.

After looking, he found.

সি বিচাৰি বিচাৰি পাচত পালে।

Hí bisári bisári, *pa'sot* pále.

After he had gone, I arrived.

সি গলতে মই পালোঁগৈ।

Hí gólote moi pálungui.

You may tell me *afterwards*.

পাচেকৈ মোত কৰি।

Pa'sekui mut kóbi.

Do not come *again*.

আকও নাহিবি।

A'kou náhibi.

He speaks *again*.

সি আকও কথা কৈচে।

Hí a'kou kothá kóise.

You must go to the market *again*.

বজাৰলৈ তই আকও জাব লাগে।

Bojárului toi a'kou jábo láge.

Come *again* in the afternoon.

দুপৰ ভাটি দিলে আকও আহিবি।

Dúpor bháti dile, a'kou áhibi.

He is *against* us.

সি আমাৰ অহিত হৈ আছে।

Hí ámár o'hit hui áse.

He leaned *against* a tree.

সি গচত আওজিচিলে।

Hí gosot aujisile.

He ran *against* the fence.

সি টাটিত খুন্দা খালে।

Hí títit khúndá khále.

He is of *age*.

তার বয়স হৈছে।

Tár boioh hóise.

Her *age* is fifteen years.

তাইৰ বয়স পোন্ধৰে বছৰ।

Tair boioh pundhere bosor.

He is very *aged*.

সি বৰ বয়সিয়াল।

Hí bor boio'híal.

He died six months *ago*.

সি চ মাহৰ আগৈঐ মৰিল।

Hí so máhor a'guie móríl.

It took place long *ago*.

কাহানিবাই হল।

Ka'ha'nibai hól.

The boat is *aground*.

নাও মাটিত লাগিছে।

Nau ma'tit lágise.

Ah, I have found you out.

ঐ মই তোক জানি ধরিলোঁ।

En, moi tuk jáni dhórilun.

Alas, I am ruined.

হাই হাই মই নিচেইকৈ তল গলোঁ।

Hai hai, moi nisékui tol gólun.

They are *alike*.

সিহঁত একে।

Híhont eke.

Have you brought it *all*?

তই আটাইবোৰ আনিলি নে।

Toi aṭaibur ánili ne?

All men must die.

সকলো মানুহ মৰিব লাগে।

Hokolu mánúh móribo láge.

He has blotted his paper *all* over.

তাৰ কাৰত আটাই ফুটুকা ফুটুকি কৰিলে।

Tár kákot aṭai phúṭáká phúṭáki kórule.

What have you been doing *all* day?

ওবে দিনটো তই কি কৰিছিলি।

Ure dintu toi kí kórisili?

The paddy is *all gone*.

ধানৰ ওৰ পৰিল।

Dhánor ur po'ril.

Pull *all* together.

আটাইয়ে একেলগে টান।

Ataie ekeloge tán.

He is *almost* dead.

সি মৰিব লগিয়া হৈছে।

Hí móribo lógiá hóise.

I have *almost* a hundred cows.

গোটা দেক কম মোৰ গৰু এস আছে।

Guta' dek kom mur góru eho áse.

He lives *alone*.

সি অকলৈ থাকে।

Hí okolui tháke.

I went *alone*.

মই অকলৈ গৈছিলোঁ।

Moi okolui gósilun.

You must teach the children to go *alone*.

লবাইতক খোঁজ কাৰ্হিবলৈ তই সিখাই দিব লাগে। [láge.

Lórahontok khunj kárhíbolui toi hikhai díbo

He ran *along* the bank.

সি গৰাৰ কাথৰে দি লৰ মাৰিলে।

Hí gorár *ka'khore di' lor márile.*

They are *already* come.

সিহঁতে এতিয়া পালেহি।

Híhonte *etia' pálehi.*

I have *also* ten horses.

আৰু মোৰ দহোটা ঘোঁৰা আছে।

A'ru mur dohutá ghunrá áse.

My brother *also* has several.

মোৰ ককাইবো কেইবাটাও আছে।

Mur kokairu kébáttau áse.

They bring wood *alternately*.

সিহঁতে খৰি পাল পাতি আনে।

Híhonte khóri *pa'l pa'ti áne.*

Although he started, he did not arrive.

সি গল হই না পালেগৈ।

Hí gól *hoi, na pálegui.*

I shall dismiss him *altogether*.

নিচেইকৈ তাৰ নাম কাটিম।

Nise' kui tár nám kátim.

You are *always* too late.

তই সদাই বেলি কৰ।

Toi *hodai* beli koro.

It remains *always*.

ওবেও থাকে।

Ureu tháke.

There is a squirrel *among* the branches.

গছৰ ডালৰ মাজত কেৰ্কেটুআ এটা আছে।

Gosor *dálor* *má'jot* kerketúá etá áse.

Among many houses, that is the greatest.

ভালেমান ঘৰৰ মাজত সেইটো ঘৰ ডাক্তৰ।

Bháleman ghoror *má'jot* hetu ghor dáṅor.

This is an *ancient* writing.

এইখন বহু দিনিয়া লিখা।

E'khon *bo'hu'* *dinia'* likhá.

A man, *and* a horse.

মানুহ আৰু ঘোঁৰা এটা।

Mánúh *a'ru* ghunrá etá.

The sun, moon, *and* stars.

বেলি জোন আৰু তৰা।

Beli, jun, *a'ru* torá.

Go *and* see.

জা চাগৈ।

Já, ságui.

Will you go *and* bathe?

তই গা ধুবিগৈ নে।

Toi gá dhúbigui ne?

They carried off the child *and* its mother.

সিহঁতে লবাকে আৰু মাককে নিলে।

Híhonte lóráke a'ru mákoke nile.

I will begin it *anew*.

নকৈ কৰিবলৈ ধৰিম।

Nokui kóribolui dhórim.

The Chinese caravan visits Ava *annually*.

খেহৰ মুদৈ এজুম বচৰি ২ মান দেসলৈ জাই। [lui jaí.

Khehor múdui ejúm bosóri bosóri Mán deho-

Another man did it.

আন কোনোবা মানুহে কৰিলে।

A'n kunuba' mánúhe kórule.

If you know, why do you not *answer*?

তই জদি জান কেলেই ন কৰ।

Toi jodi jáno, kelé no kowo?

Is there *any* reason?

কিবা কারন আছে নে।

Kí'ba' káron áse ne?

Has *any* one entered?

কোনোবা সোমাইছিল নে।

Kunuba' humaisil ne?

I cannot find *any* body.

মই কাকো না পাও।

Moi ka'ku na paun.

Is *any* thing the matter?

কিবা হৈচে নে।

Kí'ba' hóise ne?

I did not say *any* thing.

মই একো কোআ নাই।

Moi eku kuá nai.

You must keep the fowls and ducks *apart*.

হাঁহে কুকুৰাই বেলেগকৈ রাখিবি।

Hánhe, kúkúrai belegkui rákhibi.

Give the coolies four anas *apiece*.

কুলিবোৰক গাইপতি সিকি দে।

Kúliburok gaipoti hiki de.

He is *apt* to break the dishes.

সি বাচন ভাঙ্গি ভাঙ্গি সহজ হল।

Hí báson bháñi bháñi hohoj hól.

Are you well? I am well.

তুমি ভালে আচা নে। ভালে আচোঁ।

Túmi bhále a'sa' ne? Bhále a'sun.

Are you angry?

তোব খঙ্গ উঠিচে নে।

Tur khoñ úthise ne?

Are they Singphos?

সিহঁত চিৎক নে।

Híhont Singpho ne?

Who are you?

তুমি কোন।

Túmi kun?

I am, thou art, he is.

মই আচোঁ। তুমি আচা। সি আচে।

Moi ásun, túmi a'sa', hí áse.

We are, ye are, they are.

আমি আচোঁ। তোমোলাক আচা। সিবিলাক আচে।

A'mi a'sun, tumulák a'sa', híbilák a'se.

Are you not ashamed?

তোৰ লাজ না লাগে নে।

Tur *la'j* na *la'ge* ne?

[of customs.

As he was going to Ava, he met the collector

সি আৱা নগৰলৈ জাঁওতে হাট খোআক লগ পালে।

Hí A'vá nogorolui jaunte hát, khuák log pále.

He eats *as* he goes.

সি জাঁওতে খাই কুৰে।

Hí jaunte khai phúre.

He goes *as far as* the house.

সি ঘৰলৈকে জাই।

Hí ghoroluike jai.

He does *as much as* he can.

সি পাৰে মানে কৰে।

Hí páre mane kore.

He did *as* he was directed.

জেনেকৈ তাক পাঁচিছিল সি তেনেকৈ কৰিলে।

Jenekui ták pánsisil, hí tenekui kórule.

He has gone *as* he said he would.

সি জেনেকৈ জাঁও বুলিছিলে তেনেকৈ গল।

Hí jenekui jaun bulisile, tenekui gól.

He talks *as* if he were a king.

সি বজা হোআৰ দৰেৰে কথা কৈচে।

Hí rojá huár *dorere* kothá kóishe.

[ploy you.

As I do not know your character, I cannot em-

মই তোৰ গুন না জানোঁ দেখি ৰাখিব নোআবোঁ।

Moi tur gún na jánun *dekhi*, rákhibo nuárún.

I will go and *ask*.

মই সোধোঁগৈ।

Moi *hudhungui*.

He *asks* four rupees.

সি চাৰি টকা কৰিচে।

Hí sári toká *kórise*.

He is *asleep*.

সি সুই আছে।

Hí *hu'i áse*.

My foot is *asleep*.

মোৰ ভৰি জিন জিনাইচে।

Mur bhóri *jin jinaise*.

There is a beggar *at* the door.

দুআৰ মুখতে মগনিয়াৰ এটা আছে।

Dúar *mu'khote* mogóniár etá áse.

He stands *at* the foot of tree.

গচৰ গুৰিতে সি থিয় হৈ আছে।

Gosor gúrite hí thio hui áse.

I cannot do it *at all*.

মই নিচেইকৈ কৰিব নোআবোঁ।

Moi nise'kui kóribo nuárun.

Ah, you have come *at last*.

অ তই পাচতে আহিচ।

O', toi pa'sote áhiso.

I want *at least* ten.

মোক দহোটাৰ পৰা কম না লাগে।

Muk dohuṭár porá kom na láge.

They all rose *at once*.

সিহঁত আটাই একে বেলিএ উঠিল।

Híhont atai eke belie úthil.

I did not *awake*.

মই সাৰ না পালোঁ।

Moi ha'r na pa'lun.

Take this *away*.

এইটো লৈ জা।

E'tu lui já.

Throw it *away*.

পেলাই দে।

Pelai de.

He has turned *back*.

সি গুবিলেগৈ।

Hí gúrílegui.

He is reading *backwards*.

সি ওলোটাকৈ পৰিছে।

Hí *ulutakui* porhise.

This is a *bad* boy.

এইটো বেয়া লৰা।

E'tu *beya'* lórá.

Why do you write with a *bad* pen?

বেয়া কাপেৰে তই কেলেই লিখিচ।

Beya' kápere, toi kelélikhiso?

Look for *bamboos* to build a house.

ঘৰ সাজিবলৈ বাঁহ বিচাৰ।

Ghor hájibolui *ba'nh* bisár.

Will he bring the *basket*?

সি পাচিটো আনিব নে।

Hí *pa'situ* ánibo ne?

He wants to *be* a priest.

দি মেধি হব খুইচে।

Hí medhi ho'bo khúise.

I went *because* you sent me.

তুমি পাঠিয়াইচিলা দেখিহে মই গলোঁ।

Túmi póthiaisilá dekhihe, moi gólun.

That beggar does not work, *because* he is lazy.

সেই মগনিয়াবটো সবপা দেখি বন ন করে।

Hé mogóniártu horopá dekhi, bon no kore.

That man has *become* insane.

সেই মানুহ বলিয়া হল।

Hé mánúh bóliá ho'l.

Make this *bed* well.

এই খাট খন ভাল কর।

E' kha't khon bhál kor.

Where have you *been*?

তই কলৈ গৈছিলি।

Toi kólui go'isili?

Do not stand *before* me.

মোর আগত থিয় হৈ না থাকিবি।

Mur a'got thio hui na thákibi.

He had gone *before* I arrived.

মই নৌ পাঁওতে আগৈএ সি গল।

Moi nó paunte *a'guie* hí gól.

He went *before* eating.

সি নো খোআকৈএ গল।

Hí nu khuákuie gól.

Come *before* the sun sets.

বেলি নৌ বহোঁতেই আহিবি।

Beli no' bohunte' áhibi.

I paid him *beforehand*.

সি বন নৌ কৰোঁতেই তাক ধন দিলোঁ।

Hí hon no' korunte' ták dhon díluṅ.

I have come to *beg* your pardon.

তোমাত দায়ী মাগিবলৈ মই আহিচোঁ।

Tumát daiá ma'gibolui moi áhisun.

I shall *begin* to build my house to-morrow.

মোৰ ঘৰ সাজিবলৈ কাইলৈ মই ধৰিম।

Mur ghor hájibolui kailui moi dho'rim.

There is a buffalo *behind* the hill.

পৰ্বতৰ সেই ফালে মহ এটা আছে।

Porbotor he' fa'le móh etá áse.

He follows *behind* him.

ভাৰ পিচত সি গৈচে।
Tár *pisot* hí góise.

I do not *believe* it.

মই ন পতিয়াও।
Moi no *pótiaun*.

That boat *belongs* to me.

সেই খন নাও মোৰ।
Hé khon nau mur.

Bring the box which is *beside* the bed.

খাটৰ গুৰিৰ চন্দু কটো আনগৈ।
Khátor *gu'rir* sondúktu ángui.

It fell *beside* the road.

বাটৰ কাখৰত পৰিল।
Bátor *ka'khorot* póril.

Besides this tribe is there another?

এই জাতৰ পৰা আন জাতৰ মানুহ আছে নে।
E' játor *pora'* án játor mánúh áse ne?

This is the *best* road.

এইটো বাট আটাইতকৈ ভাল।
E'tu bát *aťaitkui* bhál.

This house is *better* than that.

সেই ঘৰতকৈ এইটো ঘৰ ভাল।

Hé ghorotkui étu ghor *bha'l*.

Do it *better* than this.

ইয়াতকৈ চিকন কৰিবি।

Iátkui sikon kóribi.

Do not stand *between* me and the fire.

জুইবে মোৰে মাজত থিয় হৈ না থাকিবি।

Júire mure *ma'jot* thio hui na thákibi.

The river runs *between* two mountains.

নৈ খন দুই পৰ্বতৰ মাজে দি বৈচে।

Nói khon dúi porbotor *ma'je di* bóise.

This house cost *between* four and five thousand rupees.

এই ঘৰ মাজোতে চাৰি হেজাৰ কি পাঁচ হেজাৰ মান
ৰূপ গল।

E' ghor hájunte sári hejár *ki páns* hejár man
rúp gól.

Birds fly in the open air.

চৰাই সুইনে দি উৰে।

Sorai húine di úre.

You are to *blame*.

তোৰ গাতে দাই।

Tur gáte dai.

Blow the fire.

জুই ফুঁআবি।

Júi phúnábi.

The wind *blows* now.

এতিয়া বতাহ বলাইচে।

Etiá botáh bolaise.

Has the water *boiled*?

পানি উতলিছিল নে।

Páni úto'lisil ne?

Have you *boiled* the milk?

তই গাখিৰ পগালি নে।

Toi gákhir pogáli ne?

Let the manjis *both* go, and bring the *boat*.

দুয়োটা গুৰিয়াল গৈ নাও খন আনক।

Dúita' gúriál góí, nau khon ánok.

He breathes the *breath* of life.

সি জিৱৰ উসাহ কাৰ্হিচে।

Hí jíwor u'ha'h kárhise.

The *black* jacket is handsome.

কলা চোলাটো সুঅনি।

Kólá sulátu húóni.

Bring me that book.

সেই কিতাপটো মোঁল আন।

Hé kítáptu mului a'n.

Bring the butter. *Bring* the *bread*.

মাখন আন। ৰুটি আন।

Mákhon án. *Rúti* án.

Bring the honey *bottle*.

মৌজোলৰ চিঁচাটো আন।

Móujulor *sinsátu* án.

Take care, you will *break* it.

তই ভাঙিবি চাৰি।

Toi *bha'ñibi*, sábi.

How *broad* shall I make this mat?

এই খাৰি মই কিমান বহল সাজিম।

E' dhári moi kíman *bohol* hájim?

Give the *broom*.

বাঁহনি তাৰ দে।

Ba'rhoni tár de.

I called my *brother*, but he would not come.

মোৰ ককাইক মাতিছিলোঁ। কিন্তু সি নাহে।

Mur *kokaik* mátilun, kintú hí náhe.

Are these two men *brothers*?

এই দুটা মানুহ ভায়েক ককায়েক নে।

E' dútá mánúh bhaiek kokaiek ne?

They all took hold, *but* could not lift it.

সকলোএ ধৰিলে তেও দাঙ্গিব নোআৰিলে।

Hokolue dhórule, *teu* dánjibo nuárule.

He indeed hears, *but* he does not understand.

সি সুনোঁতে সূনে কিন্তু না জানে।

Hí húnunte hune, *kintu'* na jáne.

Buy six large *boards*.

ডাঙ্গৰ পাট চ চলা কিনগৈ।

Dāṅor *pa't* so solá kingui.

He sat *by* the well.

পুখুৰিৰ পাৰতে সি বহি আছিল।

Púkhúrir *pa'rote* hí bóhi ásil.

Shall we go *by* land, or in a boat?

বামে দি জাম নে নাৱত।

Báme *di* jam ne, nauot?

He killed him *by means of* a poisoned arrow.

সি তাক বিহ কাঁৰেৰে মাৰিলে।

Hí ták bih *ka'nrere* márile,

He will come *by and by*.

সি পাচেকৈ আহিব।

Hí *pa'sekui* áhibo.

Call the groom.

ঘাঁহিক মাত।

Ghánhik ma't.

What is this *called* in A'samese?

এইটো আচমিয়া কি বোলে।

E'tu A'sómiá kí *bule*?

Can you read Burmese books?

মান কাকত তই পৰ্হিব পাৰ নে।

Mán kákot toi pórhibo *pa'ro* ne?

Can you ride?

ঘোঁৰাত উঠি জাব পাৰ নে।

Ghunrát úṭhi jábo *pa'ro* ne?

I *can* ride very fast.

মই বৰ বেগাই মেলাব পাৰোঁ।

Moi bor begai *melábo pa'ruu*.

Can you swim?

তই মাঁখুৰিৰ পাৰ নে।

Toi hánthúribo pa'ro ne?

I cannot swim, sir.

মাঁখুৰিৰ নোআৰেঁ। চাহেব।

Hánthúribo nuárun, sáheb.

He cannot come to-day.

সি আজি আহিব নোআৰে।

Hí áji áhibo nuáre.

He says he can come to-morrow.

সি কৈচে বোলে কাইলৈ আহিব পাৰিম।

Hí kóise, bule, kailui áhibo pa'rim

Light a candle.

মম বাতি এডাল লগা।

Mom ba'ti edál logá.

Take care and do not fall.

পৰিবি তই ভালকৈ চাৰি।

Póribi, toi bháلكui sa'bi.

Carry this to the chief.

এয়া বিসয়াৰ তলৈ লৈ জা।

E'á bihoiár tólui lui ja'.

What is the *cause* of all this?

ইয়ার কাৰন কি।

Iâr ka'ron kí?

Cause him to come here.

তাক ইয়ালৈ আনিব দিবি।

Ták iáluí áhibo díbi.

He *caused* it to be brought.

সি তাক অনালে।

Hí ták onále.

Cease to do evil.

বেয়া কাম কৰিবলৈ এৰ।

Beyá kám kóribolui er.

Certainly, how else can it be?

হইটো। ন হই নো কি।

Hoitu, no hoi nu kí?

Wipe the *chairs*.

চকিবোৰ মচ।

Sókibur mos.

Can you *change* a rupee?

এটকা তই ভাঙ্গিব পাৰ নে।

Etoká toi bha'ñibo páro ne?

I wish to *change* this boat.

এই নৌ মই সলাব লাগে।

E' nau moi *hold'bo* láge.

Take your *choice*.

তোমাৰ মনেৰে বাচি লোৱা।

Tumár *monere ba'si* luá.

He lives in the *city*.

সি নগৰত থাকে।

Hí *nogorot* tháke.

If the tumbler is *clean*, put in water and bring.

ফটিকৰ বাটি নিকা হলে পানি ভৰাই আন।

Phótikor báti *niká* hóle, páni bhorai án.

Clean out the path.

বাট চিকনাৰি।

Bát *sikona'bi*.

Clear away this jungle.

এই হাবি মুকলি কৰিবি।

E' hábi *mu'ko'li* kóribi.

The water is *clear*.

পানি ফট ফটয়া হৈছে।

Páni *phot phótiá* hóise.

To-day it is very *cloudy*.

আজি বৰ ডাৱৰিয়া হৈছে ।

A'ji bor *dauo'ria'* hóise.

This lattice work is too *coarse*.

এই চিলিকি আতি মেৰেঙ্গা ।

E' siliñi áti *heren'a'*.

This cloth is very *coarse*.

এই কাপোৰ বৰ ঢৰিয়া ।

E' kápur bor *dho'ria'*.

It is *cold* to-day.

আজি জাৰ হৈছে ।

A'ji jár hóise.

Bring some *cold* water.

চৈঁচ পানি আন ।

Sensa' páni án.

I have got a bad *cold*.

মোৰ বৰ পানি লাগিছে ।

Mur bor *pa'ni la'gise*.

What is the *color* of the cloth?

কাপোৰ কি বৰনিয়া ।

Kápur kí *boro'nia'* ?

Comb your hair.

তোৰ চুলি ফনিয়াবি।

Tur súli pho'nia'bi.

I did not come.

মই অহা নাই।

Moi oha' nai.

Come here.

ইয়ালৈ আহ।

Iálui a'h.

Let us commence our work.

আমাৰ কাম কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিম।

A'már kám kóribolui a'rombh ko'rim.

Bell-metal is composed of copper and tin.

তামেৰে বাক্কেৰে দুইৰো কাঁহ হই।

Ta'mere ráṅere dúiru kánh hoi.

Every thing is in confusion.

আটাই বস্তু লৰ্বাক্ তৰ্বাক্ হৈ আছে।

Aṭai bóstu lorba'ṅ torba'ṅ hui áse.

There has been considerable rain.

নিয়ম বৰখুন বৰখিলে।

Niom bórókhún bórókhile.

There is a *continual* noise in this place.

ইয়াত সদাই হাই উৰু মি থাকে।

Iát *hodai* hai úrúmi tháke.

He acts *contrary* to the king's command.

সি বজাৰ আজ্ঞা পেলাই আন দৰে কৰে।

Hí rojár ágyá pelai, a'n dore kore.

Is there a *cook house*.

ৰান্ধনি ঘৰ আছে নে।

Rándhoni ghor áse ne?

She has a very bad *cough*.

তাইৰ কাহ বৰ টান।

Tair ka'h bor tán.

They *could not* tell me.

সিহঁতে মোত কব নোআৰে।

Híhonte mut kóbo nuáre.

Count the spoons.

চামুচবোৰ লেখ।

Sámúsbur lekh.

Buy a *couple* of ducks.

হাঁহ এহাল কিনগৈ।

Háñh eha'l kingui.

Take off the *cover* from that dish.

সেই বাচনৰ পৰা ঢাকনি গুচা।

Hé básonor porá *dha'koni gúsá.*

He is very *cunning*.

সি বৰ টেক্সৰ।

Hí bor *tenor.*

Take a *cup* out of the cupboard.

খিয় পেৰাৰ পৰা বাটি এটা নে।

Thio perar porá *ba'ti e'tá ne.*

Give the *curry*.

দিহ দে।

Dih de.

Is the *current* strong?

সোঁত টান নে।

Hunt tán ne?

This is our *custom*.

আমাৰ এইটো দস্তুৰ।

A'már étu dostúr.

Shall I *cut* it quite in two?

জাতকৈ কাটিম নে।

Játkui ka'tim ne?

Dare you ride on horseback?

ঘোঁৰাত উঠিবলৈ তোৰ সাহ নাই নে।

Ghunrát úthibolui tur *ha'h* nai ne?

We send the scholars home before *dark*.

এন্ধাৰ নৌ হ'ওতেই ফলিলোআহঁতক আপোনাৰ ঘৰ
লৈ আমি পঢ়িয়াও।

Endha'r nó hounté phóliluáhontok ápunár
ghorolui ámi póthiaun.

She sends her *daughter* to our school daily.

তাই আপোনাৰ জ্বিকক আমাৰ ফলিলোআ ঘৰলৈ
নিভৌ পঢ়িয়াই।

Tai ápunár *jiekok* ámár phóliluá ghorolui nitó
póthiai.

The ship goes *day* and night.

জাহাজ দিনে ৰাতিএ গৈ থাকে।

Jáháj *dine* rátie góí tháke.

Rice is very *dear*.

চাউল বৰ মৰগ হৈছে।

Saúl bor *morog* hóise.

I owe a *debt* of ten rupees.

মই চাৰি ৰূপ ধাৰ কৰিলেঁ।

Moi sári rúp *dha'r* k órilun.

Is this water *deep*?

এই পানি দ নে।

E' páni *do* ne?

If you should fall in, you would *die*.

তাত তই পৰহেঁতেন মৰিবি।

Tát toi porohenten *mo'ribi*.

What is the *difference* between the two?

এই দুটা কেনেকৈ বেলেগ হল।

E' dútá kenekui *beleg* hól?

[the same:

The pronunciation is *different*, the meaning

মাত্ৰে বেলেগ অৰ্থ একে।

Máthe *beleg*, orth eke.

The Burmese language is very *difficult*.

মানৰ দোআন বৰ টান।

Mánor duán bor *tá'n*.

He *dips* his finger in water.

তাৰ আঙুলিৰ আগ পানিত জুবুৰিয়াইচে।

Tár áṅúlir ág pánit *ju'bu'riaise*.

They are *dishonest*.

সিহঁতে অনায়াই কৰে।

Híhonte *onyai* kore.

The place to which he went, is very *distant*.

জলৈহে গৈছিলে সেই খন ঠাই বৰ দূৰৈ।

Jóluihe góisile, h́e khon thai bor *du'ruí*.

Did you do it?

তই কৰিছিলি নে।

Toi *ko'risili* ne?

How does he do?

তাৰ গা কেনেকুৱা কৰিচে।

Tár gá kenekúá *ko'rise*.

Do it. Do it not.

কৰ। ন কৰিবি।

Kor. No *ko'ribi*.

Do not go. Do not forget.

না জাবি। না পাহৰিবি।

Na jábi. Na páhóríbi.

Do you know this?

এইটো তই চিনি পাইচ নে।

E'tu toi sini *paiso* ne?

Have you done eating rice?

তই ভাত খাই এটালি নে।

Toi bhát khai *enta'li* ne?

I have *done*, sir.

মই এঁটালোঁ চাহেব।

Moi *enta'lun*, sáheb.

I have not *done* yet.

মই এতিয়া নৌ এঁটাও।

Moi etiá nó *entaun*.

Have you *done* writing?

তই লিখি এঁটালি নে।

Toi likhi *enta'li* ne?

It is *done*.

হল।

Ho'l.

This cloth is *double*.

এই খন কাপোৰ দুদুৰলিয়া।

E' khon kápur *dúdurúlia'*.

It is *doubtful*.

ঠিকনা নাই।

Thikona' nai.

He came *down* from the mountain.

পৰ্বতৰ পৰা সি নামি আহিল।

Porbotor porá hí *na'mi áhil*.

Let *down* the sail.

পাল নমা।

Pál *noma'*.

They sail *down* the river.

সিহঁতে পাল তৰি ডটিয়াই গৈচে।

Híhonte pál túri *bho'tiai* góise.

Buy a *dozen* eggs.

কনি বাৰেটা কিন।

Kóni *ba'reta'* kin.

Have you *drank* medicine?

তই দৰব খালি নে।

Toi dorob *kha'li* ne?

He *dresses* according to the English custom.

ইংগেৰাজিৰ দস্তৰৰ নিচিনাকৈ সি কাপোৰ পিন্ধিচে।

Ingerájir dostúror nisinákui hí kápur *pindhise*.

The boatmen receive 4 rupees *each* per month.

নারবিয়াবোৰে গাইপতি মাহিলি চাৰি ৰূপ পাই।

Nauóriábure *gaipo'ti* máhili sári rúp pai.

Come *early* to-morrow morning.

কাইলৈ বাতিপোআ মোন কালে আহিবি।

Kailui rátipuá *hun ka'le* áhibi.

China is *east* of Bengal.

বঙ্গাল দেশৰ পূব ফালে খেহৰ দেশ।

Bonál dehor *púb* fá'le Khehor deh.

I will *eat* and come again.

মই খাই আহোঁগৈ।

Moi *khai* áhungui.

You may take *either* this or that.

এইটোকে বা সেইটোকে জেইসেই এটা ল।

E'tuke bá, hétuke *je'he'* e'tá lo.

Either you or he have told a lie.

তয়ে বা সিএ এটাই মিচা কথা কৈছিলি।

Toie bá *híe e'tai* misá kothá kóisili.

He is the *elder* son.

সি বৰ পুতেক।

Hí *bor* pútek.

Will you bring the *elephant*?

তই হাতি আনিবি নে।

Toi *ha'ti* ánibi ne?

No one *else* can manage him.

তাক আক আনে চলাব নোআৰে।

Ták *a'ru a'ne* solábo nuáre.

You must do the work, or *else* call another man.

এই বন ভয়ে কৰ নাইবা আন মানুহকে মাত।

E' bon toie kor, *naiba'* án mánúhoke mát.

Do you wish to go *elsewhere*?

তই আন ঠাইলৈ জাব খুইচ নে।

Toi *a'n thailui* jábo khúiso ne?

He did it to the *end* of life.

সি জিয়াই থাকে মানে কৰিলে।

Hí jái tháke mane kórule.

God has neither beginning nor *end*.

ইশ্বৰৰ আদিও নাই অন্তো নাই।

Isworor ádiu nai, *ontu* nai.

There is *enough*.

জুৰিচে।

Ju'rise.

There will not be *enough*.

নাটিব।

Nátibo.

I have not men *enough*.

মোক মানুহে নো জোৰে।

Muk mánúhe nu *jure*.

This is boiled *enough*.

এই উতলোআ হল।

E' útoluá ho'l.

He has *entirely* failed.

সি নিচেইকৈ হাৰিল।

Hí nisékui háril.

He is my *equal*.

সি মোৰ সমনিয়া।

Hí mur homo'nia'.

Divide the money *equally*.

সমানকৈ ৰূপ বাঁটিবি।

Hõma'nkui rúp bántibi.

It is *equally* for your interest and mine.

তোমাৰো মোৰো দুইও একে লাভ হৈছে।

Tumáru muru dúiu eke lábh hóise.

I am *especially* anxious for this.

ইয়ালৈ মোৰ বৰ চিন্তা আছে।

Iáluí mur bor sintá áse.

Is this number *even*, or odd?

এইটো সঁক জোৰ নে বিজোৰ।

E'tu honk jur ne bijur?

These boards must be made *even*.

এই পাট চলা সমান কৰিব লাগে।

E' pát solá *homa'n kóribo láge.* [than quarrel.

We should *even* relinquish our right, rather

দন্দ কৰাতকৈ আমাৰ চৰুপকেও দি পেলোআই ভাল।

Dond korátkui ámár sórápoken di peluai bhál.

He did not stay *even* a day.

সি এদিনো থকা নাই।

Hí edinú thoká nai.

You must put oil into the lamps *every* day.

তই চাকিত নিতৌ তেল দিব লাগে।

Toi sákit *nito' tel díbo láge.*

I want milk *every other* day.

এদিন এৰি এদিন মোক গাখিৰ লাগে।

Edin eri edin muk gákhir láge.

Every one must give account of himself to God.

আটায়ে ইস্বৰৰ আগত পাপ পুণ্যৰ লেখ দিব লাগিব।

Ataie Isworor ágot páp púnyor lekh díbo lágibo.

God is *every where*.

ইস্বৰ আটাই ঠাইতে আছে।

Iswor atai thaite áse.

That man is *exceedingly* angry.

সেই মানুহৰ বৰ খঞ্জ উঠিছে।

Hé mánúhor bor khoṅ úṭhise.

What is the matter with your *eyes*?

তোৰ চকুত কি হৈছে।

Tur so'ku't kí hóise?

Is the house *far* or near?

ঘৰ ওচৰতে নে দূৰৈত।

Ghor usorote ne, du'ruit.

This road is *farther* than that.

সেইটোতকৈ এইটো বাট দূৰৈ।

Hétutkui étu bát dúruí.

Do not speak so *fast*.

ইমান খৰকৈ কথা ন কৰি।

I'man khorkui kothá no kóbi.

I have bound it *fast*.

মই টানকৈ বান্ধিলোঁ।

Moi ta'nkui bándhilun.

Did your father find *fault* with you?

বাপেৰে তোক দাই খৰিছিল নে।

Bápere tuk dai dhórisil ne?

It is not my *fault*.

মোৰ দাই ন হই।

Mur *dai* no hoi.

Feed the kitten.

মেকুৰিৰ পোআলিক খুআবি।

Mekúrir puálik *khúa'bi*.

I have found a *few* mangoes.

আম দুটামান মই পালোঁ।

A'm *du'ta'man* moi páluṅ.

Fill the goglet with water.

টেকেলিত পানি ভৰা।

Tekelit páni *bhora'*.

Are not these oranges very *fine*?

এই সুমথিৰা টেঞ্জা বৰ চিকন ন হই নে।

E' húmthirá teṅá bor *sikon* no hoi ne?

I wish to buy some *fine* cloth.

মিহি কাপোৰ মই কিনিব খুইচোঁ।

Mihi kápur moi kinibo *khúisuṅ*.

You are an idle fellow, *finish* your work.

তই বৰ সৰপা মানুহ তোৰ কাম কৰি এঁটাৰি।

Toi bor ḥoropá mánúh, tur kám kóri *enta'bi*.

Make a good *fire*.

ভালকৈ জুই ধৰিবি।

Bhálkui *júi* dhóribi.

You will set the house on *fire*.

তই ঘৰত জুই লগাবি।

Toi ghorot *júi* logábi.

The *first* day of the fifth month.

পাঁচ মাহৰ পোনৰ দিন।

Páns máhor *punor* din.

Give the *first* one you find to me.

তই আগৈএ পোআটো মোক দিবি।

Toi *a'guie* puátu muk díbi.

You are not *fit* for a school teacher.

তুমি ওজা হবলৈ ভাল নো হোআ।

Túmi ujá hóbolui *bha'l* nu huá.

Your jacket does not *fit*.

তোৰ চোলাই খাই ন ধৰে।

Tur sulai *khai* no dhore.

It is too large *for* you.

তোলৈ আতি লোলা।

Tului áti lulá.

This is *for* your brother.

এই তোৰ ভায়েবলৈ।

E' tur bhaierolui.

I bought it *for* my daughter.

মোৰ জিলৈ কিনিছিলোঁ।

Mur jíluí kinisilun.

I will sell it *for* a rupee.

এটকালৈ মই বেচিম।

Etokáluí moi besim.

He *forbids* your going.

তোক জাবলৈ সি হাক দিচে।

Tuk jábolui hí ha'k díse.

He looks like a *foreigner*.

তাক বিদেশি লোকৰ নিচিনা দেখা জাই।

Ták bidehí lukor nisiná dekhá jai.

I *forgot* it, sir.

মই পাহৰিলোঁ চাহেব।

Moi pa'ho'rilun, sáheb.

Go *forward*.

আগ বাৰ্হি জা।

A'g ba'rhi já.

He fell *from* the top of the mast.

সি মস্তুলৰ পৰা পৰিল।

Hí mostúlor *pora'* póril.

He comes *from* the city.

নগৰৰ পৰা সি আহিছে।

Nogoror *pora'* hí áhise.

I heard this story *from* the villagers.

মই এই কথা গাঁৱলিয়াৰ পৰা সুনিলোঁ।

Moi é kothá gaunóliár *pora'* húnílun.

He was absent *from* April till September.

সি বহাগৰ পৰা আহিনলৈ আন ঠাইত থাকিল।

Hí Bóhágor *pora'* A'hinolui án thait thákil.

He marches in *front* of his army.

তৌও আপোনাৰ বনুআৰ আগে আগে গৈছে।

Teun ápunár rónúár *a'ge a'ge* góise.

This house is *full* of smoke.

এই ঘৰত ধূঁআ ভৰি আছে।

E' ghorot dhúná *bhori* áse.

Is this cask empty or *full*.

এই পিপাটো ভৰা আছে নে সুদা আছে।

E' pipátu *bhora'* áse ne, húdá áse?

It is nearly *full*.

ভবা হবলৈ অলপমান কম হৈ আছে।

Bhora' hóbolui olopman kom hui áse.

This house is *further* from the city than mine.

নগৰৰ পৰা এইটো ঘৰ মোৰটোতকৈ দূৰৈ।

Nogoror porá étu ghor mur̥tutkui du'ruí.

You must look *further*.

তই আৰু দূৰৈকৈ চাব লাগে।

Toi a'ru du'ruíkuí sábo láge.

Do you know there is to be a *future* judgment?

আগলৈ পাপ পুণ্যৰ সোধ হব জেন তুমি জানা নে।

A'golui páp pún̄yor ħudh hóbó jen túmi jáná ne?

Go *gently*.

লাহে লাহে জা।

La'he la'he já.

What did you *get*? I got fifteen fowls.

তই কি পাইছিলি। কুকুৰা পোন্ধৰেটা পালোঁ।

Toi kí paisili? Kúkúra pundheretá pa'lun̄.

Give them to me.

সেইবোৰ মোক দে।

Hébur muk de.

I have *given* them to the khansama.

মই খানচামাক দিলোঁ।

Moi khánsámák di'lun.

Give a small spoon.

সৰু চামুচ দে।

Hórú sámús de.

Go thou. Go there.

তুমি জোআ। সৌ পোনে জা।

Túmi juá. Hó pune já.

I go, thou goest, he goes.

মই জাঁও। তুমি জোআ। সি জাই।

Moi jaun, túmi juá', hí jai.

We go, ye go, they go.

আমি জাঁও। তোমোলাক জোআ। সিহঁতে জাই।

A'mi jaun, tumulák juá', híhonte jai.

I am going, thou art going, he is going.

মই গৈচোঁ। তুমি গৈচা। সি গৈচে।

Moi go'isun, túmi go'isa, hí go'ise.

Did you go? I did not go.

তুমি গৈছিল নে। মই নাই জোআ।

Túmi go'isila' ne? Moi nai juá'.

You will *go*, won't you?

তই জাবি দেই।

Toi *ja'bi* dé?

I will *go*. Good bye, sir.

মই জাঁও। চাহেব চেলাম।

Moi *jaun*. Sáheb, selám.

He has *gone*. They have *gone*.

সি গল। সিহঁতে গল।

Hí *go'l*. Híhonte *go'l*.

I had *gone*. He had *gone*.

মই গৈছিলোঁ। সি গৈছিলে।

Moi *go'isilun*. Hí *go'ishile*.

My lamp has *gone out*.

মোৰ চাকি নুমাই গল।

Mur *sáki nu'mai go'l*.

It is not *good* to drink spirit.

ফটিকা খাবলৈ ভাল ন হই।

Phótiká khábolui *bha'l* no hoi.

This is a *good* girl.

এই জনি ভাল চোআলি।

E' joni *bha'l* suáli.

This man is a *great* man.

এইটো মানুহ বৰ মানুহ।

E'tu mánúh bor mánúh.

He has a *great deal* of money.

তাৰ বহুত ধন আছে।

Tár bo'hu't dhon áse.

He has a *great many* servants.

তাৰ ভালেমান বন্দি আছে।

Tár bha'leman bondi áse.

He is the *greatest* spendthrift I ever saw.

তাতকৈ অকাৰনত বিলোআ মই আনক দেখাই নাই।

Tátkui okáronot biluá moi ánok dekhai nai.

Grind this wheat in the mill.

এই ঘেঁহু জাঁতত পিহিবি।

E' ghenhú jántot pihibi.

He is in the *habit* of lying.

মিচা কথা কৈ তাৰ সহজ হল।

Misá kothá kói tár hohoj hól.

I *had*, thou *hadst*, he *had*.

মোৰ আছিল। তোৰ আছিল। তাৰ আছিল।

Mur a'sil, tur a'sil, tár a'sil.

He *had* received it.

সি পাইছিলে।

Hí paisile.

Divide that pine-apple and give me *half*.

সেই কেতেই কঁচালটো ভাগ বাঁটি মোক একাল দে।

Hé keté kontháltu bhág bánti muk efa'l de.

One and a *half*.

ডেবটা।

Dertá.

Give me back *half* a rupee.

আধুলি মোক অলোটাই দে।

A'dhúli muk ulutai de.

I want a *handful* of raisins.

মোক কিচমিচ এমুটি লাগে।

Muk kismis emu'thi láge.

He directs you to put a *handle* in that hoe.

সি কোবত নাল খুআব দিচে।

Hí kurot na'l khúábo díse.

This woman is *handsome*.

এই জনি মানুহ সুঅনি।

E' joni mánúh hu'o'ni.

He is very *handy* at work.

কাম কৰিবলৈ সি ভালকৈ ধৰে।

Kám kóribolui hí *bha'lkui dhore.*

Hang up that cloth.

সেই কাপোৰ খন আৰি থ।

Hé kápur khon ári tho.

I *happened* to meet him.

মই কেনেবাকৈ তাক লগ পালোঁ।

Moi *keneba'kui* ták log pálun.

A Christian is the *happiest* person in the world.

এই জগতৰ ভিতৰত খ্ৰিষ্টৰ সিন্য আটাইতকৈ সুখিয়া।

E' jogotor bhitorot Khris̄tor hisy ātaitkui
hu'khia'.

I can *hardly* spare this book.

ত্ৰই খন কিতাপ মই এৰি দিবলৈ টান।

E' khon kítáp moi eri díbolui *t'a'n.*

Hark, do you hear it thunder.

সুনচোন। মেঘ গাজনি সুনচ নে।

Hu'nsun, megh gájóni húniso ne?

The bird *has* flown.

চৰাই উৰি গল।

Sorai úri go'l.

Has the horse been fed with paddy?

ঘোঁৰাক ধান খুআলে নে।

Ghunrák dhán khúále ne?

Has the horse done drinking?

ঘোঁৰাই পানি খাই এঁটালে নে।

Ghunrai páni khai entá'le ne?

I have, thou hast, he has.

মোৰ আছে। তোৰ আছে। তাৰ আছে।

Mur a'se, tur a'se, tár a'se.

We have had, they have had.

আমাৰ আছিলে। সিহঁতৰ আছিলে।

A'már a'sile, híhontor a'sile.

Have you a fever?

তোৰ জ্বৰ নে।

Tur jor ne?

What have you?

তোৰ কি আছে।

Tur kí a'se?

Have you been to the village?

গাঁৱলৈ তুমি গৈছিলে নে।

Gaunolui túmi go'isila' ne?

Have you done drinking tea?

তই ফালাপ খাই এঁটালি নে।

Toi falap khai *enta'li* ne?

Having hid what he had stolen, he ran off.

দি জি জি চুৰ কৰিছিলে লুকুআই পেলাই পলাই গল

Hí jí jí sur kórisile lúkúai *pelai*, polai gól.

Having said thus, he departed.

এনেকৈ বুলিলত সি গলগৈ।

Enekui búlilot hí gólgui.

Does your head ache?

তোৰ মূৰ কামুৰিচে নে।

Tur *mu'r* kámúrise ne?

I did not hear you.

মই তোমাৰ মাত সুনাই নাই।

Moi tumár mât *hu'na'* nai.

Get this lesson by heart.

এই পাঠ নো চোআকৈ পৰিবি।

E' páth nu *sua'kui* pórhíbi.

Heat some water.

পানি তপতা।

Páni *topota'*.

This box is very *heavy*, I cannot lift it.

এই চন্দুকটো বৰ গধুৰ মই দাঙিব নোআবোঁ।

E' sondúktu bor *go'dhu'r*, moi dāṅibo nuáruṅ.

He was very *heedless*.

সি একো চিন্তা নাই কিয়াকৈ আছিল।

Hí eku *sinta' nai kia'kui* ásil.

Have the goodness to *help* me.

অনুগ্রহ কৰি মোৰ সহাই হোআ।

O'núgroh kóri mur *hohai hua'*.

Go *hence*.

ইয়াৰ পৰা জোআ।

Ia'r *pora' juá*.

Look *here*.

এই পোনে চোআ।

E' *pune suá*.

Hereafter I shall not do as I have done heretofore.

আগৈএ মই জেনেকৈ কৰিলোঁ পাচত তেনেকৈ ন কৰোঁ।

A'guie moi *jenekui kórilun*, *pa'sot tenekui no*
korun.

This book was *hers*.

এই খন কাকত তাইৰ আছিল।

E' khon kákot tair ásil.

The robbers *hid* their plunder in the wood.

ডকাইতে সিহঁতৰ ডকা দিয়া বস্তু হাবিত লুকালে।

Dokaite h̄ihontor doká diá bóstú hábit lu'ka'le.

That tree is forty cubits *high*.

সেই গচ দু কুৰি হাত ওখ হৈছে।

Hé gos dú kúri hát ukho hóise.

The *highest* mountain.

আটাইতকৈ ওখ পৰ্বত।

Ataitkui ukho porbot.

She give *him* her book.

তাক তাই আপোনাৰ কাকত দিলে।

Ta'k tai ápunár kákot díle.

It is now *his*.

এতিয়া তাৰ হল।

Etiá ta'r hól.

He *himself* went.

সি আপুনি গল।

Hí a'pu'ni gól.

He killed *himself*.

সি আপুনি ঘাটি হল।

Hí a'pu'ni gháti hól.

I wish to *hire* four carpenters.

মই বাৰেই চাইটা শ্ৰেয়া ধৰিব খুইচোঁ।

Moi bárhui saitá khuiá dhóribo khúisun.

Hitherto I have not been able to find any.

এতিয়ালৈকে মই না পালোঁ।

Etia'luike moi na páluṅ.

Shoot so as to *hit* the bottle.

চিঁচাত লগাবলৈ গুলিয়াৰি।

Sinsát loga'bolui gúliábi.

The canoe will not *hold* twenty maunds.

নাৱত দু কুৰি মোন ন ধৰিব।

Nauot dú kúri mun no dho'ribo.

This man is *honest*.

এই মানুহ অন্যাই ন হই।

E' mánúh onyai no hoi.

The *house* is built at the entrance of the road.

ঘৰ বাটৰ মুখত সাজিলে।

Ghor bátor múkhot hájile.

I hope your father will soon recover.

অলপমান দিনৰ পাচত তোমাৰ বাপেৰ ভাল হ'ব মই
এসা কৰোঁ।

Olopman dinor pásot tumár báper bhál hóbo,
moi eha' korun.

How are you?

তুমি কেনে আচ।

Túmi kene ásá?

How can you do it?

তই কেনেকৈ কৰিব পাৰ।

Toi kenekui kóribo páro?

How great!

কিমান বৰ।

Ki'man bor!

How do you call it in A'sámese?

আচম কথাবে কেনেকৈ কই।

A'som kotháre kenekui koi?

If this is the case, how can I stop?

এই দৰে হলে মই কেনেকৈ থাকিম।

E' dore hóle, moi kenekui thákim?

I know *how* to paint.

মই বৰন খুআব জানোঁ।

Moi boron khúábo jánuṅ.

How thick is this board?

এই পাট চলা কিমান ডাঠ।

E' páṭ solá ki'man dáṭh?

How far is your house from here?

ইয়াৰ পৰা তোৰ ঘৰ কিমান দূৰৈ।

Iár porá tur ghor ki'man dá'rui?

How much was the price of this cloth?

এই কাপোৰ খনত কিমান দৰ।

E' kápur khonot ki'man dor ?

How much salt do you want?

তোক লোন কিমান লাগে।

Tuk lun ki'man láge?

How many boats are there?

তাত নাও কেই খন আছে।

Tát nau ké khon áse?

How many fowls have you bought?

তই কুকুৰা কেইটা কিনিলি।

Toi kúkúrá ke'ta' kinili?

How long will you be gone?

তুমি জোআবে পৰা কিমান দিনত পাবাহি।
Túmi juáre porá *ki'man dinot pábáhi?*

How often shall I see you?

মই তোমাক কেতিয়া কেতিয়া দেখিবলৈ পাম।
Moi tumák *ketia' ketia' dekhivolui páam?*

How many times have you been here?

ইয়ালৈ তুমি কেতে বেলি আহিলা।
Íalui túmi *kete beli áhilá.*

How much shall I pay you a month?

এমাহলৈ তোক কিমান ধন দিম।
Emáholui tuk *ki'man dhon dim?*

I am very *hungry*.

মোৰ বৰ ভোক লাগিচে।
Mur bor *bhuk lágise.*

Hush! you make a great noise.

তই বৰ হাই কৰিচ মনে মনে থাক।
Toi bor hai kóriso, *mone mone thák.*

I have made a mistake.

মই পাহৰিলোঁ।
Moi páhórilun.

I acknowledge my error.

মোর দাই মই সৈ কাহোঁ ।

Mur dai moi hui kárhun.

Do as I bid you.

মই তোকে পাঁচাৰ দৰেই কৰ ।

Moi tuk ponsár doré kor.

I will do as you bid me.

তুমি আমাক জেনেকৈ পাঁচিচা তেনেকৈ মই কৰিম ।

Túmi ámák jenekui pánsisá tenekui moi kórim.

If there is none, go, buy and bring.

নাই কিয়া যদি জা কিনগৈ ।

Nai kiá jodi, já kingui.

If I pronounce badly, tell me.

মই যদি বেয়াকৈ পহোঁ তুমি কবা ।

Moi jodi beyákui porhun, túmi kóbá.

If you do not pity me, who will?

তুমি মোক মৰম ন কৰিলে কোনে কৰিব ।

Túmi muk morom no korile, kune kóribo.

If you do so, you cannot obtain it.

তুমি তেনেকুআ কৰিলে না পাবা ।

Túmi tenekúá kóribe, na pábá.

Is he *in* the house?

সি ঘৰৰ ভিতৰত আছে নে।

Hí ghoror *bhitorot* áse ne?

Who are *in* the boat?

নাৱত কোন আছে।

Nauot kun áse?

[attention.
He feigns himself a fool, *in order* to excite
মানুহে দেখিবলৈ সি আঁকৰাৰ দৰে আঙ্গি ভঙ্গি কৰিছে।
Mánúhe dekhivolui hí áñkorár dore áñi bhoñi
kórise.

Make what *inquiries* you please.

তোমাৰ জি সুধিবৰ মন আছে সোধা।

Túmár ji húdhibor mon áse, húdhá.

I shall be more pleased if you *inquire*.

তুমি সুধিলে মই আৰু বৰ পাপাও।

Túmi húdhile moi áru roñ paun.

Go *instantly*.

এতিয়াই জা।

Etiai já.

He will work *instead* of his brother.

তাৰ ককাইৰ সলনি সি বন কৰিব।

Tár kokair *holóni* hí bon kóribo.

Put it *into* the trunk.

পেৰাত থবি।

Perát thóbi.

Throw it *into* the water.

পানিত পেলা।

Pánit pelá.

He came *into* the town.

গাৱৰ ভিতৰলৈ সি আহিল।

Gaunor bhitorolui hí áhil.

He *inwardly* purposed to kill me.

সি মোক মাৰিবলৈ মনেৰে ভাবিছিল।

Hí muk máribolui monere bhábisil.

Is this man *irritable*?

এই মানুহৰ খঞ্জ উঠা সহজ আছে নে।

E' mánúhor khon úthá hohoj áse ne?

He is not *irritable*.

তাৰ খঞ্জ উঠা সহজ ন হ'ই।

Tár khon úthá hohoj no hoi.

This man *is* a good man.

এই মানুহ ভাল মানুহ হৈছে।

E' mánúh bhál mánúh ho'ise.

Is it a male elephant?

দঁতাল হাঁতি নে।

Dontál háti ne?

Is there no well?

পুখুরি নাই নে।

Púkhúri nai ne?

There is, sir.

আচে চাহেব।

A'se, sáheb.

Is there no candle?

মম বাতি নাই নে।

Mom báti nai ne?

Is it dry?

সেইটো সুকাল নে।

Hétu húkál ne?

If dry, take it in.

সুকাল জদি তাক চপাই আন।

Húkál jodi, ták sopai án.

Is it true?

সেয়ে সঁচা নে।

Hée honsá ne?

Where is the place for *it*?

ভাব ঠাই কত।

Ta'r thai kótá?

It is not true.

মঁচা ন হই।

Honsá no hoi.

It is right, (proper.) *It* is right, (correct.)

পাই। ঠিক।

Pai. Thik.

It thunders. *It* lightens.

মেঘে গাজিচে। বিজুলিয়াইচে।

Meghe gájise. Bijúliaise.

The *jackals* carried off five fowls.

নিয়ালে কুকুৰা পাঁচোটা নিলে।

Hiale kúkúrá pánsuta nile.

Wash this *jacket*.

এই চোলাটা ধুবি।

E' sulátu dhúbi.

He has *just* gone.

দি এতিয়াই গল।

Hí etiai gól.

He *just* escaped being drowned.

সি পানিত মৰাৰ পৰা অলপতে মাৰিল।

Hí pánit morár porá *olopote* hárile.

The enemy are *just* at hand.

সত্ৰু নিচেই ওচৰতে আছে।

Hótrú *nisé* usorote áse.

Keep this knife.

এই কটাৰি ৰাখিবি।

E' kotári *ra'khibi*.

Keep still.

মনে মনে থাক।

Mone mone *tha'k*.

Fasten it with a lock and *key*.

চাবি সঁচাবেৰে বান্ধিবি।

Sa'bi honsárere bándhibi.

That horse will *kick* you.

সেই ঘঁৰাই তোক লাথি মাৰিব।

Hé ghúnrai tuk *la'thi ma'ribo*.

Do not *kick* the little dog.

সেই সৰু কুকুৰক গোৰ না মাৰিবি।

Hé hórú kúkúrok *gur na ma'ribo*.

He was *killed* in battle.

বনত তাক মাৰিলে ।

Ronot ták *ma'rile*.

This *kind* of plantain is the best.

এই কলাৰ জাত আটাইতকৈ ভাল ।

E' kolár *ja't* ataitkui bbál.

What *kind* of a person is he?

সি কেনেকুৱা মানুহ ।

Hí *keneku'a'* mánúh?

There are animals of every *kind*.

আটাই জাতৰ পছ আছে ।

Atai *ja'tor* póhú áse.

He is a very *kind* man.

সি বৰ মৰমিয়াল মানুহ ।

Hí bor *moro'mia'l* mánúh.

You will ruin the little *knife*.

সৰু কটাৰি তই বেয়া কৰিবি ।

Hóru *ko'a'ri* toi beyá kóri bi.

Do you *know* for a certainty?

তই চৰুপকৈ জানিচ নে ।

Toi sórupkui *ja'niso* ne?

Do you *know* how to make baskets?

তই পাচি সাজিব জান নে।

Toi pási hájibo ja'no ne?

Do you *know* this man?

এই মানুহক তই চিনি পা নে।

E' mánúhok toi sini pa' ne?

I do not *know* how much there is.

কিমান আছে মই ভু পোআ নাই।

Kíman áse, moi bhú puá' nai.

The A'samese *language* is softer than the Bengáli.

বঙ্গালিৰ কথাতকৈ আচমিয়া কথা কবলৈ টিল।

Bonjalir kothátkui A'sómiá kotha' kóbolui d̄hil.

Is it the *language* of the common people, or the language of the books?

চহা কথা নে পুথিৰ কথা।

Sohá kotha' ne, púthir kothá?

Here is the *last* fowl.

এয়া পাচৰ কুকুৰা আৰু নাই।

E'á pa'sor kúkúrá, áru nai.

The man who came *last* is the best.

পাচত অহাটো মানুহ আতাইতকৈ ভাল।

Pa'sot ohátu mánúh ataitkui bhál.

Why do you come so *late*?

এতে বেলি কেলেই আহিচ।

Ete beli kelé áhiso?

Do not lie abed so *late* in the morning.

ৰাতিপোআ এতে বেলিলৈকে সুই না থাকিবি।

Rátipúa ete beliluike húi na thákibi.

I saw her *lately*.

অলপমানতে তাইক মই দেখিছিলোঁ।

Olopmanote taik moi dekhisilun.

[use.

You should *lay up* part of your money for future

তোৰ ধনৰ এভাগ আগলৈ সামৰি থলে ভাল।

Tur dhonor ebhág ágolui ha'mo'ri thóle bhál.

Where the roof *leaks*, put on more thatch.

জি জি ঠাইত চালে উৰুখিচে তাত আৰু খেৰ দিবি।

Jí jí thait sále u'rukhise, tát áru kher díbi.

Do not *lean* upon the table.

মেজত নাউজিবি।

Mejot nau'jibi.

You must *learn* to cook.

তই ভাত বান্ধিবলৈ সিখিব লাগে।

Toi bhát rándhibolui *hikhibo* láge.

Do you wish to *learn* to read?

কাকত পঠিবলৈ তোৰ সিখিবৰ মন আছে নে।

Kákot pórhibolui tur *hikhibor* mon áse ne?

How much shall I *learn*?

মই কিমান সিখিম।

Moi kíman *hikhim*?

This is the *least* of all.

এইটো আটাইতকৈ সৰু।

E'tu *atáitkui ho'ru'*.

Why did you go without my *leave*?

মোৰ হুকুম নো পোআকৈ কেলেই গৈছিলি।

Mur *hu'ku'm* nu puákui, kelé góisili?

Go and bring the box which you *left*.

জিটো টেমো তই এৰি আহিলি জা আনগৈ।

Jítu *temá* toi *eri áhili*, já ángui.

I am not at *leisure*.

মই আহৰি না পাও।

Moi *a'ho'ri* na paun.

What is the *length* of this board?

এই পাট চলা কিমান দিঘল।

E' páṭ solá kíman dighol?

The more I pay him, the *less* he works.

মই জিমান সবহকৈ ধন দিও সি তিমান তাকবকৈ বনকৰে।

Moi jíman ḥorohkui dhon diun, ḥí tíman takor-
kui bon kore.

Here are two loaves, I will take the *lesser*.

ইয়াত দুটা কটি আছে। সৰুটো মই লম।

Iát dúṭá rúṭi áse, ḥo'rutu' moi lom.

He was afraid *lest* he should break his leg.

তাৰ ঠেঙ্গ ভাগে বুলি সি ভই কৰিলে।

Tár ṭheṅ bháge bu'li, ḥí bhoi kórule.

Let us go. Let us bathe.

আমি জাঁও। আমি গা ধোঁগৈ।

A'mi jaun. A'mi gá dhungui.

Let him come.

সি আহক।

Hí áhok.

Let me see the knife.

কটাৰি মোক চাব দিয়া।

Koṭári muk sábo dia'.

You must not tell a *lie*.

চই মিচা কথা কব না পাই।

Foi *misa'* kothá kóbo na pai.

It is *light*, it is not dark.

পহৰ হৈচে। এন্ধাৰ নাই।

Pohor hóishe, endhár nai.

This burden is *light*.

এই ভাৰ লঘু হৈচে।

E' bhár *lôghu'* hóise.

Light a lamp.

চাকি গলা

Sáki *loga'*.

He is *like* the teacher.

সি উজাৰ নিচিনা আছে।

Hí ujár *nisina'* áse.

He behaves *like* a king.

সি বজাৰ নিচিনাকৈ কৰিচে।

Hí rójár *nisina'kui* kórise.

He swims *like* a duck.

সি হাঁহৰ নিচিনাকৈ সাঁথুৰিচে।

Hí hánhor *nisina'kui* hánthúrise.

He is *likely* to be ruined:

নি বেয়া হবগৈ হবলা।

Hí beyá hóbogui ho'bola'.

Do *likewise*.

তেনেকুআ কৰিবি।

Teneku'a kóribi.

I want a *little*.

মোক কিস্যুমান লাগে।

Muk kisyu'man láge.

I understand it a *little*.

মই অলপমান ভু পাইচৌ।

Moi olopman bhú paisun.

A fish cannot *live* out of water.

পানি নাই কিয়াত মাচে নি জিএ।

Páni nai kiát, máse ni jie.

Tell them to *load* the boat.

সিহঁতক কৰি নারত ভৰাবলৈ।

Híhontok kóbi, nauot bhora'bolui.

Lock the door.

দুআৰত চাব মাৰ।

Dúárot sa'b ma'r.

The boy is *lonesome*.

অকল দেখি লৰাৰ মনত কেনেবা লাগিচে।

Okol dekhi lórár *monot keneba' la'gise*.

Look there.

সেই পোনে চাৰি।

Hé pune *sa'bi*.

What are you *looking at*?

তুমি কি চাইচা।

Túmi kí *saisa'*?

Bring me a *long* bamboo.

মোলৈ দিঘল বাঁহ আন।

Mului *dighol bánh án*.

It is ten yards *long*.

একুৰি হাত দিঘল।

Ekúri hát *dighol*.

Build the house forty cubits *long*, and thirty broad.

এই ঘৰ দু কুৰি হাত দিঘল আৰু ডেৰ কুৰি হাত বহল
সাজিবি।

E' ghor dú kúri hát *dighol*, áru der kúri hát
bohol hájibi.

I have *lost* my knife.

মোৰ কটাৰি মই হেৰুৱালোঁ।

Mur kotári moi *herua'lun*.

This bank of the river is *low*.

নৈৰ এই পাৰৰ গৰা চাপৰ।

Nóir é páror gorá *sa'por*.

The other side is still *lower*.

এই পাৰতকৈও সেই পাৰ চাপৰ।

E' párotkuiu hé pár *sa'por*.

What is this *made* of?

এয়া কিহেৰে সাজিলে।

E'á kíhere *ha'jile*?

Has the *mail* arrived to-day?

আজি ডাক আনিলে নে।

A'ji *da'k* ánile ne?

He stands in the *main* street.

সি ৰাজ বাটত থিয় হৈ আছে।

Hí *ra'j* bátot thio hui áse.

I wish you to *make* me twenty mats.

মোঁলৈ তই একুৰি টাৰি সাজিব লাগে।

Mului toi ekúri dhári *ha'jibo* láge.

Make room for the gentlemen to pass.

চাহেব বোৰ জাবলৈ বাট দে।

Sáheb bur jábolui bát *de*.

He *makes* him go.

সি তাক পঠিয়াইচে।

Hí ták póthiaise.

He *makes* him do it.

সি তাক কৰোআইচে।

Hí ták koruaise.

What *makes* you sad?

তোৰ মন কি বেয়া কৰিচে।

Tur mon kí beyá *ko'rise?*

There are swine, *male* and female.

তাত মতা আৰু মাইকি গাহৰি আছে।

Tát *mota'* áru máiki gáhóri áse.

This *man* is a religious person.

এই জন ধৰম মানুহ।

E' jon dhorom *ma'nu'h*.

You should be *mannerly*.

তই নমস্কাৰ কৰি থাকিব লাগে।

Toi *nomoska'r ko'ri* thákibo láge.

Take as *many* as you like.

তোক জিমান লাগে ল।

Tuk *jíman* láge lo.

Do you want *many* men, or but few?

তোমাক সৰহ মানুহ লাগে নে তাকৰ লাগে।

Tumák *horoh* mánúh láge ne, tákor láge?

Mark what I say.

মই জি কথা কওঁ তোৰ মনত লবি।

Moi jí kothá koun, tur *monot* lo'bi.

I have made a *mark*.

মই চিন দিলোঁ।

Moi *sin* díluñ.

There is nothing the *matter*.

একো নাই হোআ।

Ekú nai huá.

I must inquire into this *matter*?

এই কাৰ্জৰ কথা মই সুধিব লাগে।

E' *ka'rjor* kothá moi húdhibo láge?

May he come?

সি আহিব পাৰে নে।

Hí áhibo pa're ne?

May I return home ?

মই আপোনাৰ ঘৰলৈ উভতি জাম নে।

Moi ápunár ghorolui úbhóti jám ne ?

May I arrive at happiness ?

মই সুখ পাব পাৰোঁ।

Moi húkh pábo pa'run ?

I may not be here to-morrow.

কি জানি কাইলৈ মই ইয়ালৈ নাহিম।

Ki ja'ni, kailui moi iáluí náhim.

What does this mean ?

ইয়াৰ অৰ্থ কি।

Iár orth kí ?

What does 'sorog' mean ?

চৰগ বোলে কি।

'Sorog' bule, kí ?

The meaning is obscure.

অৰ্থ নোলাই।

Orth nulai.

Have you measured this cloth ?

এই কাপোৰ খন তই জুখিলি নে।

E' kápur khon toi ju'khili ne ?

It is *merely* this.

অকল এয়া।

Okol éá.

Place it in the *middle*.

মাজত থৰি।

Ma'jot thóbi.

From noon to *midnight* is twelve hours.

দুপৰৰ পৰা নিশা দুপৰলৈ বাবে ঘৰি।

Dúporor porá niha' dúporolui báre ghóri.

He stood in the *midst* of the multitude.

সি জুমৰ মাজত থিয় হৈ আছিল।

Hí júmor ma'jot thio hui ásil.

Ava is *midway* between Rangoon and Sadiya.

সদিয়াৰে বাংগুনৰে দুইবোৰে মৌ মাজতে আৱা নগৰ।

Hodiáre Ráŋgúnore dúiru hun májote Awá.

You *might* have gone.

তই জাব পাৰিলিহেঁতেন।

Toi jábo párilih^{en}ten.

You *might* go now if you wished.

জাব খোজ যদি এতিয়াও জাব পাৰ।

Jábo khujo jodi, etiau jábo pa'ro.

Bring the *milk*.

গাখিৰ আন।

Ga'khir án.

Milk the goats.

চাগলি খিৰাবি।

Ságóli khira'bi.

My *mind* is fixed.

মোৰ মন ঠিক হৈছে।

Mur mon thik hóise.

Have you a *mind* to go?

তোৰ জাবলৈ মন আছে নে।

Tur jábolui mon áse ne?

You do not *mind* me.

তই মোক না মান।

Toi muk na ma'no.

You have made a *mistake*.

তই পাহৰিলি।

Toi pa'ho'rili.

Why did you *mix* them together?

তই কেলেই মিহলি কৰিলি।

Toi kelé miho'li ko'rili?

His *money* is all gone.

তাৰ ধন ঢুকাল।

Tár *dhon* dhúkál.

Do not wait a *moment*.

এখন্তেকো ন ববি।

Ekhonteku no róbi.

More is wanting.

আৰু লাগিচে।

A'ru lágise.

I want *more* than that.

মোক তাতকৈ সবহ লাগে।

Muk tátkui *horoh* láge.

Can you give no *more*?

তই আৰু দিব নোআব নে।

Toi a'ru díbo nuáro ne?

There are *more*.

আৰু আছে।

A'ru áse.

You are *more* courageous than I.

মোতকৈ তোমাৰ সাহ সবহ।

Mutkui tumar háh *horoh*.

Come to-morrow *morning*.

কাইলৈ বাতিপোআ আহিবি।

Kailui ra'tipua' áhibi.

The butterfly is the *most* beautiful of all insects.

আটাই পৰুআতকৈ পখিলা চিকন।

Aṭai pórúátkui pókhilá sikon.

I am *most* happy to see you.

মই তোমাক দেখিবলৈ বৰ বৰু পাইচোঁ।

Moi tunák dekhivolui bor roṅ paisun.

I am *mostly* employed in writing.

মই অনেককৈ কাকত লিখি আচোঁ।

Moi onekkui kákot likhi ásun.

New York is at the *mouth* of a river.

নুয়ৰক নগৰ নৈৰ মুখত আছে।

Núyork nogor nóir mú'khot áse.

Do not keep your *mouth* wide open.

তোৰ মুখ আঁ কৰি না থাকিবি।

Tur mú'kh áṅ kóri na thákibi.

Do not *move* those muskets.

সেইবোৰ হিলৈ নু গুচাবি।

Hébur hilui nú gu'sa'bi.

Move that trunk to the other side of the room.

সেই চন্দুকটো কোঁঠাৰ এই ফালৰ পৰা সি ফাললৈ নে।

Hé sondúktu kunthár é fãlor porá hí fãlolui ne.

A monkey is *much* larger than a mouse.

এন্দুৰতকৈ বান্দৰ ভালেমান ডাঙৰ।

Endúrotkui bândor bhã'leman dãṅor.

I am *much* afraid.

মোৰ বৰ ভই লাগিচে।

Mur bor bhoi lágise.

There is *much* talk, you must remain quiet.

সৰহ কথা আছে তই মনে মনে থাকিব লাগে।

Horoh kothá áse, toi mone mone thákibo láge.

Must I call him?

তাক মই মাতিম নে।

Ták moi mátim ne?

He *must* come.

সি আহিব লাগে।

Hí áhibo la'ge.

My mother calls me, and I *must* go.

মোৰ আয়ে মোক মাতিচে মই জাব লাগে।

Mur aie muk mátime, moi jábo la'ge.

I will do it *myself*.

মই আপুনি কৰিম।

Moi *d'pu'ni* kórim.

Drive a *nail* into that post.

সেই খুঁটাত এক গজাল মাৰিবি।

Hé khúnṭát ek *goja'l* máribi.

It would be well if you should cut your *finger nails*.

তোৰ আঙ্গুলিৰ নখ কাটিলে ভাল হব।

Tur áṅúliṛ *nokh* káṭile bhál hóbo.

Tell that boy not to come here *naked*.

সেই লৰাক কৰি ইয়ালৈ নাজুটে নাহিবি।

Hé lórák kóbi, iáluí *na'ṇote* náhibi.

What is your *name*?

তোৰ নাম কি।

Tur *na'm* kí?

It is human *nature* to resent injuries.

মানুহৰ এনে দৰ লোকে খিয়াল কৰিলে সিও কৰে।

Mánúhor ene *dor*, luke khiál kórule híu kóre.

His house is *near*.

তাৰ ঘৰ ওচৰ।

Tár ghor *usor*.

He is *nearly* dead.

সি অলপমানতে মৰিব।

Hí olopmanote móríbo.

This is *neat* writing.

এই লিখা নিকা হৈছে।

E' likhá nika' hóise.

It is *necessary* to have laws.

ৰজাৰ আজ্ঞা হব লগিয়া হৈছে।

Rojár ágyá hóbo lo'gia' ho'ise.

They *need* an overseer.

সিহঁতৰ ওপৰত টেকেলা হব লাগে।

Híbon̄tor uporot tekela hóbo la'ge.

You *need* not go.

তই জাব লগিয়া নাই।

Toi jábo lo'gia' nai.

We are very *needy*.

আমি বৰ দুখিয়া।

A'mi bor du'khia'.

An idol can *neither* speak, see, nor hear.

মূৰ্তি কবলৈকো দেখিবলৈকো সুনিবলৈকো নোআৰে।

Múrti kóboluiku, dekhíboluiku, húníboluiku
nuáre.

The Miris remain *neutral*.

মিৰিবোৰ কাৰো ফলিয়া ন হই।

Miribur *ka'ru fo'lia' no hoi.*

They *never* fight.

সিহঁতে কেতিয়াও বন ন কৰে।

Hihonte *ketiau ron no kore.*

Nevertheless, they will not consent to be slaves.

কিন্তু সিহঁতে বন্দি হবলৈ হলে ন মৰে।

Kintu' hihonte *bondi hóbolui hóle, no hohe.*

Never mind, it is of no consequence.

চিন্তা ন কৰিবি একো ন হই।

Sintá *no kóribi, eku no hoj.*

That man is a *new* comer,

সেইটো নকৈ অহা মানুহ।

Hétu *nokui ohá mánúh.*

Who is the *next* ?

তাৰ পাচৰটো কোন।

Tár *pa'sortu kun?*

That tree will bear fruit *next* year.

সেই জোপা গছৰ গুটি সি বছৰলৈ লাগিব।

Hé *jupá gosor gúti hi' bosorolui lágibo.*

The Khamtis will come *next* month.

ইয়াৰ পাচৰ মাহত খামতি আহিব।

Iár pa'sor máhot Khám_ti áhibo.

They are already *nigh*.

সিহঁতে এতিয়াও ওচৰতে।

Híhonte etiau usorote.

Let no one come *nigh* the house in the night.

ৰাতি ঘৰৰ ওচৰলৈ কাৰো আহিব নি দিবি।

Ráti ghoror usorolui káku áhibo ni díbi.

No, sir. It is *not*.

ন হই চাহেব। নাই হোআ।

No hoi, sáheb. Nai huá.

Make *no* noise.

একো হাই ন কৰিবি।

Ek_u hai no k óribi.

What *noise* is that?

সেইটো কিহৰ সবদ।

Hétu kíhor hobod?

None of us can tell.

আমি কোনেও না জানোঁ।

A'mi kuneu na jánun.

There are *none*. There is *no thing*.

নাই কিয়া। একো নাই কিয়া।

Nai kiá. Eku nai kiá.

Give dinner at *noon*.

ভাত দুপৰত দিবি।

Bhát du'porot díbi.

Which way is *north*?

কোন পোনে উত্তৰ।

Kun pune u'tor?

He has *not* arrived.

সি নো পাই।

Hí no' pai.

It is *not* good.

ভাল ন হই।

Bhál no hoi.

I wish for *nothing*.

মই একো নো খোজোঁ।

Moi eku nu khujun.

There is *nothing* more to be done.

কৰিবলৈ আৰু একো নাই কিয়া।

Kóribolui áru eku nai kiá.

Go now.

এতিয়া জা।

Etia' já.

Have you no oars?

তোৰ বটা নাই নে।

Tur bo'tha' nai ne?

Obey your parents.

তোৰ বাপেৰ মাৰৰ হুকুম সুনিবি।

Tur báper márор hu'ku'm hu'nibi.

He is an officer of the king.

সি বজাৰ বিসয়া হৈছে।

Hí rojár bihoia' hóise.

The law of God.

ইস্বৰৰ আজ্ঞা।

Isworor ágyá.

By order of the rájá.

বজাৰ আজ্ঞাৰে সৈতে।

Rojár ágyáre huite.

A piece of paper.

এডোখৰ কাঁকত।

Edukhor kákot.

He died *of* a fever.

সি জৰে ধৰি মৰিল।

Hí jore dhóri móríl.

The best *of* the three.

তিনটাৰ মাজত ভালটো।

Tintár májot bháltu.

Get *off* that horse.

সেই ঘোঁৰাৰ পৰা নাম।

Hé ghunrár pora' nám.

Have you been there *often*, or only once?

তালৈ বেলিএ বেলিএ গৈছিলি নে এবেলি গৈছিলি।

Táluí belie belie góisili ne, ebeli góisili?

Oh, I have dropped a rupee into the water.

অস মোৰ ৰূপ এটকা পানিত পৰিল।

Oh, mur rúp etoká pánit póríl.

Have you put *oil* in the lamps?

চাকিত তই তেল দিলি নে।

Sákit toi tel díli ne?

Is it a new boat, or an *old* one?

এই নাও খন ন নে পুৰনি।

E' nau khon no ne, pu'ro'ni?

I once was young, and now am *old*.

তাহানি মই লৰা আছিলোঁ এতিয়া বুৰা হলোঁ।

Táháni moi lórá ásilun, etiá bú'ra' hólun.

Is there a man *on* the hill?

পৰ্বতৰ ওপৰত মানুহ এটা আছে নে।

Porbotor *uporot* mánúh etá áse ne?

Place it *on* the table.

মেজত থ।

Mejot tho.

Step *on* the board and pass over.

পাট চলাৰ ওপৰত ভৰি দি পাৰ হৈ জা।

Pát solár *uporot* bhóri di pár hui já.

One horse. *One* ox.

ঘোঁৰা এটা। গৰু এটা।

Ghunrá *eta'*. Góru *eta'*.

One jacket is white, the other is black.

চোলা এটা বগা এটা কলা।

Sulá *eta'* bogá, etá kólá.

He went *one* way, I another.

সি এক বাটে দি গল মই এক বাটে দি গলো।

Hí ek báte dí gól, moi ek báte dí gólun.

No *one* understands it.

কোনেও বুজি না পাই।

Kuneu búji na pai.

There is but *one* God.

অকল এজন ইস্বৰ আছে।

Okol ejon Iswor áse.

Why do you quarrel with *one another* ?

তহঁতে গাই গাই কেলেই দন্দ কৰিচ।

Tohonte gai gai kelé dond kóriso?

Open the door. *Open* that chest.

দুআৰ মেল। সেইটো চন্দুক মেল।

Dúár mel. Hétu sondúk mel.

I have had no *opportunity* to speak with him.

তাৰে সৈতে কথা হবলৈ মই চল না পালোঁ।

Táre huite kothá kóbolui moi sol na páluñ.

His house is *opposite* to mine.

তাৰ ঘৰ মোৰ ঘৰৰ আগত পোন হৈছে।

Tár ghor mur ghoror a'got pun hóise.

Good *or* bad, bring whatever there is.

ভাল হক বেয়া হক জি জি আছে তাকে আন।

Bhál hók, beyá hók, jí jí áse táke án.

Go out and shoot a deer *or* a wild hog.

পহু বা বৰা গাহৰিক গুলিয়াগৈ।

Póhú *ba'* borá gáhórik gúliágui.

He sends a royal *order* throughout the country.

সি ৰজাৰ আজ্ঞা গোটাই খন দেশলৈকে পঢ়িয়াইচে।

Hí rojár *a'gya'* guṭai khon deholuiké póṭhiaise.

He went in *order* to die.

সি মৰিবলৈ গল।

Hí móríbolui gól.

He weeps in *order* to excite pity.

লোকৰ মৰম লাগিবলৈহে সি কান্দিচে।

Lukor morom lágíboluihe hí kándise.

The soldiers are *orderly*.

বনুআবোৰ মনে মনে পোন হৈ আছে।

Rónúábur *mone mone pun hui áse*.

He *ordinarily* comes earlier.

সি সৰ্বত্ৰ ইয়াতকৈ সোন কালে আহে।

Hí *horbotro* iátkui hun kále áhe.

Otherwise I should dismiss him.

ভেনে ন হলে মই তাৰ নাম কাটিম।

Tene no ho'le, moi tár nám kátim.

He *ought* to come earlier.

নিচেই সোন কালে সি আহিব পাই।

Nisé hun kále hí áhibo pai.

Is this *our* boat?

এই খন আমাৰ নাও নে।

E' khon a'ma'r nau ne ?

Bail *out* the water.

পানি সিঁচিবি।

Páni hinsibi.

Pull *out* that drawer.

সেই বখলা টানি উলিয়া।

Hé bokholá táni u'lia'.

It was taken *out* of the ship.

জাহাজৰ পৰা উলিওআ হৈছিল।

Jáhájour pora' úliuá hóisil.

He stands *outside* of the house.

সি ঘৰৰ বাহিৰত থিয় হৈ আছে।

Hí ghoror ba'hirot thio hui áse.

Do not turn *over* that pail of water.

সেই নাল লগা পানিৰ চৰিয়াটো কাতি ন কৰিবি।

Hé nál logá pánir sóriátu ka'ti no kóri bi.

Will the goats leap *over* this fence?

এই জেওবাক চাগলিএ জাঁপ মাৰি জাব নে।
E' jeurák ságólie jánp mári jábo ne?

I have bought a *pair* of doves.

মই এজোৰা কুপৌ কিনিলোঁ।
Moi ejura' kúpóu kinilun.

Place them *parallel*.

সেইবোৰ সমানকৈ মাৰি কৰ।
Hébur homa'nkui ha'ri kor.

Did you give him a *part* of your plantains?

তোৰ কলাৰ তাক এভাগ দিলি নে।
Tur kolár ták ebha'g díli ne?

He *passed* by me.

সি মোক পাচ পেলাই গল।
Hí muk pa's pelai gól.

It is *past*.

সেইটো হৈ গল।
Hétu hui go'l.

Perhaps he will come.

কি জানি সি আহিব।
Kí ja'ni hí áhibo.

He answered me very *pertly*.

দি মোক বৰ কথা কৈ উত্তৰ দিলে।

Hí muk bor kotha' kói útor díle.

What is this the *picture* of ?

এইটো কিহৰ নক্সা।

E'tu kíhor noksa'?

Have *pity*, my lord.

মোৰ গুৰু দায়া কৰিবা।

Múr gúrú, daia' kóribá.

I am fond of *plantains*.

মই কলা খাবলৈ ভাল পাঁও।

Moi kola' khábolui bhál paun.

He says he will come *positively*.

দি ঠিক কৈচে আহিব।

Hí thik kóise áhibo.

Pour some hot water from the tea kettle.

ফালাপৰ ভোগ জৰাৰ পৰা তপত পানি বাকি দে।

Phálápor bhug jorár porá topot páni ba'ki de.

Pour out the tea.

ফালাপ বাক।

Pháláp ba'k.

Do not *praise* him.

তাক ন সলাগিবি।

Ták no hola'gibi.

I give you this as a *present*.

মই তোক এইটো বঁটা দিচোঁ।

Moi tuk étu bonta' disun.

What is the *price* of that?

তাৰ দৰ কি।

Tár dor kí?

I will tell you *privately*.

মই তোক মনে মনে কয়।

Moi tuk mone mone kóm.

Probably you will meet him.

তই তাক লগ পাবি হবলা।

Toi ták log pábi ho'bola'.

It is not *proper* to work on the sabbath.

দেও বাৰৰ দিনা বন কৰিবলৈ না পাই।

Deu báror diná bon kóribolui na pai.

This is a very *proud* man.

এইটো মানুহ বৰ গঁফাল।

E'tu mánúh bor gonfa'l.

He acts very *prudently*.

দি ভাবি থাকি করে।

Hí bha'bi tha'ki kore.

Pull up the weeds and throw them away.

বনবোর উভালি পেলাগৈ।

Bonbur u'bha'li pelágui.

Shall I *put* it in the earthen pot?

কলহত মই থম নে।

Kolohot moi tho'm ne?

Put it in the sun.

বদত খবি।

Ródot thóbi.

Put the tea çups and saucers on the table.

বান বাটি মেলাহি বাটি মেজত থ।

Bán báti meláhi báti mejot tho.

Put on the child's hat.

লবার মুৰত টুপি দিবি।

Lórár múrot túpi di'bi.

What is the cause of this *quarrel*?

এই দন্দ কি কাৰনে।

E' dond kí károne?

Here is a *quarter*.

ইয়াতে চাৰি ভাগৰ এভাগ আছে।

Íate sári bhágor ebhág áse.

Come *quickly*.

খবকৈ আহ।

Khorkui áh.

He is *quite* crazy.

সি নিচেই বলিয়া।

Hí nise' bóliá.

It will *rain* soon.

আৰু এফেৰিমানতে বৰখুন আনিব।

A'ru eferimanote bo'ro'khún ánibo.

He *ran* away.

সি পলাই গল।

Hí polai gól.

He *ran* as fast as he could.

সি পাৰে মানে লৰ মাৰিলে।

Hí páre mane lor ma'rile.

The cat has caught a *rat*.

মেকুৰিএ এন্দুৰ এটা ধৰিলে।

Mekúrie endu'r etá dhórule.

Will you cut a bundle of *ratans* ?

তই বেঁত এপোলা কাটিবি নে।

Toi *bent* epulá káṭibi ne ?

I would *rather* go to Ava than Calcutta.

কলিকতালৈ জোআতকৈ মোৰ আৱা নগৰলৈকে জাবৰ
মন জাই। [bormon jai.

Kólikotálui juátkui mur A'wá nogoroluike já-

I would *rather* be a slave than have one.

বন্দি লোআতকৈ মই আপুনিএ বন্দি হম।

Bondi luátkui moi ápunie bondi hóm.

I do not like to eat *raw* onions.

মোৰ কেঁচা পনক খাবৰ মন না জাই।

Mur *kensa'* pónóru khábor mon na jai.

Have every thing in *readiness*.

আটাইকে জুগুত কৰিবি।

Aṭaike jú'gút kóribi.

We are not *ready*, sir.

আমাৰ জুগুত ন হই চাহেব।

A'már jú'gút no hoi, sáheb.

What is the *reason* ?

কিয় জুগুত ন হই।

Ki'o jú'gút no hoi ?

I have *reckoned* up the account.

মই লেখা লেখিলোঁ।

Moi lekhá *lekhilun*.

Bring some *reeds* to weave a mat.

ঢাৰি ববলৈ নল আনগৈ।

Dhári bobolui *nol ángui*.

Bring some stiff *reeds* also for making a partition.

বেৰ সাজিবলৈ খাগৰি আনগৈ।

Ber hájibolui *kha'go'ri ángui*.

He lives without *religion*.

সি ধৰম ন কৰাকৈএ জিয়াই আচে

Hi' dhorom no korákuie jái áse.

Let it *remain*.

থাকক।

Thákok.

I *remember* my old friends.

মোৰ পুৰনি মখিক সুঁঅৰি থাকোঁ।

Mur púróni hókhhik *hu'no'ri tha'kun*.

You must *repair* the roof.

তই চাল বাটবি লাগে।

Toi sál *ba'tibo láge*.

I *respect* the teacher.

ওজাক মই মান্য কৰোঁ।

Uják moi *mányo* korun.

He has *returned*.

সি উভতি আহিলগৈ।

Hí *u'bhó'ti* ábilgui.

Turn to the *right* hand.

সোঁ কালে ঘূৰ।

Hun *fále* ghúr.

That is *right*.

সেইটো বাক।

Hétu *ba'ru*.

Ring the bell.

ঘণ্টা বজাবি।

Ghontá *boja'bi*.

These strawberries are not *ripe*.

এইবোৰ গৰুমুত পকা ন হই।

E'bur górumút *poka'* no hoi.

Rise up. The sun has *risen*.

উঠ। বেলি উঠিলে।

U'th. Beli *úthile*.

Where does this *road* lead?

এই বাট ক'লে পোনাইচে।

E' *ba't* kólui punaise?

Do not let the boat *rock*.

এই নাও খন লৰাঁজ তৰাঁজ ন কৰিবি।

E' nau khon *lorba'η torba'η* no kóribi.

Roll up the bed curtains.

আঁঠুআ নুৰিয়াবি।

A'ñthúá *nu'ria'bi*.

That stone *rolls*, because it is round.

সেই সিল যুবনিয়া দেখি বাগৰি গৈচে।

Hé ñil ghúroniá dekhi, *ba'góri gúise*.

It is in that *room*.

সেই কোঁঠাত আছে।

Hé *kuntha't áse*.

Let us fix a *rope* round that rock and pull it over.

সেই বৰ সিলত আমি জৰি লগাই বগবাম।

Hé bor ñilot ámi *jo'ri logai bogorám*.

The peaches are all *rotten*.

নৰা বগৰিবোৰ আটাই গেলি গল।

Norá bógóribur aṭai *geli gól*.

Set these trees in a *row*.

এই গছবোৰ পোনে পোনে সারিকৈ কই থ।
E' gosbur *pune pune* hā'rikui rúi tho.

Row on, row on.

বা বা।

Ba', ba'.

I do not understand *rowing* a boat.

নাও বাবলৈ মই না জানোঁ।

Nau *ba'bolui* moi na jānun.

Is it not wicked to drink *rum*?

ফটিকা খাবলৈ বেয়া ন হই নে।

Pho'tika' khābolui beyā no hoi ne?

Run quick and fetch it.

খবকৈ লৰি আনগৈ।

Khorkui lo'ri āngui.

I did it for his *sake*.

তাৰ কাৰনে মই কৰিলোঁ।

Tār *ka'rone* moi kórilun.

He does it for the *sake* of money.

সি ৰূপ পাবলৈ কৰিছে।

Hí rúp *pa'bolui* kórise.

Show me a *sample* of the salt.

লোনৰ চানেকি মোক আনি দেখুআবি।

Lunor sáneki muk áni dekhúábi.

Is it all the *same*?

আটাই একে নে।

Aṭai eke ne?

What do you *say*?

তই কি কৈচ।

Toi kí kó'iso?

One side of these *scales* is too heavy.

ভুলৰ একালে গধুৰ।

Tu'lor ešále gódbúr.

The books are all *scattered* about.

কিতাপবোৰ গোট গোট হৈ আছে।

Kítápbur gut gut hui áse.

It is now the rainy *season*.

এতিয়া বাৰিখা কাল হৈছে।

Etiá bárikhá ka'l hóise.

I have *searched*, but cannot find it.

মই বিচাৰি না পালোঁ।

Moi *bisa'ri* na páluṅ.

Do you not *see* it?

তই নে দেখে নে।

Toi ne *dekho* ne?

See if this word is in the dictionary.

এই কথা অমবত আছে নে চাচোন।

E' kothá omorot áse ne? *sa'sun*.

Plant these *seeds* in the garden.

এই গুটিবোর বারিত কৰিগৈ।

E' *gu'tibur* bárit rúbigui.

What are you *seeking*?

তই কি বিচাৰিচ।

Toi kí *bisa'riso*?

I have *seen* the sun shine.

মই বেলি জিলিকিবৰ দেখিলোঁ।

Moi beli jilikibor *dekhilun*.

I have not *seen* it.

দেখা না পালোঁ।

Dekha' na páluṅ.

I have never *seen* it.

মই দেখাই নাই।

Moi *dekhai* nai.

How do you *sell* those goods?

সেইবোৰ বস্তু কেনেকৈ বেচি।

Hébur bóstú kenekui *besiso*?

Shall I *send* you a pony?

তোমালৈ মই ঘোঁৰা দি পঠাম নে।

Tumáluí moi ghunrá dí *potha'm* ne?

I will thank you to *send* me several.

মোক অনুগ্রহ কৰি দুটামান দি পঠাব।

Muk ónúgrob kóri dútáman dí *potha'ba'*.

Set the table.

মেজ লগাবি।

Mej *loga'bi*.

Dig a hole, and *set* out that tree.

গাঁত খানি গচ ৰুবি।

Gánt kháni gos *ru'bi*.

Shake off some plums.

গচৰ পৰা বগৰি জোকাৰিবি।

Gosor porá bógóri *juka'ribi*.

Shall I burn it?

মই পুৰিম নে।

Moi *púrim* ne?

The stream is so *shallow* the boat cannot come
 পানি তৰাঙ্গ আছে দেখি নাও আহিব নোআবে। [up.
 Páni toráñ áse dekhi, nau áhibo nuáre.

She wears a *shawl*.

তাই উৰ্মাল গাত লৈচে।
 Tai urma'l gát lóise.

Sit in the *shade* of this tree.

এই গচৰ চাঁত বহিবি।
 E' gosor sa'nt bóhibi.

It *shines* like the sun.

বেলিৰ নিচিনা জিলিকিচে।
 Belir nisiná jilikise.

Three *ships* have arrived.

তিনি খন জাহাজ আহিল।
 Tini khon ja'ha'j áhil.

This bamboo is too *short*.

এইটো বাঁহ টুঁটি হল।
 E'tu bánh súnti hól.

I *should* go to-day, if I were ready.

মৰুলো জুগুত হই যদি মই আজিএই জাঁও।
 Hókolu júgút hoi jodi, moi ájié jaun.

Why *should* I steal?

মই কেলেই চোর কৰিম।

Moi kelé sur kórim?

Show me the road.

মোক বাট দেখুআৰি।

Muk bát; dekhú'a'bi.

The door is *shut*.

দুআৰ মৰা গল।

Dúár mora' gól.

Shut the door.

দুআৰ মাৰগৈ।

Dúár ma'rgui.

Shut your book, and sit down.

তোৰ কিতাপ জঁপাই বহ।

Tur kítáp jonpai boh.

It is on this *side*.

এই ফালে আচে।

E' fa'le áse.

They who love *sin*, will be sent to hell. [পঠাৰ।

জি জি মানুহে পাপ কৰিহে ভাল পাই সিহঁতক নৰকলৈ

Jí jí mánúhe pa'p kórihe bhál pai, híhontok no-
rokolui pothábo.

It is six months *since* he died.

সি মাহা চ মাহ হল।

Hí morá so máh hól.

This is my elder *sister*.

এই জনি মোৰ বাই।

E' joni mur bai.

I have two younger *sisters*.

মোৰ দু জনি ভনি আছে।

Mur dú joni bhoni áse.

Sit down.

বহ।

Boh.

Do not *sit* on the steps, you.

জখলাত ন বহিবি তই।

Jokholát no bo'hibi, toi.

Place them *slanting*.

সেইবোৰ কাঁঠিকৈ থ।

Hébur katikui tho.

He goes very *slow*.

সি নিচেই লাহে লাহে গৈছে।

Hí nisé la'he lu'he góise.

Where did you put the *small* spoon?

সৰু চামুচ তই কত থলি।

Ho'ru' sámús toi kót thóli?

Do not let there be any *smoke*.

ধূঁআ হব নি দিবি।

Dhu'na' hóbo ni díbi.

Why do you stay *so* long?

তই কেলেই ইমান বেলি থাকিচ।

Toi kelei iman beli thákiso?

You must not do *so*.

তই তেনেকুআ কৰিব না পা।

Toi teneku'a' kóribo na pá.

He has stopped up the road *so* that I cannot get
along.

মই জাব নোআৰাকৈ সি বাট ভেঁটিলে।

Moi jábo nuárakui hí bát bheñtile.

If *so*, he is a bad man.

ভেনে হলে সি বেয়া মানুহ।

Tene hóle, hí beyá mánúh.

Some are good, *some* bad.

কেতবোৰ ভাল কেতবোৰ বেয়া।

Ketbur bhál, ketbur beyá.

It is at *some* considerable distance from here.

ইয়াৰ পৰা অলপমান দূৰৈ আছে।

Íar porá olopman dúrui áse.

Some one has stolen it.

কোনোবা চোৰে নিলে।

Kunuba' sure nîle.

Somebody has been here.

কোনোবা ইয়ালৈ আহিছিল।

Kunuba' iálui áhisil.

Something must be done.

কিবা কৰিব লাগে।

Ki'ba' kóribá láge.

He can do it *somehow*.

সি জেইসেই উপায়েৰে কৰিব পাৰে।

Hí jéhé u'paiere kóribo páre.

He comes *sometimes*.

সি মাজে মাজে আহে।

Hí ma'je ma'je áhe.

Sometimes he stops at his house.

সি কেতো বেলি ঘৰত থাকে।

Hí ketu beli ghorot tháke.

He is *somewhat* rude.

সি অলপমান খচ মচাই আছে।

Hí olopman khos mosai áse.

He must be *somewhere* on the hill.

পৰ্বতৰ ওপৰত সি কোনোবা পোনে থাকিব পাই।

Porbotor uporot hí kunuba' pune thákibo pai.

It will *soon* be dark.

আক অলপমানতে এন্ধাৰ হব।

A'ru olopmanote endhár hóbo.

I am *sorry* I have broken your umbrella.

তোমাৰ চত্ৰ ভাঙিলত মোৰ মন বেয়া লাগিচে।

Túmár sotro bháñilot mur mon beya' la'gise.

Of what *sort* is it?

কি জাতৰ।

Kí ja'tor?

How many *sorts* of rice are there?

কিমান জাতৰ চাউল আছে।

Kíman ja'tor saúl áse?

Sort out these potatoes.

এই আলুবোৰ বাচিবি।

E' álúbur ba'sibi.

Do you hear the *sound* of cannon?

তই বৰ হিলৈৰ সবদ সুনিচ নে।

Toi bor hiluir *hobod* húniso ne?

Bisá is *southeast* of Sadiyá.

সদিয়াৰ পৰা বিচা পুৱৰে দখিনৰে চুকে।

Hodiár porá Bisá *púbore do'khinore síke.*

Rongpur is *southwest*.

ৰঙ্গপুৰ পচিমৰে দখিনৰে চুকে।

Ronpúr *pósimore do'khinore síke.*

They traveled *southward*.

সিহঁতে দখিন ফাললৈ বাট বুলি গল।

Híhonte *do'khin fa'lolui bát* búli gól.

Do the A'sámese *speak* in this way?

এনেকৈ আচমিয়া মানুহে কথা কই নে।

Enekui A'sómiá *mánúhe kothá koi* ne?

Can you *speak* English?

ইংগেৰাজিৰ দোআন কব পাৰ নে।

Ingerájir duán *kobo páro* ne?

I can *speak* a little.

মই অলপমান কব পাৰোঁ।

Moi olopman *ko'bo párun.*

Split that bamboo.

সেই বাঁহ ফালিবি।

Hé báh *fa'libi*.

The board is *split*.

পাট চলা ফলা হৈচে।

Pát solá *folá' hóise*.

Spread the sail.

পাল তরিবি।

Pál *to'ribi*.

Will you make me a *square* table?

মেজ সমান চাৰি চুকিয়া মোলৈ সাজিবি নে।

Mej *homán sa'ri su'kia'* mului hájibi ne?

Do not *stay* long.

দাম বেলি না থাকিবি।

Dám beli na *tha'kibi*.

Can you *steer* a boat?

নাৱৰ তই গুৰি দিব পাৰ নে।

Nauor toi *gu'ri di'bo páro* ne?

He is *still* engaged in study.

নি এতিয়ালৈকে পঢ়ি আছে।

Hí *etia'luike pórho áse*.

If that humble-bee *stings* you, it will be very painful.

নেই ভোমোৰাই তোক বিন্ধিলে বৰকৈ বিসাব।
Hé bhumurai tuk *bindhile*, borkui bihábo.

Stop a moment.

অলপমান বৰি।
Olopman *ro'bi*.

Why are you *stopping*?

তই কেলেই বাট চাই থাকি গ।
Toi kelé *bát sai thákiso?*

Strain this milk through a cloth.

এই গাখিৰ কাপোবেৰে চাকিৰি।
E' gákhir kápurere *sa'kibi*.

Stretch out your hand.

তোৰ হাত মেল।
Tur hát *mel*.

Strike the gong.

কাঁহ কোবাৰি।
Káñh *kuba'bi*.

Such language is very vile.

তেনেকুৱা কথা বৰ বেয়া।
Teneku'a' kothá bor beyá.

I cannot employ *such* a man.

তেনেকুআ মানুহক মই না বাখোঁ।

Teneku'a' mánúhok moi na rákhun.

How can you ask *such* a price?

তই তেনে ভাও কেনেকৈ কৰিব পাৰ।

Toi tene bhau kenekui kóribo páro?

It is not *sufficient*.

নু জুৰিব।

Nú júribo.

Sweep this room clean.

এই খোঁটালি ভালকৈ মাৰ।

E' khuntáli bháلكui há'r.

Does the water run *swiftly*?

পানিৰ বৰ সোঁত হৈচে নে।

Pánir bor hunt hóise ne?

A steamboat goes very *swiftly*.

জুইৰ জাহাজ বৰ বেগেৰে জাই।

Júir jáháj bor begere jai.

Take out the knives and forks.

কাইট কটাৰিবোৰ উলিয়াবি।

Kaint kotáribur uliá'bi.

Which will you *take*, this or that?

এই দুটাৰ কোনটো ল'বি এইটো নে সেইটো।

E' dútár kuntu lo'bi, étu ne hétu?

Who has *taken* the ax?

কুচাৰ কোনে লৈ গল।

Kúthár kúne lui go'l?

Do not *talk*.

কথা ন কৰি।

Kothá no ko'bi.

That is a *tall* man.

সেই মানুহ ওখ।

Hé mánúh ukho.

Why do you go with your hair *tangled*?

ভোৰ চুলি আউলি বাউলিকৈ কেলেই আচ।

Tur súli au'li bau'likui kelé áso?

Prepare and give *tea*.

ফালাপ তৈয়াৰ কৰি দে।

Pha'la'p tuiár kóri de.

The *teacher* says, do not do it.

ওজাই বুলিচে ন কৰিবি।

Ujai búlise, no kóribi.

Do not *tell* any body.

কাতো ন কৰি।

Kátu no k'obi.

This is larger *than* that.

তাতকৈ এইটো ডাঙ্গৰ।

Tátkui étu dāṅor.

I *thank* you.

তোমাৰ উপকাৰলৈ মন কৰিচোঁ।

Túmár úpokárolui mon kórisun.

I tell you *that* he is a great deceiver.

মই তোমাত কঁও সি বৰ ফাঁকি দিয়া মানুহ।

Moi tumát koun, hí bor fānki díá mánúh.

He promised *that* he would pay me.

মোৰ ধাৰ সুজিবলৈ সি কথা বান্ধি ললে।

Mur dhár hújibolui hí kothá bándhi lóle.

How many loads of *thatch* have you brought to-day?

আজি তই কেই ভাৰ খেৰ আনিলা।

A'ji toi ké bhár kher ánilí?

Their pride will ruin them.

সিহঁতৰ গঁফেই সিহঁতক তল নিয়াব।

Híhontor gonfé híhontok tol niábo.

They think too highly of *themselves*.

সিহঁতে আপোনাকে আতি বৰ বুলি মানে।

Híhonte a'puna'ke áti bor búli máne.

Then I must go.

তেন্তে মই জাব লাগে।

Tente moi jábo láge.

Do not go *there*.

সেই পোনে না জাবি।

Hé pune na jábi.

There is a tiger *there*.

তাত বাঘ আছে।

Ta't bággh áse.

How many elephants are *there*?

তাত কিমান হাতি আছে।

Ta't kíman háti áse?

There are four or five.

চাইটা কি পাঁচোটা আছে।

Sáitá kí pánsutá áse.

Thereupon he departed.

তাতে সি গল।

Ta'te hí gól.

I was engaged yesterday, *therefore* I could not come.

কালি মোৰ আসোআহ হৈছিলে তাতে আহিবলৈ ন হ'ল।
Káli mur áhuáh hoisile, ta'te áhibolui no hól.

These things are useless.

এইবোৰ বস্তু একোলে ভাল ন হই।
E'bur bóstú ekului bhál no hoi.

These are better than those.

সেইবোৰতকৈ এইবোৰ ভাল।
Héburotkui e'bur bhál.

I did not say so, *they* said it.

মই নাই বোলা হেঁতে বুলিলে।
Moi nai bulá, hente búlile.

Where do you think *they* have gone?

সিহঁত ক'লে গল তুমি কি গুনিচ।
Hihont kélui gól, túmi kí gúnisá?

What do you *think*?

তই কি ভাবিচ।
Toi kí bha'bisó?

What do you call *this*?

ইয়াক কি বুলিচ।
Ia'k kí búliso?

Though he fell from a high tree he was not killed.

সি বৰ ওখ গচৰ পৰা পৰিল তেওঁ ন মৰিল।

Hí bor ukho gosor porá pórìl, *teu* no mórìl.

They conquered, *though* they lost a thousand men.

সিহঁতৰ এহেজাৰ মানুহ পৰিল তেওঁ সিহঁতে জিকিলে।

Híhontor ehejár mánúh pórìl, *teu* híhonte jikile.

I *thought* he had gone.

মই বুলিছিলোঁ সি গল।

Moi búlisilun hí gól.

He has traveled *through* China.

সি খেহৰ দেশ গোটাই খন ফুৰিলে।

Hí Khebor deḥ gútai khon phúrile.

The news spread *throughout* the kingdom.

এই বতৰা বাইজ গোটাই খনত বিয়াপিল।

E' boṭorá raj gútai khonot biápil.

Throw out this water.

এই পানি পেলাই দে।

E' páni pelai de.

Thus he said.

সি তেনেকৈ কলে।

Hí tenekui kóle.

By conducting himself *thus*, he has destroyed
his reputation.

সি তেনেকুআ কৰিলে দেখি তাৰ জসন্মা গুচিল।

Hí teneku'a' kórule dekhi, tár johosyá gúsil.

Draw this *tight*.

এইটো বৰকৈ টান।

E'tu borkui tán.

He did not come *till* noon.

দুপৰ বেলিলৈকে সি নাছিল।

Dúpor beliluike hí náhil.

At the *time* of going, another ship arrived.

জাবৰ বেলিত আন জাহাজ পালেহি।

Jábor belit án jáháj pálehi.

It is *time* to get up.

উঠিবৰ বেলি হল।

U'thibor beli hól.

Until this *time* why are you not done.

এতিয়ালৈকে কিয় ন হল।

Etia'luike kíó no hól.

He has been to visit me three *times*.

সি মোক চাবলৈ তিনি বেলি আহিছিল।

Hí múk sábolui tini *beli áhisil*.

I am *tired* of correcting this writing.

এই লিখাৰ অসুখ গুচাঁওতে মোৰ ভাগৰ লাগিছে।

E' likhár óhúdh gúsaunte mur *bha'gor la'gise*.

He is going *to* Calcutta.

কলিকতালৈ সি জাব।

Kólikotálui hí jábo.

He has goods *to* sell.

তাৰ বস্তু বেচিবলৈ আছে।

Tár bóstú besibolui áse.

Give this *to* the gentleman.

এইটো চাহেবক দে।

E'tu sáhebok de.

Sew these two *together*.

এই দুটা একেলগে সিবি।

E' dútá ekeloge hibi.

He is a *tolerable* workman.

সি নিয়মকৈ বন কৰা মানুহ।

Hí niomkui bon korá mánúh.

Will you do it to-day, or *to-morrow*?

তই আজি কৰিবি নে কাইলৈ কৰিবি।

Toi áji kórihi ne, *kailui kórihi*?

You may come *too*.

তইও আহিব পাৰ।

Toiu áhibo páro.

You are *too* talkative.

তই আতি মৰহ কথা কৈচ।

Toi *a'ti* ḥoroh kothá kóiso.

This plank is *too* long.

এই পাট চলা আতি দিঘল।

E' páṭ solá *a'ti* dighol.

He *took* him up for a thief.

সি তাক চোৰ ধৰিলে।

Hí ták sur *dhórule*.

There is a bird on the *top* of that tree.

সেই গচ জোপাৰ আগত চৰাই আছে।

Hé gos jupár *a'got* sorai áse.

Do not *touch* any thing.

একো বস্তু নু চুৰি।

Ekú bóstú nú *su'bi*.

He went *towards* the ghát.

সি ঘাটৰ বাটে বাটে গল।

Hí ghátor *ba'te ba'te* gól.

I cannot *travel* this road.

এই বাট মই বুলিব নোআবোঁ।

E' bát moi *bú'libo nuárun*.

He speaks *truly*.

সি সঁচাকৈ বুলিছে।

Hí *honsa'kui búlise*.

Truly, you are a wise man.

তুমি চৰুপ গিয়ানেৰে মানুহ।

Túmi *so'ru'p giánere mánúh*.

Turn over the leaf.

এই পাট লুটিয়াই দে।

E' pát *lútiai* de.

Try to play on the flute.

বাঁহি বজাচোন।

Báñhi *bojásun*.

Turn it over. *Turn* it round.

লুটিয়াই দে। ঘূৰাই থ।

Lútiai de. *Ghu'rai* tho.

Turn over the leaf.

এই পাট লুটিয়াই দে।

E' páṭ lu'tiai de.

He shot at the tiger *twice*, but missed him.

সি বাঘক দুই বেলি গুলিয়ালে তেও না লাগিলে।

Hí bághok du'i beli gúliále, teu na lágilé.

Give the *umbrella*.

চত্ৰ দে।

Sotro de.

The elephant is *uncommonly* large.

হাতি বৰ ডাঙ্গৰ।

Háti bor ḍaṅor.

It is *under* the house.

ঘৰৰ তলত আছে।

Ghoror tolot áse.

He has gone *under* water.

সি পানিত তল গল।

Hí pánit tol gól.

I did not *understand*.

মই বুজি না পালোঁ।

Moi bu'ji na páluu.

Do you *understand* Bengáli?

তুমি বঙ্গালি কথা জানা নে।

Túmi Boṅáli kothá ja'ná ne?

I *understand* carpentry.

মই বাইঁ কাম জানোঁ।

Moi bárhui kám ja'nun.

Unfasten this.

এইটো মেল।

E'tu mel.

What makes you *unhappy*?

তুমি কিয় অসন্তোষ কৰিচা।

Túmi kíó ohontuh kórisá?

These two roads *unite* near the river.

এই দুটা বাট নৈ কোমতে একেটা হৈ গৈচে।

E' dútá bát nói kuhote eketa' hui góise.

It floats *upon* the water.

পানিৰ ওপৰত ওপল্লি গৈচে।

Pánir uporot upóni góise.

You will *upset* the boat.

তই নাও কাতি কৰি বুৰাবি।

Toi nau ka'ti ko'ri búrábi.

The A'bors do not *use* money.

আবৰ মানুহে ৰূপেৰে একো ন কৰে।

A'bor mánúhe rúpere eku no *kore*.

I have no *use* for this.

এইটো মই একো কাৰ্জ ন কৰোঁ।

E'tu moi eku *ka'ry* no korun.

I have a great *variety* of goods for sale.

মোৰ অনেক বিধৰ বস্তু বেচিবলৈ আছে।

Mur *onek* bidhor bóstú besibolui áse.

The ocean is a *vast* expanse of water.

সাগৰেই আতি বৰ বহুল পানি এখন।

Hágoré *a'ti bor* bohól páni ekhon.

Is not this a *very* bad horse?

এই ঘোঁৰা বৰ বেয়া ন হই নে।

E' ghunrá *bor* beyá, no hoi ne?

What *wages* do you receive per month?

তই মাহেকত কিমান ধন পায়।

Toi máhekot kíman *dhon* pauo?

What do you *want*?

তোক কি লাগে।

Tuk kí *la'ge*?

I *want* nothing.

মোক একো না লাগে।

Muk eku na *la'ge*.

I *want* a washerman.

মোক ধোবা এটা লাগে।

Muk dhubá eṭá *la'ge*.

He gave me a rupee *wanting* two anas.

আদমহিয়া কম এটকা রূপ সি মোক দিচে।

A'dmohiá *kom eṭoká rúp hí muk díse*.

It is *warm*.

ঘাম লাগিচে।

Gha'm lágise.

Wash these handkerchiefs.

এই গামোচাবোর ধো।

E' gámusábur *dhu*.

Wash them with water.

সেইবোর পানিৰে ধুবি।

Hébur pánire *dhúbi*.

When *washed*, spread them out in the sun.

ধুই এটাই বদত কোঁচ খোআবোর মেলি দে।

Dhui eṭtai ródot kuns khuábur meli de.

You must *watch* the house while I am gone.

মই গলে তই ঘৰ বাখিব লাগে।

Moi góle, toi ghor *ra'khibo* láge.

Do it any *way* you like.

তই জি দৰে কৰিব খুইচ সেই দৰে কৰ।

Toi jí *dore* kóribo khúiso, hé dore kor.

We were going to walk.

আমি ফুৰিবলৈ জাব খুইছিলোঁ।

A'mi phúribolui jábo khúisilun.

What does that man *wear* ?

সেই মানুহ কি পিন্ধিছে।

Hé mánúh kí *pindhise*?

He *wears* a waistcloth.

সি চুৰিয়া পিন্ধিছে।

Hí súriá *pindhise*.

What does the woman *wear* ?

সেই তিৰোতা মানুহে কি পিন্ধিছে।

Hé tirutá mánúhe kí *pindhise*?

Weigh those onions.

সেই পনকবোৰ জোখগৈ।

Hé pónórúbur *ju'khgui*.

Very *well*.

বাক।

Ba'ru'.

If you pay the debt, it will be *well*.

তই ধাৰ সুজ্জ জদি ভাল হব।

Toi dhár hújó jodi, *bha'l hóbo*.

Take care and do this *well*.

এইটো মন দি ভালকৈ কৰিবি।

E'tu mon di *bha'lkui kóri*bi.

Wash them *well*.

সেইবোৰ ভালকৈ ধুবি।

Hébur *bha'lkui dhú*bi.

He *went* in a boat.

সি নাৱেৰে গল।

Hí nauere *go'l*.

We have come from America, the great *western* island.

আমি পশ্চিম ফালৰ বৰ মাজুলি আমেৰিকাৰ পৰা আহি
লোঁ।

A'mi *po'sim fa'lor* bor májúli A'merikár porá
âhilun.

Do not let it get *wet*.

তাক তিতিব নি দিবি।

Ták *titibo* ni díbi.

What? What for?

কি। কেলেই।

Ki? Kelé?

What are you doing?

তই কি কৰিচ।

Toi *kí* kóriso?

What do you bring?

তই কি আনিচ।

Toi *kí* ánisó?

What does this man say?

এই মানুহ কি কৈচে।

E' *mánúhe kí* kóise?

What can I do?

মই কি কৰিম।

Moi *kí* kórim?

What is the matter?

কি হল।

Kí hól?

Of *what* is paper made?

কিহেৰে তুলাপাত কৰিচে।

Ki'here tulápát kórise?

I am thinking *what* to say.

মই কি কম তাকে গুনিচোঁ।

Moi ki' kóm, táke gúnisun.

I fear he will die, *whatever* medicines he may take.

জি জি দৰব খাই তেও সি মৰিব বুলি মোৰ ভই লাগে।

Ji'ji dorob khai teu hí móribo búli mur bhoi láge.

When will you return?

তই কেতিয়া উভতি আহিবি।

Toi ketia' úbhóti áhibi?

When he comes, tell me.

সি জেতিয়া আহে মোত কৰি।

Hí jetia' áhe, mut kóbi.

When I call, come quickly.

মই জেতিয়া মাঠোঁ খবকৈ আহিবি।

Moi jetia' mátun, khorkui áhibi.

From *whence* do you get those knives?

সেই কটাৰিবোৰ তুমি কৰ পৰা পাইচ।

Hé kotáribur túmi kor pará paishá?

Come *whenever* you please.

জেতিয়া আহিব খোজ আহিবি।

Jetia' áhibo khujo áhibi.

Where are you going?

তই কলৈ গৈচ।

Toi ko'luí góiso?

Where is the house?

ঘৰ কতা।

Ghor ko'ta'?

We reside *where* we can raise paddy most easily.

জতে আমি দুখ নো পোআকৈ ধান আৰ্জিব পাৰোঁ তাতে
থাকোঁ।

*Jóte ámi dúkh nu puákui dhán árijibo párun,
táte tha'kun.*

I was thinking *whether* he would go.

সি জাই না জাই মই তাকে ভাবিচোঁ।

Hí' jai na jai, moi táke bhábisun.

Which is the best?

কোনটো ভাল।

Kuntu bhál?

Which do you like?

তই কোনটো ভাল পাইচ।

Toi *kuntu* bhál paiso?

The law *which* men should observe.

জি আজ্ঞা মানুহে মানিব পাই।

Ji' ágya mánúhe mánibo pai.

Do not smoke cigars *while* you are in the house.

তই ঘৰত থাকোঁতে চলেউ না খাবি।

Toi ghorot thákunte seleú na khábi.

He came *while* you were asleep.

তোমাৰ টোপনি আহোঁতে সি আহিল।

Túmár tupóni áhunte hí áhil.

Who is this?

এইটো কোন।

E'tu *kun*?

Who is at the door?

দুআৰত কোন আছে।

Dúárot *kun* áse?

The boy *who* has told a lie must be whipped.

জি লবাই মিচা কথা কলে তাক মাৰিব লাগে।

Ji' lórai misá kothá kóle, ták máribo láge.

Whoever does evil, must be punished.

জি জি মানুহে বেয়া কৰে সি সাস্তি পাব লাগে।

Ji' ji' mánúhe beyá kóre, hí ḥásti pábo láge.

Give me the *whole*.

মোক আটাইকে দে।

Muk ataike de.

The paddy is *wholly* destroyed.

ধান আটাইখিনি বেয়া হল।

Dhán aṭaikhini beyá hól.

To *whom* shall I give it?

কাক দিম।

Kák dim.

Whose knife is this?

এই কটাৰি কাৰ।

E' koṭari ka'r ?

Why do you laugh?

তই কেলেই হাঁহিচ।

Toi kele' háhiso?

Why do you cry?

তই কেলেই কান্দিচ।

Toi kele' kándiso?

Why did you not bring it?

তই কেলেই নানিলি।

Toi *kele'* nánili?

This is Joduram's *wife*.

এই জনি জদুরামৰ তিৰোতা।

E' joni Jodurámor *tiruta'*.

Will you go when the tide rises?

ঢল জেতিয়া আহে তই জাবি নে।

Dhol jetiá áhe, toi jábi ne?

I *will* go.

মই জাঁও।

Moi *ja'un*.

I *will* not come.

মই নাহেঁ।

Moi náhun.

He *will* not give his boat.

ভাৰ নাও সি নি দিএ।

Tár nau hí ni díe.

The *wind* blows very hard.

বতাহ বৰকৈ বলাইচে।

Bota'h borkui bolaise.

Open the *windows*.

খিলিকি দুআৰ মেল।

Khiliki du'a'r mel.

Wipe the lamp.

চাকি মচ।

Sáki mos.

When you have *wiped*, light it.

মচি এঁটালে লগাবি।

Mo'si ent'a'le logábi.

I *wish* milk every day.

নিভৌ মোক গাখিৰ লাগে।

Nitó muk gákhir la'ge.

I do not *wish* to see him.

মই তাক দেখিব না লাগে।

Moi ták dekhibo na la'ge.

If he *wishes* to go, let him go.

সি জাব খোজে জদি জাব দিয়া।

Hí jábo khuje jodi, jábo díá.

He kills *with* the sword.

সি তবোআলেবে মাৰিচে।

Hí tóruálere márise.

He came *with* the teacher.

সি ওজাৰে সৈতে আহিলে।

Hí ujáre *huite* áhile.

Go *with* that man.

সেই মানুহৰ লগত জা।

Hé mánúhor *logot* já.

He has gone *with* the boat.

সি নাৱেৰে সৈতে গল।

Hí nauere *huite* gól.

He cannot go *without* a spear.

জাঠি ন হলে সি জাব নোআৰে।

Játhi *no hóle*, hí jábo nuáre.

He speaks *without* knowing.

সি ন জানাকৈ কথা কৈচে।

Hí no jonákui *kotha'* kóise.

He died *without* waking.

সাব নো পোআকৈ সি মৰিল।

Hár nu puá'kui hí mórtil.

He stands *without*.

সি বাহিৰত থিয় হৈ আছে।

Hí ba'hirot thio hui áse.

Go and cut some *wood*.

খরি কাটগৈ জা।

Khō'ri kátgui já.

This *word* has two meanings.

এই কথাৰ দুই অৰ্থ।

E' kotha'r dúi orth.

He *works* for a living.

সি বন কৰি খাই জিয়াই আছে।

Hí bon kóri khai jái áse.

Do not tread on that *worm*.

সেই পোকটো ন গচকিবি।

Hé puktu no gosókibi.

Those who *worship* idols, will be sent to hell.

জি মানুহে মূৰ্তি পূজে সি নৰকলৈ জাব।

Jí mánúhe múrti púje, hí norokolui jábo.

I am not *worthy* of so much kindness.

ইমান মৰম পাবলৈ মই জোগা ন হ'ও।

Imən morom pábolui moi jugyo no houn.

I *would* like to have a gun.

মোৰ হিলৈ লবলৈ মন জাই।

Mur hilui lóbolui mon jai.

I *would* give thirty rupees for one.

এটালৈ মই ডেৰ কুৰি ৰূপ দিম।

Eṭalui moi ḍer kúri.rúp dim.

He *would* not be comforted.

সি নিচুকিব নু^ৱ খুজিলে।

Hí nisúkibo nu *khu'jile*.

You can *write* well, can you?

তই ভালকৈ লিখিব পাৰ ন হই নে।

Toi bháلكui *likhibo* páro, no hoi ne?

It is *wrong* to steal.

চোৰ কৰিব না পাই।

Sur kóribo *na pai*.

You have done it *wrong*.

তাক তই বেয়া কৰিলি।

Ták toi *beyu' kóri*li.

You have brought the *wrong* kind of seed.

তই জি বিধ গুটি আনিলি সেই বিধ ন হই।

Toi jí bidh gúti ánilí, hé bidh no hoi.

He visits Calcutta once a *year*.

বচৰেকত এবেলি সি কলিকতালৈ জাই।

Bosorekot ebeli hí Kólikotálui jai.

He came *yesterday*.

সি কালি আহিছিলে।

Hí *ka'li* áhisile.

He has not arrived *yet*.

সি এতিয়ালৈকে অহা নাই।

Hí *etia'luike* ohá nai.

More is *yet* wanting.

তেও আৰু লাগে।

Teu áru láge.

He *yet* lives.

সি এতিয়ালৈকে জিচে।

Hí *etia'luike* jíse.

Look *yonder*.

সৌ পোনে চাৰি।

Ho' pune sábi.

Yonder is the boat.

নাও তত আচেগৈ।

Nau to't ásegui.

Are you *younger* than he?

তই তাতকৈ সৰু নে।

Toi tátkui ho'ru ne?

Yes, I am *younger*.

হই। মই সৰু।

Hoi, moi *h'oru'*.

Is he a relative of *yours*?

সি তোৰ ভাই ককাই নে।

Hí *tur* bhai kokai ne?

You have injured *yourselves*.

তহঁত আপুনি দুখ আৰ্জি ললে।

Tohont *a'pu'ni* dúkh árji lóle.

Youth is the season for improvement.

বুধি বৰ্হাবৰ দিন লৰা কালতহে।

Búdhi borhábor din lorá *ka'lotohe*.

